

V. I. Lenin

Udvalgte Værker

Bind 16

Udvalgte Værker
Sagregister

Forlaget Tiden 1989

V. I. Lenin
Udvalgte Værker i 16 bind

Redaktion: Gelius Lund
Artiklerne oversat fra russisk efter
Samlede Værker, bind 13, 37, 39, 51,
5. udgave, Moskva 1969

ЛЕНИН
ИЗБРАННЫЕ СОЧИНЕНИЯ

Oversættere: Gelius Lund, Anne Lund, Gottlieb Japsen, Erley Olsen

© Forlaget Tiden 1989
Tryk: Terpo Tryk

ISBN 87-579-0387-5

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord.....	7
Kommentarer og rettelser	9
Om boykotten.....	13
Erobret og bogført.....	21
Arbejdernes stat og partiugen.....	24
Til vore rødmister.....	27
Brev til Tula-arbejderne.....	28
Sagregister.....	31
Titelregister.....	157
Noter.....	171

FORORD

Det foreliggende register til Lenin, Udvalgte Værker bind 1-16, Forlaget Tiden 1976-89, er beregnet på denne udgave og er ikke anvendeligt til den ældre 12 bindes udgave, Forlaget Tiden 1948-50. Alle skrifter i denne ældre udgave er medtaget i den nye udgaves bind 16. Fem af dem, nemlig artiklerne Om Boykotten (skrevet 1906), Erobrer Og Bogført (1919), Arbejdernes Stat Og Partiugen (1919), Til Vore Rødarmister (1919) og Brev Til Tula-arbejderne (1920), bringes her i bind 16.

Ved udarbejdelsen er foruden udgavens 16 bind anvendt registrene til Lenins samlede værker bind 1-55 (russisk) og til et DDR-udvalg i 6 bind.

Registret er udarbejdet af Annedorte Dalsgaard og Gellus Lund. Forlaget skylder direktør Erik Jørgen Andersen, lektor, cand. polyt. Hans Lund og mag. scient. Niels Lund tak for bistand ved EDB-behandlingen af materialet.

Forlaget

KOMMENTARER OG RETTELSER

I dag anvendes i politisk litteratur adskillige ord, som ikke var i brug i politisk betydning på Lenins tid, f.eks. ordet græsrodde. Sådanne ord søger man forgæves i registret, uanset at emnet er behandlet spredt under flere stikord.

Fremmedord som sofisme, filister, apologet o.a. kan af Lenin være anvendt i en betydning, der afviger fra danske fremmedordbøgers fortolkning. Sofisme betyder hos Lenin som oftest en bevidst brug af vildledende argumenter, filister en borgerligt tænkende person, apologet en forsvarer, der besmykker et sagforhold osv. Det russiske udtryk melkoje tovarnoje proisvodstvo (eller melkotovarnoje proisvodstvo) har ikke noget umiddelbart rigtigt modstykke på dansk. Udtrykket er i de her foreliggende skrifter oversat ved »lille vareproduktion«, »vareproduktion i lille format«, eller »småvareproduktion«. Alle tre oversættelser er kritisable. Det russiske udtryk betyder produktion af varer, men produktion som håndværk eller landbrug uden stor kapital, uden udbytning af arbejdskraft i stor stil. Som regel er oversættelsen »lille vareproduktion« bedst dækkende.

Det russiske ord дума oversættes ikke. Ordet har i historiens løb fået flere betydninger. I dette århundrede betød det - også i sammensætningen statsduma - en rådgivende, ikke besluttede forsamling, som eksisterede i årene 1906 til 1917, med begrænsede fuldmagter til at rådgive den russiske tsar. Statsdumaen blev sammensat ud fra en lov, som tsaren havde dekretet. Ved valget i 1907 - af valgmænd - var befolkningen opdelt i »kurier«, en kurie for godsejere og adelsmænd, en for storborgere, en for småborgere, en for bønder og en for arbejdere.

Det første dumaprojekt i 1905 til den såkaldte Bulygins

duma blev ikke realiseret, valget blev boykottet. (Se artiklen Om Boykotten i denne udgaves bd. 16). Den 1. дума trådte sammen i tidsrummet 27. april 1906-8. juli 1906, den 2. i tidsrummet 20. februar 1907-2. juni 1907 (3. juni 1907 foretog tsaren et statskup og dekretede en ny valglov, hvorved bl. a. arbejderrepræsentanternes antal og rettigheder yderligere blev beskåret), den 3. дума trådte sammen i tidsrummet 1. november 1907-9. juni 1912, den 4. i tidsrummet 15. november 1912-25. februar 1917. Den 4. дума blev fejlet bort af den borgerlig-demokratiske februarrevolution.

Den gamle russiske tidsregning var i dette århundrede 13 dage bagefter den »vestlige«. Efter den socialistiske oktoberrevolution, som indledtes den 25. oktober (efter den »vestlige« tidsregning 6. november) 1917, indførtes den »vestlige« tidsregning, som i denne udgave anvendes alene fra og med 1. februar 1918.

Undertiden omtaler Lenin en II. 1/2 Internationale, se forklaringen i bd. 15, s. 207, note 1.

Det russiske ord soglasjatelstvo, som især forekommer i stoffet til de danske bind 7, 8 og 10, er ligesom i ældre oversættelser gengivet ved kompromispolitik eller kompromismageri, og udøverne af soglasjatelstvo betegnes som kompromispolitikere eller kompromismagere (et enkelt sted i bd. 7, s. 128, bruges ordet forligspolitik i stedet for kompromispolitik). Det er en tvivlsom anvendelse af ordene kompromis og forlig. En nøjagtigere oversættelse af soglasjatelstvo er: klassesamarbejde.

Det russiske ord sosnatelnost, afledt af ordet for bevidsthed, sosnanije, er ligesom i den ældre udgave oversat ved bevidst orientering. Se fodnoten i bd. 2 s. 45.

I nogle tilfælde er det russiske ord vlast oversat ved statsmagt, i andre tilfælde ved magt.

Bd. 1, s. 208 linje 17 f.n. er faldet ud. Den skal lyde: tistiske materiale. Dertil hører data fra de seneste hes-

Bd. 1, s. 209 tekstlinje 11 f.o. skal lyde: vindingsindustrien, og hver af dem deler sig yderligere op i

Bd. 2, s. 87 l. 7 og 8 f.n.: ordene politisk og politiske erstattes med hhv. revolutionær og revolutionære.

Bd. 2, s. 192 l. 3 f.o.: ordet tilstand erstattes med stilstand.

Bd. 4, s. 166, til fodnoten føjes følgende afsnit:

Nu var det at ønske, at der i de nye partiorganisationer

vil gå nogle hundrede socialdemokratiske arbejdere på et partimedlem fra den socialdemokratiske intelligens.

Bd. 6, s. 134 l. 12 f.o. og videre: vendingen »underkaste sig« (i diverse sammenhænge) erstattes med »underlægge sig«.

Bd. 6, s. 172 l. 10 f.n. skal lyde: banker har i hvert fald i de kapitalistisk højest udvikle-

Bd. 6, s. 181 l. 10 f.n. skal lyde: men synspunktet filosofisk idealisme kun

Samme side, l. 3 f.n.: ordet udspilning erstattes med udspilning

Bd. 7, s. 35 l. 6 f.n. - ordet revolution erstattes med ordet diktatur.

Bd. 7, s. 71, mellem l. 16 og l. 15 f.n. indsættes linjen: der har forrådt socialismen, den skotske

Bd. 8, s. 146, i overskriften indsættes i dens 2. linje efter ordet Moskva-komiteen ordet: Petrograd-komiteen

Bd. 8, s. 152 l. 22 f.o., kommaet foran ordet som fjernes

Bd. 9, s. 54 l. 8 f.o. På russisk står der: Kapitalismen forenkler statsadministrationens funktion-

Bd. 10, s. 118 l. 3 f.n. skal lyde: bedste sammenfatning af hele vores virksomhed, en pro-

Bd. 11, s. 30 l. 6 f.o. skal lyde: tiver og love, lad os f. eks. bare nævne sø- og flodtransporten -

Bd. 11, s. 74 l. 15 f.n. skal lyde: Det er ikke første gang, vi har oplevet en sådan situation, og

Bd. 11, s. 94: Note 9 skal lyde: Se Lenin, Samlede Værker, 5. udg. (russ.), bd. 36, s. 409

Bd. 11 s. 122 l. 21 f.o. skal lyde: digheder. Men stiller man det, kan der ikke herske

Bd. 11, s. 204 før linjen: Deri ligger deres politiske rene-gatoptræden - er følgende afsnit faldet ud:

At bourgeoisiets diktatur må afløses af en classes, proletariatets diktatur, at revolutionens »overgangstrin« må følges af »overgangstrin«, hvorved den proletariske stat gradvis dør bort, det tilslører Kautsky og Vandervelde og deres lige.

Bd. 11, s. 224 l. 11- 12 f.o. - ordet revolutionsudvalg erstattes med resolutionsudvalg

Bd. 11, s. 321, note 9 skal lyde: Se Lenin, Samlede Værker, 5. udg. (russ.), bd. 36, s. 409. - S. 94

Bd. 14, s. 69 l. 19 f.o. skal lyde: Vi gennemsnitsmennesker, der udgør flertallet af massen, si-

Kommentarer og rettelser

Bd. 15, s. 64 og 65, skal ordet konservatisme udskiftes med feudalistisk tankegang

*Nedenstående artikel hører
tidsmæssigt til denne udgaves bd. 4.
Den blev oprindeligt trykt
den 3. september (21. august) 1906.*

OM BOYKOTTEN

Socialdemokratiets venstrefløj må tage spørgsmålet om boykotten af statsdumaen op til fornyet behandling. Man må huske på, at vi altid har stillet dette spørgsmål konkret, i forbindelse med en bestemt politisk situation. F. eks. skrev allerede Proletarij (i Geneve), at »det ville være latterligt at forsværge en udnyttelse selv af Bulygins дума«¹⁾ - hvis den skulle se dagens lys. Og hvad angår Wittes дума læser vi i brochuren Statsdumaen Og Socialdemokratiet 1906 (af N. Lenin og F. Dan) i N. Lenins artikel: »Vi må absolut på ny, på en praktisk måde, drøfte spørgsmålet om taktikken... situationen er ikke den samme nu, som da Bulygins дума var fremme.«²⁾

Hovedforskellen mellem det revolutionære og det opportunistiske socialdemokrati i spørgsmålet om boykot er følgende. Opportunisterne nøjes med at behandle alle tilfælde med en og samme skabelon, der er kopieret efter en særlig periode i den tyske socialisme. Vi bør udnytte de repræsentative forsamlinger - думаen er en repræsentativ forsamling - følgelig er boykot anarkisme, og man må gå ind i думаen. En sådan barnligt simpel følgeslutning var altid kernen i alle betragtninger, som vore mensjevniker og især Plekhanov anstillede over dette tema. Mensjevnikernes resolution om repræsentative forsamlingers betydning i en revolutionær epoke (se nr. 2 af Partijnnye Isvestija)³⁾ viser overordentlig plastisk, hvor skabelonagtige og antihistoriske deres betragtninger er.

Derimod lægger de revolutionære socialdemokrater hovedvægten på en omhyggelig vurdering af den konkrete politiske situation. Man kan ikke spænde om den russiske revolutionære epokes opgaver ved at kopiere tyske skabeloner, der ensidigt er hentet fra den sidste tid, mens man glemmer læren fra 1847-48. Man kan ikke forstå noget

af vor revolutions forløb, hvis man nøjes med at lave en gold kontrast mellem en »anarkistisk« boykot og en socialdemokratisk deltagelse i valgene. Lær dog af den russiske revolutions historie, mine herrer!

Denne historie har bevist, at boykotten af Bulygins дума var den eneste rigtige taktik, som begivenhederne har bekræftet helt og fuldt. Den, der glemmer dette, den, der snakker om boykot og forbigår læren af Bulygins дума (sådan som mensjevikkerne altid gør det), han udsteder sig selv en vitterlig fattigdomsattest, en attest for manglende evne til at forklare og vurdere en epoke, der hører til de vigtigste og begivenhedsrigeste i den russiske revolution. Boykottaktikken overfor Bulygin-dumaen tog på rigtig måde hensyn både til det revolutionære proletariats indstilling og til øjeblikkets objektive særegenheder, der gjorde en almindelig eksplosion uundgåelig i en nær fremtid.

Lad os gå over til historiens *anden lære* - til Wittes дума, kadetdumaen. Nu om dage er det meget almindeligt, at socialdemokratiske intellektuelle holder angergivne taler om boykotten af denne дума. Det faktum, at den virkelig trådte sammen og utvivlsomt indirekte gjorde revolutionen en tjeneste, anser de for en tilstrækkelig grund til, at man angergivent skulle betragte boykotten af Wittes дума som en fejl.

Men en sådan opfattelse er yderst ensidig og kortsynet. Den ignorerer en hel række uhyre vigtige kendsgerninger fra epoken før Wittes дума, under denne og efter dens opløsning. Husk på, at loven om valgene til denne дума udstedtes den 11. december, mens oprørerne med våben i hånd kæmpede for en konstituerende forsamling. Husk på, at selv det *mensjevikiske Natjalo* dengang skrev: »Proletariatet vil feje Wittes дума til side på samme måde, som det fejede Bulygins til side.« Under sådanne betingelser kunne og måtte proletariatet ikke uden kamp overlade det til tsaren at indkalde den første repræsentative forsamling i Rusland. Proletariatet måtte bekæmpe, at selvherskerdømmet skaffede sig ny styrke gennem lån, som garanteredes af Wittes дума. Proletariatet måtte bekæmpe de konstitutionelle illusioner, som kadetternes valgkampagne og valgene blandt bønderne i foråret 1906 udelukkende byggede på. På den tid, med dens umådelige overdrivelse af думаens betydning, var en sådan kamp

ikke mulig på anden måde end gennem boykot. Hvor nøje udbredelsen af konstitutionelle illusioner var forbundet med deltagelse i valgene, kampagnen og i valgene i foråret 1906, ses mest plastisk i vore mensjevikkers holdning. Det er nok at minde om, at i resolutionen fra RSDAPs 4. kongres (samlingskongressen) blev dumaen kaldt en «magt», trods bolsjevikkernes advarsler! Et andet eksempel: Plekhanov skrev frisk og frejdigt: »Regeringen vil *falde* i afgrunden, når den opløser dumaen.« Hvor hurtigt bekræftedes ikke de ord, der dengang blev sagt imod ham: man må forberede sig på at *styrte* fjenden i afgrunden og ikke ligesom kadetterne sætte sin lid til, at han af sig selv »falder« i afgrunden.

Proletariatet måtte med al kraft forfægte sin selvstændige taktik i vor revolution, nemlig: sammen med de bevidst orienterede bønder mod det vaklende og forræderiske liberal-monarkistiske bourgeoisie. Denne taktik var imidlertid umulig, hvis man deltog i valgene til Wittes дума, og dette skyldtes en hel række omstændigheder af både objektiv og subjektiv art - betingelser der bevirkede, at i de allerfleste lokaliteter i Rusland ville en deltagelse i valgene være det samme som en stiltiende støtte til kadetterne fra arbejderpartiets side. Proletariatet kunne ikke og måtte ikke anlægge en svampet og kunstigt udspekuleret taktik, udsprunget af »fiffighed« og rådvildhed, således at det blev valg ud i det blå, valg til dumaen og alligevel ikke for at indtræde i dumaen. Thi det er jo et historisk faktum, som ingen af mensjevikkernes fortællelser, udflugter og omsvøb kan skaffe af vejen - det er et faktum, at *ingen* af dem, ikke engang Plekhanov, i pressen *turde* opfordre til at indtræde i dumaen. Det er et faktum, at der ikke i pressen blev bragt *en eneste* appel til at gå ind i dumaen. Det er et faktum, at selv mensjevikkerne i flyvebladet fra RSDAPs forenede centralkomité officielt anerkendte boykotten og nøjedes med at diskutere den ene ting, på hvilket stadium man skulle sætte boykotten ind. Det er et faktum, at mensjevikkerne lagde vægten ikke på valgene *til dumaen*, men på valgene *i sig selv*, ja på arbejdet med valgene, som et middel til at organisere *med henblik på opstand*, med *henblik på* at feje dumaen til side. Begivenhederne viste imidlertid netop, at det var umuligt at drive masseagitation under valgene, og at der kun ud fra selve dumaen var en vis mulighed for agitation blandt

masserne.

Den, der virkelig prøver at overveje og afveje alle disse komplicerede kendsgerninger afsåvel objektiv som subjektiv karakter, vil se, at Kaukasus kun var en undtagelse, der bekræftede den almindelige regel. Han vil se, at de angergivne taler og forsøget på at forklare boykotten som »ungdommelig pågåenhed« er en meget snæver, overfladisk og kortsynet vurdering af begivenhederne. Opløsningen af думаen har nu klart vist, at som forholdene artede sig i foråret 1906 var boykotten utvivlsomt i det store og hele en rigtig taktik, og at den gjorde nytte. Kun ved hjælp af boykotten kunne socialdemokratiet under de daværende omstændigheder opfylde sin pligt: nemlig give folket de nødvendige advarsler med hensyn til en tsaristisk forfatning, den nødvendige kritik af kadetternes kvaksalveri under valgene, og begge dele, (kritikken og advarslerne) har fået en glimrende bekræftelse gennem opløsningen af думаen.

Her et lille eksempel til illustration af det sagte. G. Vodovosov, denne halvkadet og halvmensjevnik, gik i foråret 1906 med fuld musik ind for valgene og for støtte til kadetterne. I går (den 11. august) skrev han i Tovaristj⁴) at kadetterne »gerne ville være et parlamentarisk parti i et land uden parlament, og et forfatningsmæssigt parti i et land uden forfatning«, at »kadetpartiets hele karakter bestemtes af den fundamentale modsigelse mellem det radikale program og den aldeles uradikale taktik«.

Bolsjevikkerne kunne ikke ønske sig en større triumf end denne venstre-kadets eller højre-plekhanovists indrømmelse.

Men mens vi ubetinget afviser de klejnmodige og kortsynede bodstaler og den tåbelige forklaring af boykotten som »ungdommelig pågåenhed« ligger det os fjernt at bestride de nye erfaringer, kadetdumaen har leveret. Det ville være småtskårenhed, hvis man tøvede med åbent at anerkende disse nye erfaringer og tage dem i betragtning. Historien har vist, at når думаen træder sammen, gives der mulighed for at drive en nyttig agitation inden for думаen og omkring den; - at en taktik, som tager sigte på en tilnærmelse til de revolutionære bønder mod kadetterne er mulig inden for думаen. Dette synes paradoksalt, men sådan er utvivlsomt historiens ironi: netop kadetdumaen har særlig anskueligt vist masserne, at denne,

lad os for kortheds skyld sige »anti-kadettiske« taktik er rigtig. Historien har ubønhørligt gendrevet alle forfatningsillusioner og undergravet al »tro på dumaen«, men historien har ubetinget vist, at en sådan institution kan være af en vis omend beskeden nytte for revolutionen som en tribune til agitation, til afsløring af de politiske partiers sande »indvortes«, osv.

Det giver en konklusion. Det ville være latterligt at lukke øjnene for virkeligheden. Her er netop det tidspunkt kommet, hvor de revolutionære socialdemokrater må op-høre med at være boykottister. Vi vil ikke afstå fra at indtræde i den anden дума, når (eller »hvis«) den bliver indkaldt. Vi vil ikke afstå fra at udnytte denne kamparena, uden på nogen måde at overdrive dens yderst beskedne betydning, vi vil tværtimod på grundlag af den erfaring, historien allerede har givet, indordne den under en anden slags kamp - der føres med strejker, opstand osv. Vi vil indkalde til partiets femte kongres, vi vil her fastslå, at *i tilfælde af valg* er en valgtale med trudovikkerne for nogle uger nødvendig (uden indkaldelse af partiets femte kongres er en fælles valgkampagne ikke mulig, og alle »blokke med andre partier« er ubetinget forbudt af den fjerde kongres' resolution). Og så skal vi mase kadetterne.

Denne konklusion klarlægger imidlertid langt fra hele den komplicerede karakter, som kendetegner den opgave, vi står overfor. Vi understregede med overlæg ordene *»i tilfælde af valg«* osv. Vi ved endnu ikke, om den anden дума bliver indkaldt, hvornår der bliver valg, hvordan valget bliver, hvordan situationen bliver til den tid. Det er derfor en mangel ved vor konklusion, at den er så almen: vi har brug for den for at gøre fortidens facit op, for at afveje denne fortids erfaringer, for at stille de kommende taktiske spørgsmål på den rigtige måde, men den er stadig ganske utilstrækkelig til løsning af de konkrete opgaver, som rejser sig for den nærmeste tids taktik.

Kun kadetter og »kadetlignende« personer kan på nuværende tidspunkt stille sig tilfreds med en sådan konklusion, lave sig en »parole« af de længselsfulde succe efter en ny дума og prøve at overbevise regeringen om ønskeligheden af dens indkaldelse så hurtigt som muligt osv. Kun bevidste eller ubevidste forrædere mod revolutionen kan *på nuværende tidspunkt* sætte alt ind på at skaf-

fe det uundgåelige nye opsving i stemningen og harmen afløb netop i valg og ikke i kamp ved hjælp af generalstrejke og opstand.

Vi er nået frem til kernen i spørgsmålet om den nuværende socialdemokratiske taktik. Nu ligger det væsentlige slet ikke i, om man i det hele taget skal deltage i valgene. Siger man kun ja eller nej på dette punkt, er det ensbetydende med, at man ikke siger et ord om øjeblikkets fundamentale opgave. Den politiske situation i august 1906 ligner overfladisk set situationen i august 1905, men i denne periode er der gjort et uhyre skridt fremad: der er hidført en langt tydeligere udmejsling både af de kræfter, der kæmper på den ene og den anden side, og af kampformerne og af visse frister, der er nødvendige til udførelse af den eller den om man så må sige strategiske bevægelse.

Regeringens plan er klar. Den har regnet fuldstændig rigtigt, idet den har fastsat tidspunktet for dumaens indkaldelse, men ikke, *trods loven*, har fastsat tidspunktet for valget. Regeringen ønsker ikke at binde sig og vise sine kort. For det første vinder den tid til at spekulere på forandringer i valgloven. For det andet - og det er hovedsagen - holder den fastsættelsen af fristen for valget i reserve til et tidspunkt, hvor det nye opsvings karakter og styrke kan fastslås fuldt ud. Regeringen ønsker at fastsætte nyt valg akkurat inden for en sådan frist (og måske også at manøvrere sådan med valgets form), at *den splitter og svækker den begyndende opstand*. Regeringen tænker med rette: Hvis alt bliver roligt, vil vi måske slet ikke indkalde dumaen, eller vi vil vende tilbage til Bulygins love. Men hvis der kommer en stærk bevægelse, kan vi forsøge at splitte den ved midlertidigt at fastsætte valg og med disse valg lokke diverse kujoner eller dumrianer bort fra den direkte revolutionære kamp.

De liberale fæhoveder (se Tovaristj og Retj) forstår så lidt af situationen, at de selv går i regeringens garn. De slider sig en pukkele til for at »bevise« dumaens nødvendighed og *ønskeligheden* af, at opsvinget ledes i retning af valget. Men end ikke de kan bestride, at det endnu står åbent, hvordan formen for den nærmeste kamp bliver. Retj for i dag (12. august) indrømmer: »Hvilket sprog bønderne vil føre til efteråret...er endnu uvist«. »Før september-oktober, indtil bøndernes indstilling kommer til at stå

helt klart, er det vanskeligt at fremsætte nogen som helst almene forudsigelser.«

De liberale bourgeois'er forbliver sig selv lig. De hverken vil eller kan aktivt fremme valget af kampform og formningen af bøndernes indstilling i den eller den retning. Bourgeoisiets interesser kræver ikke, at den gamle magt styrtes, men kun, at den svækkes, og at der udnævnes et liberalt ministerium.

Proletariatets interesser kræver, at den gamle tsaristiske magt styrtes fuldstændigt, og at der indkaldes en konstituerende forsamling med fuld myndighed. Dets interesser kræver, at man på den mest aktive måde griber ind i formningen af bøndernes indstilling og vælger de mest energiske kampformer og det bedste tidspunkt for kampen. Vi må ikke under nogen omstændigheder hverken tilbagekalde eller tilsløre parolen: indkaldelse af en konstituerende forsamling ad revolutionær vej, dvs. ved hjælp af en provisorisk revolutionær regering. Vi må sætte alt ind på at skabe klarhed over betingelserne for opstanden - dens forening med strejkekampen, samling og forberedelse af alle revolutionære kræfter med dette mål for øje osv. Vi må med al beslutsomhed betræde den vej, der er afstukket i de kendte opråb Til Hæren og Flåden og Til Alle Bønder, opråb, der er underskrevet af alle revolutionære organisationer, deriblandt trudovik-gruppen. Vi må naturligvis i særdeleshed drage omsorg for, at det ikke i noget tilfælde lykkes regeringen hverken at splitte, standse eller svække den begyndende opstand ved at udskrive valg. I denne henseende må det være en ubetinget pligt for os at drage lære af kadetdumaen, en lære, der består i, at дума-kampagnen er en underordnet, andenrangs kampform, mens hovedformen - i kraft af øjeblikkets objektive betingelser - forbliver de brede folkemassers umiddelbare revolutionære bevægelse.

Denne indordning af дума-kampagnen under hovedkampen, dens tilbagetrukne placering som en reserve for det tilfælde, at slaget får et særligt udfald eller udsættes, indtil erfaringen fra den anden дума har gjort sin virkning - denne taktik kan man naturligvis godt kalde for den gamle boykottaktik. Formelt kan en sådan betegnelse forsvares, thi »forberedelsen til valget« - bortset fra det altid nødvendige agitations- og propagandaarbejde - indskrænker sig til ganske små tekniske forberedelser, der

meget sjældent kan gennemføres længe før valget. Vi ønsker ikke at strides om ord, men ifølge sagens natur er dette en konsekvent *udvikling* af den gamle taktik, men ikke en *gentagelse* af den, en slutning draget af den tidligere boykot, men ikke den tidligere boykot selv.

Lad os sammenfatte. Vi må tage hensyn til erfaringerne fra kadetdumaen og sprede kendskab til dem blandt masserne. Vi må påvise dumaens »uegnethed«, nødvendigheden af en konstituerende forsamling, kadetternes vaklen, vi må kræve, at trudovikkerne gør sig fri af kadetternes åg, og støtte de første mod de sidste. Vi må straks anerkende nødvendigheden af en valgaftale mellem socialdemokratiet og trudovikkerne i tilfælde af nye valg. Vi må af al kraft modarbejde regeringens plan om at splitte opstanden ved at udskrive valg. Samtidig med at tale for sine prøvede revolutionære paroler med større styrke end nogen sinde må socialdemokratiet sætte alt ind på at få alle revolutionære elementer og klasser sluttet mere intimt sammen, at få det opsving, som kan ventes i nær fremtid, forvandlet til en væbnet folkeopstand mod den tsaristiske regering.

*Nedenstående artikel hører
tidsmæssigt til denne udgaves bd. 11.
Den blev skrevet 5. marts 1919 og
trykt 6. marts 1919.*

EROBRET OG BOGFØRT

Varigt er kun det i revolutionen, som er erobret af proletariatets masser. Bogføre bør man kun det, som virkelig er varigt erobret.

Grundlæggelsen af Kommunistiske III. Internationale i Moskva den 2. marts 1919 var en bogføring af det, som er erobret, ikke blot af de russiske, ikke blot af Ruslands, men også af de tyske, østrigske, ungarske, finske, svejtsiske - kort sagt af de internationale proletariske masser.

Og netop derfor er grundlæggelsen af Kommunistiske III. Internationale et varigt værk.

For kun fire måneder siden var det endnu ikke gørligt at sige, at sovjetmagten, den sovjetiske statsform, er en erobring af international karakter. Den havde noget i sig, endda meget væsentligt, som ikke tilhørte Rusland alene, men alle kapitalistiske lande. Alligevel var det ikke gørligt at sige, før det var prøvet i praksis, hvad verdensrevolutionens videre udvikling ville bringe af forandringer, og hvor dybtgående og væsentlige de ville blive.

Den tyske revolution leverede denne prøve. Et fremskredent kapitalistisk land fulgte et af de mest tilbagesående, og i et kort tidsrum, på godt et hundrede dage, demonstrerede det for hele verden ikke blot de samme hovedkræfter i revolutionen, ikke blot den samme hovedretning i revolutionen, men også den samme grundform for det nye proletariske demokrati, sovjetterne.

Og nu tillige England, sejrherrelandet, det land, der rigest på kolonier, det land, der længst har haft ry for sin »sociale fred«, det land, hvor kapitalismen er ældst - der ser vi en bred, støt, livlig og stærk vækst af sovjetter og nye sovjetiske former for proletarisk massekamp - Shop Steward Committees, komiteer af bedriftstillidsmænd.

I Amerika, det stærkeste og yngste kapitalistiske land,

nærer arbejdermasserne stor sympati for sovjetterne.

Isen er brudt.

Sovjetterne er slået igennem i hele verden.

De er slået igennem først og fremmest i den forstand, at de har erobret de proletariske massers sympati. Det er hovedsagen. Denne erobring er det imperialistiske bourgeoisie ikke i stand til at fratage masserne, hvilke bestialiteter, forfølgelser og mord på bolsjevikker, de end sætter i værk. Jo vildere det »demokratiske« bourgeoisie vil rase, des varigere vil disse erobringer fæstne sig i de proletariske massers sjæl, i deres sind, i deres bevidsthed, i deres heroiske redebønhed til kamp.

Isen er brudt.

Og derfor gik arbejdet så let, glat, roligt og målbevidst på kommunisternes internationale konference i Moskva, hvor III. Internationale blev grundlagt.

Vi bogførte det, som allerede var erobret. Vi fæstnede til papiret det, som allerede var fæstnet i massernes bevidsthed. Alle vidste, ja alle så, følte, fornam, hver enkelt ud fra sit lands erfaringer, at en ny proletarisk bevægelse bruste frem med en kraft og dybde uden lige, at den ikke vil holde sig inden for nogen som helst gamle rammer, at den ikke kan standses af en småtskåren politiks store mestre, hverken af den engelsk-amerikanske »demokratiske« kapitalismes verdenserfarne og verdensforfarne Lloyd George'er og Wilson'er eller af social-chauvinismens durkdrevne Henderson'er, Renaudel'er, Branting'er og øvrige helte.

Den nye bevægelse stiler efter proletariatets diktatur; trods alle svingninger, trods fortvivlende nederlag, trods et (for en overfladisk, udvortes bedømmelse) uhørt og utroligt »russisk« kaos stiler den efter sovjetmagten, båret frem af millioner og atter millioner proletarers strøm, der fejrer alt til side.

Det har vi bogført. I vore resolutioner, teser, beretninger og taler har det allerede erobrede fået sin besegling.

Marxismens teori, gennemlyst af de revolutionære arbejderes nye, rige erfaringer fra hele verden, har hjulpet os til at forstå hele lovmæssigheden i begivenhederne. Den vil hjælpe proletarerne, som verden over kæmper for at afskaffe det kapitalistiske lønslaveri, til klarere at erkende målet for deres kamp, til mere målbevidst at gå den

allerede afstukne vej, til sikrere og varigere at sejre og holde sejren fast.

Grundlæggelsen af Kommunistiske III. Internationale er forgården til sovjeternes internationale republik, til kommunismens internationale sejr.

5. marts 1919

*Nedenstående artikel hører
tidsmæssigt til i denne udgaves bd. 13.*

*Den blev første gang trykt
i Pravda den 12. oktober 1919.*

ARBEJDERNES STAT OG PARTIUGEN

Partiugen i Moskva faldt sammen med en vanskelig tid for sovjetmagten. Denikins sejr bevirkede en hovedløs intensivering af sammensværgelserne fra godsejernes, kapitalisternes og deres venners side, en intensivering af bourgeoisiets travle forsøg på at sprede panik og med alle midler undergrave sovjetmagtens stabilitet. De svingende, vankelmodige, åndsformørkede spidsborgere og dermed »intelligensen«, de socialrevolutionære og mensjevikkerne blev som ventet endnu mere vankelmodige og lod sig først af alle skræmme af kapitalisterne.

Men jeg tror, at det snarest var gunstigt for os, når partiugen faldt sammen med et vanskeligt øjeblik; det var nemlig nyttigt for sagen. En partiuge behøver vi ikke at skilte med. Skin-medlemmer har vi ingen brug for, om vi så får dem gratis. Det eneste regeringsparti i verden, der stiler efter, ikke at forøge medlemstallet, men at højne medlemmernes kvalitet, at rense partiet for »tilhængere«, der vil bore sig frem, er vort parti, den revolutionære classes parti. Vi har flere gange foretaget en omregistrering af partimedlemmerne for at fordrive disse »tilhængere«, således at partiet kun beholder bevidste folk, som er kommunismen oprigtigt hengivne. Vi har udnyttet mobiliseringerne til fronten ligesom subbotnikerne til at rense partiet for dem, der kun trakter efter at »sole sig« i de fordele, der kan følge af at være medlem af regeringspartiet, og som ikke er med på at bære byrderne i et selvopofrende arbejde til kommunismens gavn.

Og nu, da der sker en forstærket mobilisering til fronten, er partiugen god derved, at den ikke frembyder nogen fristelse for sådanne stræbere. Opfordringen til at træde ind i partiet rettes i bredt mål kun til almindelige arbejdere og de fattigste bønder, til bondesliderne, men ikke

til bonde spekulanterne. Disse mennesker af jævn oprindelse giver vi ingen løfter og ingen fordele ved indtræden i partiet. Partiets medlemmer får nu pålagt arbejde, der er farligere og vanskeligere end sædvanligt. Så meget desto bedre. De, der så træder ind i partiet, vil kun være de oprigtige tilhængere af kommunismen, kun folk, der er arbejderstaten oprigtigt hengivne, kun ærlige slidere, kun virkelige repræsentanter for de masser, som kapitalismen undertrykte. Kun sådanne medlemmer af partiet har vi brug for.

Det er ikke til reklame, men til alvorligt arbejde, vi trænger til nye partimedlemmer. Dem kalder vi ind i partiet. For arbejdende mennesker åbner vi dets døre på vid gab.

Sovjetmagten er det arbejdende folks magt, den kæmper for at bryde kapitalens åg totalt. De første, der rejste sig til denne kamp, var byernes og fabrikcentrenes arbejderklasse. De vandt den første sejr og erobrede statsmagten.

Den drager bøndernes flertal til sig. Thi kun bondehandelsmanden, bondespekulanten, men ikke bondeslidere hælder til kapitalens, til bourgeoisiets side.

De mest udviklede, de mest bevidste arbejdere, Petrograds arbejdere, har afgivet de fleste kræfter til forvaltningen af Rusland. Men vi ved, at der blandt almindelige arbejdere og bønder er mennesker i hobetal, som er de arbejdende massers interesser hengivne og egnede til at udføre ledende arbejde. Blandt dem er der talrige organisatoriske og administrative talenter, som kapitalismen har holdt nede, men som vi på enhver måde hjælper og skal hjælpe til at komme frem og give sig i kast med arbejde på at bygge socialismen op. At finde disse nye, beskedne, uanselige talenter er ikke let. Det er ikke let at få almindelige arbejdere og bønder, som i århundreder har været kuert og skræmt af godsjere og kapitalister, inddraget i statsarbejdet.

Men netop dette vanskelige arbejde har vi pligt til, ubetinget pligt til at gøre for at hente nye kræfter fra dybere lag af arbejderklassen og de arbejdende bondemasser.

Søg ind i partiet, kammerater, partiløse arbejdere og arbejdende bønder! Vi lover jer ikke fordele derved, vi kalder på jer til et vanskeligt arbejde, et arbejde med statens opbygning. Hvis du er en oprigtig tilhænger af kommunismen, tag så dristigere fat på arbejdet, vær ikke

bange for dets nye art og vanskelighed, lad dig ikke vildlede af den gamle fordom, at dette arbejde ikke kan magtes af nogen, som ikke har fået officiel uddannelse.

Det er urigtigt. Almindelige arbejdere og bondeslidere kan og skal i stadig større tal lede arbejdet på at bygge socialismen op.

Den arbejdende befolknings masse er med os. Deri ligger vor styrke. Det er kilden til verdenskommunismens uovervindelighed. Flere nye medarbejdere fra masserne ind i partiets rækker, til selvstændig deltagelse i den nye tilværelses opbygning - det er vor metode til at bekæmpe alle vanskeligheder, det er vor vej til sejren.

11. oktober 1919

*Nedenstående artikel hører
tidsmæssigt til denne
udgaves bd. 13.
Den blev første gang trykt
i tidsskriftet
Krasnoarmejets nr. 10-15, oktober 1919.*

TIL VORE RØDARMISTER

Kammerater rødarmister! Tsarens generaler - Judenitj i nord og Denikin i syd - anspænder endnu engang alle kræfter for at besejre sovjetmagten, for at genrejse tsarens, godsejernes og kapitalisternes magt.

Vi ved, hvordan det endte med Koltjaks forsøg på det samme. Det var ikke længe, han kunne bedrage Urals arbejdere og Sibiriens bønder. Da de havde opdaget bedrageriet, da de havde mærket de uafsladelige voldshandlinger, mishandlinger og plyndringer fra officerernes - godsejersønnernes og kapitalisttyngelens - side, hjalp Urals arbejdere og Sibiriens bønder vor Røde Hær med at slå Koltjak ned. Orenburg-kosakkerne gik direkte over på sovjetmagtens side.

Derfor nærer vi en fast forvisning om at sejre over Judenitj og Denikin. Det vil ikke lykkes dem at genrejse tsarens og godsejernes magt. Det vil aldrig ske! Bønderne rejser sig allerede i ryggen på Denikin. I Kaukasus luer opstandens klare flammer mod Denikin. Kuban-kosakkerne knurrer og rører på sig, harmfulde over Denikins voldshandlinger og plyndring til fordel for godsejerne og englænderne.

Lad os da stå fast, kammerater rødarmister! Arbejderne og bønderne stiller sig mere og mere endrægtigt, mere og mere bevidst, mere og mere beslutsomt på sovjetmagtens side.

Fremad kammerater rødarmister! I kamp for arbejder- og bondemagten, mod godsejerne, mod tsarens generaler! Sejren vil følge os!

*19. oktober 1919
N. Lenin*

*Nedenstående tekst hører
tidsmæssigt til denne udgaves bd. 13.
Den blev trykt første gang
1942 i Leninskij sbornik
XXXIV s. 372.*

BREV TIL TULA-ARBEJDERNE

20. oktober 1920

Kære kammerater! Efter jeres fremstilling¹⁾ er jeg enig med jer, men hvis I ønsker at bruge min opfattelse mod jeres »opposition«, så giv den såvel jeres brev til mig som mit svar. Så vil de være informeret og kunne give mig deres fremstilling, og så vil jeg ikke være ensidigt informeret. Hvad sagen angår, skal jeg udtale mig i kort-hed. Så længe vi ikke har slået Wrangel komplet, så længe vi ikke har taget Krim helt og holdent, så længe vil de militære opgaver stå i første række. Det er absolut ubestri-deligt. Derefter er det for Tula med sine gevær- og patron-fabrikker meget vel muligt, at det en vis tid også efter sejren over Wrangel vil være en førsterangs opgave at til-endebringe arbejdet med produktion af geværer og patro-ner; thi hæren må gøres rede til foråret. Jeg beder jer undskylde den korte besvarelse og meddele mig, om I har vist »oppositionen« dette brev og jeres brev til mig.

*Med kommunistisk hilsen
Lenin*

SAGSREGISTER

Halvfede tal = bindhenviſning
Ordinære tal = ſidehenviſning

A

Abstraktion,

tom abstraktion

1 28 137ff 2 163f 3 167 200f
4 80f 5 168f 183 6 147 14 158

Adler, Friedrich

(1879-1960)

7 72 8 95 12 12 13 65 14 183

Adler, Victor (1852-1918)

1 61 7 70

Afghanistan

6 146 11 64 67

Afrustning

- se Krig, imperialistisk, 1914-18, parolen Afrustning
- se Krige, imperialistiske (erobringskrige), forhindring af dem, afrustning

Aggression, imperialistisk

6 15f 16f 167-172 7 52f 104ff
115f 9 18f 13 166f

Agitation

- se Partiagitation

Agrarpolitik

- se Landbrugspolitik

Agrarspørgsmålet

- se Landbrugsspørgsmålet

Akkordløn, Taylor-system

10 81 224ff

Akkumulation af kapital

- se Kapital
- akkumulation af

Akkumulation, socialistisk

15 124f203

Alliance

- mellem bolsjevikker, men-sjevikker og socialrevolutionære 8 66f

Almene krise, kapitalismens

6 72 7 17 8 50f 10 71 250
11 97f 12 88 13 87f 125f
168-178 14 190 15 200

**Alrussiske Ekstraordinære
Kommission (Tjeka)**

- til bekæmpelse af kontrarevolution, sabotage og spekulation 15 92

**Altomfattende national
krise**

8 98 142f 12 90f

Amerika

I 98ff 5 167 6 80f 118 7 47
II 129-139 146-149 152 13
45-48

**Amerikas Socialistiske
Arbejderparti**

7 71

Amerikas Socialistiske Parti

7 68-71

Analfabetisme i Sovjet-rusland

- se Læse- og skrivekyndighed i Sovjetrusland

Analogi, historisk

3 173 8 55f 114f 10 109f
141ff 171f 184f 195 200-204
210

Analyse og syntese

I 32f 37f 39f 88f 96 130ff
197f6 179f

Anarki i produktionen

- se Kapitalisme

**Anarki, småborgerligt,
i overgangsperioden**

10 217ff 223 229ff 236ff 246f
251ff 257-262 267 271-274
II 26f 285f 12 14 34f 13 66f
14 50f 132ff 142-148 168f
181ff 184ff 186 15 51f

Anarkisme

4 32f 51f 76f 172f 5 43 7 61
77ff 110 9 24 50f 54 57f 60
65-71 76 100 105f 114 118f
10 56f 219 228 11 18f 21ff
12 22f 100 14 144ff 158 163
182 184 198 15 25 51 64

Anarkosyndikalisme

1 80 5 43ff 6 20 8 117 9 51
10 219 12 33 79f 100

**Anarkosyndikalistisk
afvigelse i partiet**

14 106 120f 127f 129-135 15
83f

Anden Internationale

- se II. Internationale

Anneksioner

- se Imperialisme

Ansvar, personligt

13 14f 15 106ff

Antagonisme

- se Modsigelse, antagoni-
stisk

Anti-Diihring

- se »Herr Eugen Diihring...«

**Antiimperialistisk kamp,
dens tre strømme**

7 68-72 15 199ff

Antimilitarisme

15 131-134

Antisemitisme,

jødespørgsmålet

5 38 82ff 97 99 7 16 177f

- se også Bund (partiet)

Aprilkonferencen, RSDAPs 7.
konference, 1917

7 85-141 147 11 219

Apriorisk

1 92

Arbejde

I 34ff 45 101 121ff 131ff 179

181 209ff 220f 236ff 3 182

II 297f

Arbejde under kapitalismen

1 42f 46 66f 213f 3 182 4 86

6 201f 9 97 11 34f 286f 297f

13 203f 14 45

**Arbejde, socialistisk og
kommunistisk**

9 94-104 10 81-90 11

289-311 12 39f 13 30 101ff

143ff 204

**Arbejdende massers del-
tagelse i statens ledelse**

- se Demokrati, proletarisk,
socialistisk

**Arbejder- og bondeinspek-
tion i Sovjetrusland**

12 38 15 155 159f 184

188-203

Arbejder- og bonderegering

- se Socialistisk sovjetstat

Arbejderaristokrati

1 50 6 27 41ff 72ff 154ff 174f

7 68ff 9 32 10 122 11 279f

12 32 41f 13 155f 163f 179ff

187f 14 190

Arbejderbe skytteise

- under proletariatets dikta-
tur 9 119 10 219f

**Arbejderbe vægelse,
international**

- Ruslands arbejderklasser,

- oktoberrevolutionens, den sovjetiske opbygnings rolle **2** 45-50 **4** 19f **6** 26f **7** 25 67-75 **83** 85 95f 103 112f 117f **8** 95f **10** 21 123f 203f 253ff **11** 33 68f 76f 88ff 97f 161ff 173ff 207f **12** 79-92 **15** 28-32
- betydningen af Ruslands arbejderbevægelses erfaringer **2** 14f 42ff **4** 135f **5** 46f **7** 28f 9 42ff 46f 60f **10** 228f **11** 33 214ff 280ff
  - udviklingsfaser **1** 37 74ff **11** 277-283 **12** 79ff **13** 46f
  - og de proletariske partiers førende rolle **1** 61f **2** 15f 73f 86f 99 112ff 151f **7** 66ff **9** 31f **11** 278f **12** 57f 79-92 **13** 46ff
  - fører i arbejderbevægelsen **1** 55-63 **2** 15f 17f 43f 64f 83f 96f 113f 115f 122f 125 136ff 143ff 147 185f **3** 165f **8** 95 151 **11** 207 213f **12** 29-36 39f 54 58
  - dens internationale karakter **1** 103f **5** 169f **6** 203f **7** 114f 135ff **8** 150f **10** 21ff 123ff 202ff 253ff **11** 88f 171ff **12** 79f
  - revolutionær kontra reformistisk strømning **1** 71f 74-81 **2** 23-31 **3** 140f 171ff 185-192 **4** 105ff **5** 43-47 **6** 40-51 71 154 157f 204f 207f **11** 161 172 **12** 21-24 32f 41f 57f 79ff 100-103 **14** 140ff **15** 131-134
  - og den revolutionære teoris rolle **1** 55ff 61f 70-73 129-133 236f **2** 15ff 23-31 39-44 56ff **12** 61
  - og forskydning af den revolutionære bevægelses centrum til Rusland **2** 43f **7** 85 **10** 124f 196f **11** 280f **12** 12f
  - forudsætninger, udviklingsbetingelser, former **1** 67ff 80f 131 135f **2** 14f 40-44 57ff 64f 99f **5** 43-48 **7** 136f **10** 124f **11** 91f **12** 79f 84ff 90ff 13 46f
  - indtil Pariserkommunen 1871 **1** 60 70f 74-81 **5** 74f **10** 229 **11** 279f
  - fra Pariserkommunen 1871 til 1905 **1** 24 71f 74ff **5** 46f 6 42ff 202 **7** 69f 77f
  - fra 1905 til imperialistisk krig 1914-18 **1** 72f 80f **5** 43-48 **6** 40-51 **7** 69f
  - under imperialistisk krig 1914-18 **6** 42f 50f 183-197 **7** 67-73 78f 85f 111-117 136
  - efter den socialistiske oktoberrevolution **6** 72f **11** 67ff 76f 97f 99 207f 210 **12** 80-92 **13** 163f **14** 139f
- Arbejderbevægelsen i Rusland**
- partiets førende rolle **1** 145-150 154-160 **2** 13-18 43f 52f 54ff 62f 69f 74f 86-91 94ff 98f 105-116 120ff 124-142 145ff 150f 158ff 163-167 176ff 184ff 189-192 195ff 204 **4** 18ff 149-158 161f 164ff **5** 29f 32ff **6** 17ff **8** 142ff **12** 20f 25f 44f
  - dens indflydelse på bondebevægelsen **2** 68ff **5** 79 **7** 25 13 153ff 162f
  - faser og betingelser i dens udvikling **2** 13-18 72ff 89ff 115-120 127-135 **5** 29f **7** 195-199 **12** 17-28

Arbejderfakulteter

- dens former 2 71ff 86-91 4 23f 6 17f 7 156ff 166-170 195f 198ff 205ff 11 279ff
- de store industricentres førende rolle 1 157f 6 18 7 156ff
- internationale karakter og russiske proletariats rolle i den internationale arbejderbevægelse 1 62 146f 2 43f 4 19 6 18 7 85
- mod opportunistiske og småborgerlighed i arbejderbevægelsen 2 13-16 33f 39f 50-57 60f 112ff 134-138 200ff 3 171ff 4 41-44 102-112 117ff 5 26ff 6 44f 47ff 157f 174f 204f 7 36 38f 41f 56f 68f 74 12 17ff 21ff 60f
- Moskva-arbejdernes rolle 4 18f 178-185 189 5 160f 8 50
- Petersborg (Petrograd)-arbejdernes rolle 1 157f 2 46 4 17ff 5 157ff 6 18 7 21f 156ff 8 50 172 11 24f 13 57ff

Arbejderfakulteter

15 127

Arbejderklasse og arbejderbevægelse, i lande

- i Balkanlandene 11 99
- i Tyskland 1 51 61f 2 42f 53 57 65 113 136f 147f 4 130-136 5 47 6 46-51 204ff 7 18 75f 83 85 98 136 8 95f 150f 10 21f 25 103 130f 134 11 99f 207f 213f 280 283 12 41ff 46f 50 59f 62ff 13 86f 121 179ff 14 202 206
- i England 1 50 58f 72 2 78 90 97f 156f 5 205-210 6 50 156ff 174 204f 7 18ff 98 136 151f 8 95 9 38 10 21f 11 207f 213 216 252 279f 12 32 41 56 67-78 13 179ff 187f 14 27f 139f
- i Finland 10 133 12 90 13 148
- i Frankrig 1 52 2 23ff 6 204ff 7 18 71 8 95 9 37f 42f 51f 77f 10 21f 125 11 279f 12 43f 50 13 180 14 140
- i Italien 8 95 150 10 25 14 140
- i Polen 2 133 4 18 5 203
- i Rumænien 1 62
- i Schweiz 10 203 13 47
- i skandinaviske lande (Danmark, Norge, Sverige) 5 195ff 7 132
- i Spanien 1 62
- i Ungarn 6 72 11 222f 259 284-288 12 97 13 121 177
- i USA 10 204 11 84 93f 97f 13 47f 179f 188
- i Østrig 10 124f 134 203 11 99

Arbejderklassen

i overgangsperioden

- dens partis førende rolle 9 31f 10 207f 226f 235f 273f 11 33 300f 12 14f 34 40f 13 153 162f 14 133 15 45
- dens rolle som fortrop i den socialistiske opbygning 9 54f 10 63f 81-85 121f 226-230 239f 273f 11 24ff 29 242f 264 285ff 297-301 12 15 34 39-42 13 69-72 105f 143ff 158-162 198f 14 55f 191f 15 46f

Arbejderklassen i Rusland

- karakteristik 1 136 147f 149f 151-154 2 16ff 104f 197 4 22f 25 32f 51ff 59f 61f 73f 97f 119f 161f 5 79 6 18 7 18-21 92f 169f 184f 8 49f 58f

- 11 74f **13** 144f **14** 14f
- betydningen af dens organiserede optræden og bevidste orientering 1 56 136 146-162 2 13-18 46f 74f 86-92 95-110 137f 146 184f 3 66ff 130 184ff 203 4 19f 22ff 32ff 62f 109f 161ff 5 27 30 32ff 7 23f 140f 185 11 73f **14** 14ff
- industriproletariatets opståen og vækst 1 136f 3 181f
- hegemoni i den revolutionære bevægelse 1 135f 150-154 161f **2** 98-106 125 196f 3 181f 4 18ff 22ff 28ff 42 51-54 61ff 73ff 83f 98ff 109-112 118ff 152-155 162f 170f **5** 27-30 79 7 15-26 137 156-160 174f 182ff 213ff 11 176f **12** 79 **15** 30
- dens historiske rolle 1 136 143 2 16ff 43f 48f 73f 95-110 122f 125 3 203 4 19f 28ff 30f 51-55 61f 100ff 112 119f 127f 162 **5** 27ff 79 **6** 26 7 20 22 24ff 82ff 156ff 186f 201 213ff **8** 50f 126 136f 139f **10** 123ff **11** 30 94 175f **15** 30
- dens internationalisme 1 147 4 155 5 79 180ff 191f 211f 222 **6** 19 25ff **7** 134f **8** 50 **11** 88f
- landproletariatet 1 148 168f 186 199 4 22 7 22 126ff 143
- som avantgarde i den internationale arbejderbevægelse 2 43f 4 20 5 79 6 21 25f **7** 74ff 159f **8** 76f **10** 29f 124f 197f 11 30 94-98 175f
- Moskva-arbejdernes rolle 1 158 **4** 18 178-185 **8** 50

- Petersborg (Petrograd)-arbejdernes rolle 1 157ff **2** 46 4 18f 6 18 7 21f 156ff 8 50 172 11 20-27
- som repræsentant for hele folkets interesser 2 16ff 86-91 95-110 4 19f 31 63f 109ff **6** 24ff **7** 22ff **8** 111ff 11 151f
- dens talmæssige styrke og koncentration 1 139f 147f **3** 66f **5** 33f 7 55f **13** 159

Arbejderklassen i Sovjetrusland

- 11** 260ff **13** 49ff 118f 125f 144f **14** 137ff 164f 196 **15** 100
- som fører for ikke-proletariske arbejdende masser 10 63ff 84ff 229ff 236f 240f 11 26f 29f 108f 130f 268f 302f 310f **12** 38f **13** 56-59 72ff 197ff **14** 15f 140ff 146f 195f **15** 80f 188 199-203
- uddannelse af økonomiske og tekniske kadrer **10** 273f **11** 95f **13** 129f 186f **15** 154f 185 190-199
- dens internationalisme 10 199-204 11 88-95 104f 13 118ff
- mod småborgerlig indflydelse i dens rækker **10** 84f 218ff 223 231ff 246f 259f 273f **11** 26f 96 108ff **12** 33ff 39f 101f **13** 51f **15** 51
- og forbedring af arbejdsproduktiviteten og arbejdsdisciplinen 10 77f 206ff 210ff 216 222ff 230ff 235f 270f 273f **11** 33ff 95f 289f **13** 144f **14** 43f

Arbejderklassen under kapitalismen

- de store industricentres arbejdere, deres rolle 11 268f 13 13
  - Moskva-arbejdernes rolle 10 49f 11 77 302 304ff 13 30 59 101f
  - Petrograd-arbejdernes rolle 10 49 128 11 20-27 77 13 18 57ff 103
  - dens rolle i den internationale arbejderbevægelse 10 124f 11 68ff 90f 97f 186f 12 11ff 13 92f 118ff
  - dens rolle i ledelsen af staten og opbygningen 10 63ff 83-90 122-125 229f 236f 255 273f 11 23-27 29 33f 95f 216f 239f 241f 262ff 12 38f 13 19f 61f 72 95f 126ff 14 15f 55ff 137f 155f 164 176ff 185 15 45ff 81f 105 168-171 172ff 184-188 202f
  - rolle under den socialistiske omdannelse af landbruget 11 191f 268ff 13 95f 14 191 195
  - forbedring af dens materielle og kulturelle niveau 14 41ff 15 123 168f
  - som repræsentant for hele folkets interesser 10 63f 11 75f 13 61 117f 14 32f
- Arbejderklassen under kapitalismen**
- se Proletariatet under kapitalismen
- Arbejderkontrol med produktion og fordeling**
- væsen og betydning 7 66f 137f 8 26 30-37 41ff 117ff 9 99 10 57 84ff 120ff 207 219ff 225 244ff 11 25f 2^2f
- som overgang til arbejderforvaltning i industrien 10 91ff 121f 219f 245 11 74 262 13 66f
  - i perioden op til den socialistiske oktoberrevolution 7 30 66f 119 128 137f 143 147f 203 216 8 16 26 29ff 36f 42f 47f 58f 77f 117-123
  - gennemførelsen af dekretet om arbejderkontrol 8 172 10 17 32f 43f 57f 60f 64f 69f 75ff 82 84-93 111 121ff 156f 209 216f 218f 11 74
- Arbejderoppositionen 1920-22**
- 14 80f 84f 129f 15 13 17 82f 103 109
  - se Fagforeninger i Sovjetrusland, og partifjendtlige opfattelser af fagforeningernes rolle
- »Arbejdets befrielse« (1883-1903)**
- 1 138 2 13 39 47 68 203 3 139 173f
- Arbejdsdagen**
- under kapitalismen 1 36 67
  - under socialismen 9 119 10 220
- Arbejdsdeling**
- 1 34 37f 209 236
- Arbejdsdisciplin**
- 10 77 81-90 210 216 222f 225 231 234ff 246f 11 34f 96 297f 301-305 13 125f 145 194 204 14 35ff 43 15 47
- Arbejdsheroisme**
- 10 84ff 11 24ff 95ff 289-297 301-305 308f 310f 13 30 101ff 162 14 35 43f

Arbejdskraft

- i økonomisk betydning 1 34
36 44f 66 117 188 213ff 227
238 2 73 78 6 116 12 63 13
37

Arbejds løn i Sovjetrusland

- 10 214 223f 246 11 238ff 15
159

Arbejds løn under kapitalismen

- I 66f 179 6 117 156 13 170f

Arbejds løshed under kapitalismen

- og industriel reservearmé 1
38f 43f 78 162 2 81 84

Arbejdsorganisation, videnskabelig

- 10 223f 246 15 185-188
193-197

Arbejdsproduktivit

- betydning for den nye samfundsordens sejr 10 206ff
211f 213f 221 222ff 11 304
14 36f
- under kapitalismen 1 39 41
45 67 177-181 199f 6 74 11
304
- i overgangsperioden 10 90
207 211 219f 222ff 246 276
II 269f 300f 13 162 15 200

7 6163 10 116f 11 166f 217

- under socialismen 10 213
276 11 304f 13 30

Arbejdstid

- i økonomisk sammenhæng
1 35

Armé, hær

- klassevæsen, opståen 6 35
201206 9 17f33f 11 166 217
- kapitalistisk, undertrykkel-
se, trælbinding 6 35 201 206
9 17ff 10 116 11 166 217
- den socialistiske stats, til
forskul fra borgerlige staters

Armé, hær i Sovjetrusland

- se Røde Hær

Arven

- efter Lev Tolstoj 5 39
- efter dekabrister, rasnotjin-
tsy og narodnikker 1
163-200 5 73-79 12 15f

Asien

- 1 71f 5 128f 167f 174 184
202 6 20 23 118 146f 159 199

Ateisme

- 15 56-61

Autonomi, national-kulturel

- 5 165f212f7 134f

Autonomi, statslig

- 5 209 7 129-135 15 160-166

B

- Bank- og finanskapital**
- se kapital
- Banker**
- økonomisk væsen 6 75
87-102 106-113 120f 140 172
7 169 8 20 24 31 118f 9 19
10 120 217
- i imperialismens epoke 6 75
87 102 106 113 119f 124f 140
172 7 59 169 8 20 24 118 9
19 20 38 10120f 13 166 171
- i overgangstiden og under
socialismen 7 30 66f 137
169f 8 20ff 43 47f 78 118f
10 60 72-78 82 91f 102 111
115 120f 123 217
- Basel-kongressen og**
Basel-manifestet 1912
6 19 21 40 70 73 205 7 18
85 136 11 114 165 168 172
202 13 188 15 102 132
- Basis og overbygning**
1 29ff 57f 66 86-91 97 99 103
163f 182 4 71 126 6 136f 14
101 15 178
- Basis, socialismens**
materielle
10 222f 232f 244 262f 264f
268 11 30f 297ff 301 306f 13
160ff 193ff 204f 14 50ff 157
166f 172f 194f 15 44f 99 125
172-179 202f
- Bauer, Otto (1892-1938)**
5 165 12 12 20 27 60 65 90
13 178 15 84f 101
- Bebel, August (1840-1913)**
2 30 84 136 147 186 3 85f
144 163 4 68 9 69 71 86 91
11 127 149 156 170 12 24
14 196 15 34
- Bedriftsråd**
- se Fabrikskomiteer
- Befrielsesbevægelse,**
national
- se National befrielsesbevæ-
gelse og -revolution
- Befrielseskrige, nationale**
- se National befrielseskrig
- Belgiske arbejderparti**
1 80
- Bern-konferencen af**
socialistiske partier
- »Bern Internationale« 11
208 213 218ff 221f 298-305
- Bernstein, Eduard**
(1850-1932)
1 75 79 227 2 24f 29f 34 37
65 80 3 163 174 193 4 105f
6 71 8 84 9 49 57f 107ff 112
118 11 115 125 162 12 23
- Bernsteins revisionisme**
1 75-81 227 2 14f 23ff 28-39
4 94f 106 8 84 9 49f 56ff 108
115 118
- Bestikkelighed, bestikkelse**
- se Korruption

Bevidsthed

1 89 2 86 7 28 37 56 8 63f

- samfundsmæssig 1 30ff
87-91

Bevæbning af folket

- almindelig, almen 4 126
155-157 6 198 7 29 48 61 64
78 9 102 11 135

Bevæbning af proletariatet

4 74 101 7 23 64 128f 8 75
101 9 78f 103 115f 10 92
116f 11 166 211 217

Bevægelse (filosofisk)

1 26 49 57f 112 6 179

**Bevægelse, kommunistisk,
international**

- se Kommunistisk bevægelse

Bevægelse, revolutionær

- se Revolutionær bevægelse

Biologi

1 28 90 94 9 87

Blanquisme

1 157 3 174 7 49 94 109f205
8 84 11 186 12 56 79

Blokade

- af Sovjetrusland 11 276 13
122 14 149f 174 181 15 141

Blokadens ophævelse 1920

13 122f 126

**Blokadens ophævelse, hvad
så?**

- fredelig opbygning gennem
jernhårdt system 13 126

Blokke og aftaler

- i proletariatets revolutionære
kamp 1 148-154 2 32f 40f
84 3 126ff 4 152f 11 107ff
12 60-66 75-79 83f 91f

Boerkrigen 1899

6 73 132 138 167

**Bolsjevikernes program i
det nationale spørgsmål**

- se Program i det nationale
spørgsmål, bolsjevikernes

Bolsjevisme

- opståen, rødder, karakteri-
stik 3 11ff 17f 44ff 48f 76f
82 95f 105-114 118ff 122ff
131-146 171-175 186f 192f
198-203 12 14-17 21f

- udvikling og konsolidering i
kamp mod opportunisten 1
80 3 118f 139ff 174-188
192-198 4 41-46 152f 10 39ff
11 174f 12 21-29 60ff 75f 93
14 162 15 200f

- historisk rolle og internatio-
nal betydning 3 138 171f 4
24 11 97f 163 174f 12 11f
89f 13 121 15 30

Bonapartisme

3 169 7 23 9 20 10 260 14
155 183

Bondebevægelsen i Rusland

- almen karakteristik 4 54f
133 139-148 7 125f 8 96

- partiets opgaver over for
bondebevægelsen 2 178 3
38f 4 59f 90f 98ff 139ff 7 87f
123ff 125ff 8 100f 101 152f
- dens former, indflydelse fra
proletariske kampmetoder 2
69 13 159f

- og proletariatets hegemoni
4 98 101 133 5 79 7 126 8
158f

- i perioden 1905-07 4 21f 58f
65 139-148 5 76 6 24 7 121
11 195 281

- i perioden op til og under
oktoberrevolutionen 1917 7
120-125 127 188 190 197 8
73f 77 96f 100f 132ff 144 146
151f 157 164 10 25 11 281
12 54

Bondebevægelsen

**i Vesteuropa, Amerika
og Asien**

13 151 184

Bondekrigen

i Tyskland 1525

13 42

Bondespørgsmålet

- se Landbrugsspørgsmålet

Borgbjerg, Frederik

(1866-1936)

7 113 133

Borgerkrig

- væsen **1** 50 4 70f 130 157 **6**
34 199ff **7** 18 94 **8** 60-72 130
10 114 228f **11** 92 129 155f
13 46f 84 **14** 192

- det proletariske partis rolle
i borgerkrigen **3** 62 **6** 194f
201ff **7** 94 **12** 50

- uomgængeligheden af den
sejrende klasses diktatur 4
128ff **10** 225f **11** 120 **13** 155

- borgerkrigens sammenknyt-
ning med revolutionære og
nationale befrielseskrige
under imperialismen 6 194f
199f 13 63 91 15 30

- i imperialismens og de pro-
letariske revolutioners epo-
ke 6 34 41f 49ff 194f 199-204
7 18 131f **8** 60-72 129f **10**
113ff 167 228 **11** 91f 129 **13**
47 91f

Borgerkrig i Sovjetrusland

- se Intervention

Borgerlig legalitet

- se Legalitet, borgerlig

Borgerlig pacifisme

- se Pacifisme - borgerlig

**Borgerlig-demokratisk revo-
lution voksen over i socia-
listisk revolution**

- væsen 4 84-88 100f 112 119f
127f 7 24ff 28f 54ff 94f 97ff
15 138f 143ff 151f

- borgerlig-demokratisk revo-
lution og socialistisk revo-
lution som samlet proces 1 51
4 42 84-88 100f 119f 127f 7
24 **11** 181f 191f 195ff 281 **15**
26ff

- og proletariatets hegemoni
4 19f 41ff 100ff 119f **7** 24
156ff 11 176f 181f

- den permanente revolutions
idé hos Marx og Engels 1 51f
4 88 **15** 180ff

- og proletariatets og bønder-
nes revolutionær-demokrati-
ske diktatur 4 84-88 127f 11
281

- problemets udarbejdelse un-
der revolutionen 1905-07 4
19f 30-35 42 58f 83-88 100f
U1f 119f 127f 176f

- teoriens udvikling og pro-
blemstillingen i 1917 7 15f
23ff 28f 60f 88f 95-101 128f
154f 159f 8 73-80 95-102
108f 136f 139f 9 12 **10** 188f
11 182

Borgfred

- se Klassefred

Bourgeois

- som klasse **1** 71 154 4 51 62
71 95 99ff 109f 115ff **5** 46 **6**
93 7 148f 195f **11** 103 105f
135ff **13** 37 43f 113f 160f
197f **14** 182f **15** 30f

- udviklingsfaser 5 46f 6
172ff 15 58-61

- det internationale bourgeoi-
sietts fjendtlige holdning
over for oktoberrevolution
og sovjetstat **10** 127 157ff

- 191 205 244 11 60ff 67f
- 85-89 94 98 99ff 174f 214 12
- 90ff 13 13 54 68 83ff 109f
- 148 14 14f 23-28 130 138
- 143ff 181ff 185 189ff 191 15
- 29ff 122 128 141ff 200
- ideologi 1 172f 2 56ff 6 136f
- 159 9 79 13 32ff 35 38 199f
- 14 14 15 59-64
- internationale forbindelser
- 6 128 14 143f 182f
- metoder i kampen mod pro-
- letariatet 1 50f 72 4 68 117ff
- 5 46f 178f 6 15ff 72f 7 57
- 69 152 194f 11 92f 128ff 157
- 164 212-215 279f 12 89f 13
- 17f 47 HO f 147 197 14 14ff
- 15 170
- metoder til udbytning af ar-
- bejderklassen 1 37 6 202 8
- 26 10 224 11 11 13 37
- nationalisme og chauvinis-
- me 5 177-182 191f 6 15ff 19
- 23 7 69 129f 13 106 HO f
- og opportunisten i den in-
- ternationale arbejderbevæ-
- gelse 4 115 6 43ff 169 174
- 200f 7 17 69f 195f 11 92f 120
- 160f 164ff 201 206 208ff 12
- 26f 32f 42 13 109 154 179
- 14 190f
- maskepi med den feudale
- reaktion og deling af mag-
- ten med godsejerne 1 152f 4
- 52f 98f 101 122f 124f 131f
- dets parasitære væsen 6 72
- 149-158 174 10 86 11 86
- forræderi mod nationale in-
- teresser 1 79 7 213 8 111
- 11 69 156
- under borgerlige og borger-
- lig-demokratiske revolu-
- tioner 171 150ff 2 112 4 60

- 63 95 98ff HO f 122 125
- 131ff 7 16 11 176 210ff 13
- 128f 15 60
- under imperialismen 6 72
- 173 202 206 11 94 169 207ff
- 13 155 158 185 14 16 15 181
- i den socialistiske revoluti-
- ons periode 6 200 8 121 10
- 96 112ff 210 218 228 11 94f
- 134-137 143f 156 163 166
- 209-211 13 91 124f 158f
- i koloniale og afhængige
- lande 5 179 181 208 6 138
- 13 185

Bourgeois i

overgangsperioden

- dets kamp mod proletaria-
- tets diktatur 6 200 10 83 97
- 113ff 219f 227f 11 29 136f
- 285f 300 12 14 59f 13 72f
- 121 159
- dets rødder i den lille vare-
- produktion 4 166f 10 259ff
- 12 14 34 100f 13 66ff
- tilbagetrængning og likvi-
- dering af bourgeoisiet som
- klasse under den socialistis-
- ke opbygning 10 86 114f
- 245ff

Bourgeois i Rusland

- karakteristik 1 152f 154 4
- 53 61 115-119 123ff 5 29 6
- 206 7 21 190 11 176
- afhængighed af udenlandsk
- kapital og forræderi af na-
- tionale interesser 7 18-24 52
- 57 60 83 87 90 118 139 191
- 194 213
- og arbejderbevægelse 4
- 116-120
- udnyttelse af småborgerlige
- partier mod bolsjevikkerne
- og den revolutionære bevæ-

Bourgeois i Sovjetrusland

- gelse 4 23 7 21 29 49 159
174 179 182 184 193f
195-200 8 136 12 19 29
- dets imperialistiske bestræ-
belser 7 20 52f 57 90 139ff
148-151 189-199 11 164
- dets metoder i kampen mod
proletariatet 4 117f 7 139
194ff 200f 8 117f
- dets kontrarevolutionære
væsen 1 152 4 27f 52f 57 84
98ff 101f 123ff 7 51 54 87
118f 157 173ff 178f 182ff
184 188f 195-201 211ff 8
15ff 78f 11 176f
- dets nationalisme og chauvi-
nisme 5 182-192 221 7 58
133 8 112
- stilling til monarkiet og
maskepi med selvhersker-
dømmet 1 152 4 31 53 58
61 98ff 123ff 5 28f 7 21ff 51
11 176
- Bourgeois i Sovjetrusland**
- udnyttelse af de småborger-
lige partier mod sovjetstyret
10 50 194 246f 11 24 76 297
12 28f 13 13 16 26 14 126
192 195f
- allieret med udenlandske
imperialister og forræderi
mod nationale interesser 10
114 130 194 196f 11 15 23
62-76 107f 175 200 297 13
13 15 26 67f 89 14 191ff
- dets kamp mod proletaria-
tets diktatur (former og me-
toder) 10 42ff 44 64 82f 86
113ff 130 180 189 194 212
226f 229 246f 258f 267 11
16 18f 20-24 29 34f 67 268
297f 13 52-56 60 62f 72f 121
14 126 195 15 90f
- dets rødder i den lille vare-
produktion 13 66ff 14 50f
15 79
- Bourgeoisiet og
revolutionen**
10 42f
- Bourgeoisiets diktatur**
1 47 7 54 9 40 10 233 11
121 157 162 183 204 210
213ff 256ff 282f 12 77 13 28
55
- Bourgeoisiets love og
lovgivning**
8 29f 11 126ff 157f 213-216
242 305f 13 42ff 77 15 63f
- Boykot og boykottaktik**
5 150f 8 89-94 12 17ff 24ff
45-54 16 13-20
- Branting, Karl Hjalmar
(1860-1925)**
6 45 7 68 9 51 121 11 217
- Brest-freden 1918**
- karakteristik 6 70 10 134ff
166-174 177ff 183ff 194ff
199ff 205 249ff 11 72 87f 12
24-28 13 130 14 31f 15 40f
- som eksempel på bolsjevi-
kisk strategi og taktik 10
96-105 129ff 135-152
157-174 176ff 180f 249ff 11
88ff 104f 12 26ff 65f 15 36
40f
- partiets kamp mod »ven-
stre«-kommunisternes og
Trotskij's eventyr-position
10 98-103 104ff 129ff 133ff
137-144 157-181 184ff
248-256 11 170 12 24-27
- og verdensrevolutionen 10
98ff 131f 136 249ff 11 104f
- British Socialist Party**
6 45 7 69f 12 66 75 13 187
- Bronstein, se Trotskij**

Bukharin, N. I. (1888-1938)

10 174ff 177 180f 265f 268
270 275f 11 225 228 230 244
252 12 26 14 49 59ff 67-72
77f 90-128 160 15 79 153

Bund (partiet)

- »Fællesforbundet af jødiske arbejdere i Litauen og Polen i Rusland« 3 180f 5 163 191f 223

- se også Antisemitisme

Bureaukrati og

bureaukratisme

I 154 7 48 8 24f 36 42 54ff
9 55 64 76 HOf 115f 117ff
11 122 241ff

- bekæmpelse i Sovjetrusland
10 236ff 11 238 241ff 13 18
14 69 123f 131 173-180 15
44f 58 196ff

By og land

- under kapitalismen 1 45
209-212 236f 6 94 11 264 15
170f

- i overgangsperioden og under socialismen 1 45f 11
299ff 13 70 161 14 172f 15
169ff

Bønder (som en helhed)

- klasse og stand 1 176f4 132f
II 176f 13 36ff 41 73

- differentiering, proletarisering af flertallet 1 43f 186 9
50 13 36f 70

- deres dobbeltnatur og svingen mellem bourgeoisi og proletariat 1 33 71 3 40 8
73 11 74f 178 183 12 64 13
70 73 14 141-146

- indflydelsen fra vareøkonomiens og kapitalismens udvikling 1 67 77 177 211ff 4
50 13 37 44

- proletariatets hegemoni og partiets opgaver over for bønderne 3 40 4 49 100 9 31f
11 177 13 69f 73 151 185
14 141 183f

- deres stilling under kapitalismen 1 43 77 186 9 32 51
11 297 13 37 44

- som drivkraft i den borgerlig-demokratiske revolution og som proletariatets allierede 1 22 52 4 49f 84ff 98-102
131ff 11 177 192 13 151

Bønder, arbejdende

- i den socialistiske revolution og i overgangsperioden 9
32 10 59f 61 HOf 226f 11
285f 310f 13 51f 69 71f 92
113f 153-158 162f 198 14
141ff 191-196 15 173 202

Bønder, arbejdende, i Sovjetrusland

- partiets og sovjetstyrets opgaver mht. til bønderne 10
25-30 54 59f 227 13 69f
95-104 14 32-41 42f 163-167
191ff 15 35 69-74 76 86 92
104f 109ff 125 169f 172-179
188 202f

- forbund med dem forudsætning for bevarelse og befæstelse af proletariatets diktatur 10 54 59 11 310f 13
18f 51 55f 72f 14 32f 164f
191ff 15 73 86f 172-178 188
202

- inddragelse i den socialistiske opbygning, socialistisk om-opdragelse i denne proces 11 96 13 70 95-104 198ff
14 33ff 38ff 191ff 15 71-74
87 170 172-179 202

- og arbejderklassens førende

Bønder, fattige (halvproletariske) i Rusland

rolle **13** 51f 70f 95 198 **14**
32f 146 164f 191f **15** 80 86
104f 110 170f 173 188 202
- grundlæggende forbedring
for dem efter oktober 1917
10 20-30 **11** 95ff 183 **13** 69f
131

Bønder, fattige (halvproletariske) i Rusland

1 140 177ff 186ff

Bønder, fattige (halvproletariske) i overgangsperioden

- partiets opgaver mht. bønderne 4 10Of **10** 25ff 84f 193ff 207 **11** 108 179-185 191f **13** 154ff 158 163
- proletariats hegemoni 4 10Of 7 24f 201 213 10 59ff 101 111 206f 1126 176f193f 298 13 153-156 162ff
- omformning af landbruget og likvidering af udbytterne på landet **11** 193f **13** 158
- som drivkraft og som forbundsfælle for proletariatet i revolutionen 4 100 7 25 201 **8** 136 **9** 46 **10** 192 207 **11** 24 176 182 184 192 223 **13** 153 156
- forbund med arbejderklassen, proletariats hegemoni **1** 148 **4** 98ff 7 21f 25 125f 151 155 170 175 186 201ff 213ff **8** 51f 80 137ff **10** 101 111 193 207 **11** 26 177 182 185f 190ff 281 **14** 161
- og parolen: proletariats og de fattige bønders diktatur 7 28 111 137f 141
- og parolen: Sovjetter af repræsentanter for landarbejderne og de fattige bøn-

der 7 25 29 65 127f 143

- rolle i den borgerlig-demokratiske revolution og proletariats og dets partis opgaver mht. bønderne 7 22 24f '
- deres, proletariats og partiets rolle og opgaver mht. bønderne op til og under oktoberrevolutionen 7 29 49f 57f 64ff 93 108f 116 118f 126ff 140 142f 154f 175 186 201 213 215f 8 52 77 80 108 136 **10** 25-30 42ff 45f 67f 101 HOOf 133 189f 193 207 267 **11** 175 182-186 192 246ff

Bønder, fattige (halvproletariske) under kapitalismen

1 43f 4 100 8 77 136 9 45 **10** 193 206f **11** 182 216 **12** 63 **13** 114 153-156 158

Bønder, fattige, i Sovjetrusland

- partiets og sovjetstyrets opgaver mht. bønderne **10** 45 59f 82ff HOOf 226f 259f 11 71 108ff 171 180f 186f 191-197 203 243f
- deres fordele ved den socialistiske revolution **10** 25-30 54f 82 229 243 **14** 164
- arbejderklassens førende rolle **10** 189 207 259f **11** 23ff 71 **15** 80
- som støtte for partiet og sovjetstyret på landet **10** 209 216 261f **11** 108 180f 185f 223f **14** 39

Bønder, middel, i Rusland

4 10Of 7 25 64ff 122 11 176f 195

**Bønder, middel,
i Sovjetrusland**

- deres dobbeltnatur og svingen mellem proletariat og bourgeoisie 1 205 11 108ff 179 235 310f 13 73f 201f 14 141 145f 181 195f
- partiets og sovjetstyrets opgaver mht. middelbønderne 10 25-30 54f 11 107f 110 186 235 14 38ff 146 163-167 191f 15 46f 120f 172-179 201
- forbund med middelbønderne som forudsætning for bevarelse af proletariatets diktatur 10 55 11 310 13 18 52-56 14 164f 191f 15 173 201
- og arbejderklassens førende rolle 10 111 11 70f 309ff 13 51f 72f 14 32f 141ff 146 164 182f 191f 195f 15 46 173 199 201
- arbejderklassens militært-politiske forbund med middelbønderne 13 61 202 14 33 192
- arbejderklassens økonomiske forbund med middelbønderne 14 191f 15 39 46 173
- og den socialistiske omformning af landbruget 13 95-104
- talmæssig vækst af middelbønderne 14 141 164f

**Bønder, middel- og små-,
frem til socialismen**

- deres dobbeltnatur og svingen mellem proletariat og bourgeoisie 11 108 136f 178 285f 311 13 70f 72f 154-158 14 141 184 186 195f

- det proletariske partis opgaver mht. bønderne under revolutionen 1 48 4 100 8 33f 10 25-30 54 59ff 11 176ff
- det proletariske partis og den proletariske stats opgaver mht. bønderne i overgangsperioden 1 48 10 54 11 235 13 70ff 154ff 14 166f 175f 186 193 15 32 39 46 172-178
- proletariatets forbund med bønderne, dets ledende stilling under opbygningen af socialismen 11 108 235 13 69f 73 153-164 15 39 46 172-178
- forbund med disse bønder som forudsætning for bevarelse og befæstelse af proletariatets diktatur 11 310 13 17ff 51 14 164-167 191ff 15 173-178
- og proletariatets hegemoni 4 100 11 286f 297f 301 310 13 50ff 63 70ff 153-158 14 142ff 183ff 191ff 195ff 15 46
- den lille vareproduktion og faren for genrejsning af kapitalismen 10 259-262 11 260 12 14 34 59 100f 14 50f 141 166 170 15 79
- neutralisering af middelbønderne 4 100 11 176f 13 157 160f
- deres om-opdragelse under den socialistiske opbygning 1 48 11 108f 15 172ff 178

**Bønder, middel- og små-,
under kapitalismen**

- 1 43f 77 213 8 29 11 178 249 13 70f 92 113 153ff

Bønder (som en helhed) i Rusland

Bønderne (som en helhed)
i Rusland

1 165f 168-173 177f 180
185-189 211ff 2 76 104 3 39
4 19 21 49 58 61 65 70 84
88 98-102 111 128 133 154
185 5 28 75 100f 6 24 7 20f
25 64 83f 100 102 121-128
137 140 188ff 213ff 8 51 73
77 10 25-30 11 75 177
181-184 185 189-196 281 12
17 13 69 73 92 131 14 141
15 72f

Bønderne (som en helhed)
i Sovjetrusland

10 42ff 45 259ff 11 74 185
191f 195 224 260f 12 14 49
54 61 13 66 84 155 14 51
141ff 170 15 75 81 120f

Bønderne som forbunds-
fæller

10 57f

Børn

- proletariatets diktators op-
gaver, sundhedsvæsen 1 46
7 64 8 137
- børns stilling og børnear-
bejde under kapitalismen 1
46

C

Centralisme, demokratisk, i partiet

- væsen og betydning 2 115 149-157 3 12f 45 55ff 88ff 118-122 154ff 159f 166f 177f 184-188 194 4 175ff 8 127 10 129 15 187f
- under illegalitetens betingelser 2 115 125 140f 149-157 3 45 4 159f
- under proletariats diktators betingelser 10 87f 129ff 12 36f 14 129-135 15 187f

Centralisme, demokratisk, i sovjetisk statsopbygning

- se Sovjetopbygning

Centralisme, demokratisk, i sovjetstaten

- se Socialistisk sovjetstat, den demokratiske centralismes princip

Centrisme

- væsen 6 204f 7 48 68f 73 9 113
- dens særlige farlighed for arbejderbevægelsen 6 18f 45-51 143-147 11 114 174
- fordækt socialchauvinisme 6 46 7 68ff 73f 11 113f 168f 174

Chartisme

- 5 203 10 21 11 279

Chauvinisme

- 1 181 2 41 5 204f 6 19 22 199 7 58 130 133 199

Churchill, Winston

- (1874-1965)
12 73ff 77 83f 13 89

CKs opdeling i politibureau og orgbureau

- 13 115f137

D

- Dan, Gurvitj, F.L.**
(1871-1947)
7 183 8 46 101 117 133 146
168 **10** 26 104 270f **11** 159
14 181
- Danmark**
6 115 123 209ff **13** 147
- Dansk imperialisme**
6 115 210
- Darwin, darwinisme**
I 83 90 94 97
- Debs, Eugene Victor**
(1855-1926)
II 93
- Decister**
- partistridig gruppe »Demo-
kratisk centralisme«
1920-21 **12** 35 **13** 128-146
14 70f 84f 129f 132-135
- Deklassering (tab af
klassetilhørighed)**
15 15 18
- Dekreter 1917**
- se Socialistiske Oktoberre-
volution 1917, 2. Alrussiske
Sovjetkongres
- Del**
- se Helhed og del
- Demokrater, revolutionære**
- se Revolutionære demokra-
ter
- Demokrati (statsform)**
- væsen 7 77 9 25 85 101ff 11
118f 133f 184 282 14 101
- dets historiske udvikling 4
55 7 77f 9 25 48 85 90ff 101
11 118f 124f 144f 216 282
13 40
- Demokrati i partiet**
- se Partidemokrati
- Demokrati, borgerligt**
(statsform)
- væsen 1 78 4 30 7 61f 77f
195 8 16 45 9 20f 26 48 51ff
82ff 89ff 101ff 117 **10** 118f
232f **11** 96 105f 125-133
157ff 163 182 184 206
209-218 242 255f 282 298 **12**
95f **13** 44ff 48 54f 75ff **15** 59f
- begrænsning, hyklerisk ka-
rakter 4 109f 172f **6** 70ff **9**
89f Ulf 117f **10** 117f **11**
94ff 105f 126 128-132 162
208-216 242 297f 305 **13**
45-48 75-78 147 **14** 138 142
15 60 64
- fremskridt fra det feudale
monarki 4 186f 11 126 144f
209 297 13 46f
- »frihed« og »lighed« 4 110
172 9 89ff **11** 96 128 130
132ff 136 211ff 216 256 282
287 **13** 54f 71 75ff 125-128
147 **15** 64
- i imperialismens lande **5**
130-133 **6** 201 206 **7** 147f **9**

- 21 38 11 104f 107 128-132
212ff 13 54 63 15 60f
- kamp for demokrati forudsætning for sejr i den socialistiske revolution 4 28f 32 52-56 84-88 HO f 128 134 186f 9 48 74 83 101 11 162
  - kritik af teorien om »det rene demokrati« 11 106 115 118f 124ff 130 133ff 139 144f 155 157ff 161 181 184f 205 208-214 243 255f 282 284f 300 13 69 73 14 196f
  - proletariats og dets partis stilling til det 1 149f 4 32f 43 52ff 109 127f 186f 9 83 11 162 256f 282
- Demokrati, borgerligt, politisk retning**
6 71f 8 51 11 105ff 165 207 212f 13 125 15 180f
- Demokrati, proletarisk, socialistisk**
- væsen 5 190 7 77 184 8 22f 27 36f 42ff 45 9 25f 40f 48ff 53 80ff 85 91ff 101-104 112 10 88 232f 235ff 11 96 130-136 212 216ff 238 243f 281f 13 62f 75ff 15 28f
  - betingelser for dets bortdøen 6 37 7 77f 9 23-28 48 64-71 81-87 91ff 103-106 10 236 275 11 126f 134 204 217
  - kritik af antimarxistiske opfattelser af det proletariske demokratis væsen 9 U1f 117 11 115f 122-134 138ff 144-163 182-185 204ff 207-210 282f 300
  - forskel fra borgerligt demokrati 7 61f 119f 8 36f 43f 123ff 9 48ff 90-93 99ff 10 66 94 118ff 225f 233f 236ff 11 95f 125-133 146-149 161ff 175f 181-184 206 211ff 214ff 238 242ff 281f 284f 310 12 38f 13 63f 67f 72ff 75ff 15 28f 62ff 102f
  - national ligeberettigelse og selvbestemmelsesret 5 177 7 66 134f 149f 8 75f 112 10 91ff 11 230-234 13 149f 15 27
  - sovjetterne som en ny og højere type demokrati 7 61ff 77f 145 192 8 54ff 59 115f 9 117 10 66 91 94f 183 190 203 210 230 232f 235ff 239f 11 96 130ff 148ff 153f 157f 175 182ff 215ff 243 278 282 284 12 24 38 15 28f 102
  - de arbejdende massers deltagelse i opbygningen af socialismen og kommunismen 9 102 10 63f 81-90 116 183 207f 232f 235 11 30f 174f 264f 306ff 310f 13 194ff 14 17ff 21f 35ff 55-59 15 46ff
  - de arbejdende massers deltagelse i ledelsen af staten 7 62ff 78 8 55-59 116 123ff 136f 9 102ff 10 43 85 88ff 123 190 208 225f 229 236ff 11 96 131f 158 184 216ff 242ff 12 37f 13 19f 60ff 14 21 33f HO f 185
  - dets verdenshistoriske betydning 8 116 11 95f 130ff 175 216f 237f 281f 13 68f 75ff 15 28f
  - den borgerlige parlamentarismes sammenbrud 9 50-55 10 94f 12 79f 15 37
- Demokratiske enhedsfronts taktik**
11 107 12 61-66 73-79 84 92

Demokratiske krav

- fremsat i det proletariske partis minimumprogram 1 146 149 4 31ff 154ff 6 20f 7 47 118f
- plads og betydning i kampen for socialismen 4 28 31ff 112

Den socialistiske revolutions teori

- se Den borgerlig-demokratiske revolution vokser over i den socialistiske revolution
- se Revolution, socialistisk (proletarisk)
- se Socialismens sejr i et enkelt land

Denikin, A. I. (1872-1947)
6 72 11 289 12 29 36f51 13 13-30 51-55 57ff 60f 84 86 105 108ff 118 124 132 201f 14 33 139 147 186 15 41 142

Det kommunistiske partis manifest

- af Karl Marx og Friedrich Engels, generel karakteristik 1 23 32f 47 49f 59f 65 70 91 95f 124 151 9 29f 33f 43 108f 120 11 124 143 202 13 206

Det nye og det gamle
1 68f 9 53 10 238 11 94-98 301ff 12 89-93 15 120 144f 175f 199

Determinisme
1 106f198

Dialektik
I 23 28f 49 64f 76 110-120 3 200 4 141 5 73f 6 141 178-182 9 82 100 11 204 14 103-121 15 153

- og eklekticisme 3 200 9 27

II 117 204ff 14 103-121

- dialektikkens elementer 6 181f 187
- og evolutionisme 1 28 49 76 6 179
- grundlove 1 28f 110-120 3 200 5 44 6 141 178-182 187 8 119 9 48 102
- som logik og erkendelsesteori 1 25-29 65f 6 178-182 14 114ff
- materialistisk 1 30 206 6 178-182 187
- og metafysik 1 28f 112 6 179ff
- objektiv og subjektiv dialektik 1 28ff 110-115 6 179
- og politik 1 206 3 200 4 46 11 204 12 91 15 40f 180ff
- og sofistisk 1 112 3 200 6 179 187f 11 204ff

Dierzynski, Feliks,
se Dsjersjinskij

Diktatur, bourgeoisiets

- se Bourgeoisiets diktatur

Diplomati, borgerligt
6 137 7 19 105 112f 10 20 15 77

Diplomati, sovjetisk
10 19ff 11 130 15 53ff 66f 197f

Direkte produktomsætning
- mellem storindustrien og det lille landbrug 15 34-41

Disciplin i arbejde
- se Arbejdsdisciplin

Disciplin, militær
15 83

- i kapitalistiske landes hær 11 166 13 174
- i den Røde Hær 11 101 166f 289 13 23 50

**Disciplin, revolutionær
(proletarisk)**

1 157 3 15 1 179 182 184f
 10 43 131f 156f 169ff 184
 205 216 223 233-236 246f
 254 11 18 34 76 109 286f 289
 12 14ff 13 118f 128 194 202
 15 83f103

Disciplinærdomstole**1 Sovjetrusland**

14 67f 71 76 105 15 47

**Divergenser i partiet,
kamp i partiet**

2 22-25 14 95

- former og metoder for kampen 3 17-20 57f 131-161 196
- kamp mod højre- og »venstre«-opportuniste 12 79ff 90 ff 14 200f
- metoder til overvindelse af divergenser i partiet 3 140ff 162f 211f 10 39ff 12 93f 14 126ff
- årsager til divergenser i partiet 3 11f 192f 14 132f

Djugasjvili,

- se Stalin

Dobbeltmagt

- se Revolution, borgerlig-demokratiske, Februar 1917 i Rusland

Dogmatisme

1 92 130 193 2 40ff 5 202
 12 83f 91f 15 180

- og bogstavlærdom 9 115 11 116f 12 91ff 13 190ff
- og doktrinarisme 1 132f 136ff 158f 12 50ff 78 81f 91ff15 179
- og småborgerlig revolutionarisme 12 51ff 81 91ff
- og opportuniste 4 45f 9 115ff 11116 12 91f 15 180ff

**Dogmatisme og sekterisme,
internationalt**

12 52 78-84 90ff

Domstole

- se Disciplinærdomstole

Drøm, fantasi

2 186

Dsjersjinskij, Feliks

(1877-1926)

7 133 8 169 15 160ff 165

Duma

- Bulygins, se 4. Duma 5 137 16 13-20

Dumheder

- fraktionelle, teoretiske, »vi er da vist blevet voksne siden da«, »fordi vi stod alene« 13 130-133 14 6187 15 127

E

Egenmægtig (realisering af mål osv.)

5 57

Einstein, Albert (1879-1955)

15 57 61

Eisenachere

2 23

Ejendom

- feudal 1 133f
- kapitalistisk 1 58 67 122 4 58 6 69 82f 106 176 7 106 135f 8 21 34 43 9 49f 11 30 69 299 13 43ff 56 75ff 119 127 171 15 176f
- privatejendom 1 38f 44 55ff 101 111 117ff 123 4 58 98 6 69 83 103 106 175 7 106 122 126 135ff 142 8 21 28f 33f 43 9 49f 58f 63 94f 96 10 96 11 30 69f 299 13 42-48 55f 75ff 119 127 154ff 171 198f 14 14 15 29 176

Ejendom, socialistisk

9 23f 49f 58 96f 99f 10 32f 75ff

- samfundsmæssig, socialistisk 9 95ff 100f 10 27ff 45 91ff 11 197f 13 66 127 198f 14 176f 186f 193 15 126 143ff 172f 176ff
- kollektivejendom 15 176ff
- beskyttelse af samfunds-

mæssig, socialistisk ejendom 10 26 43f 209 216ff 11 305 14 180 186ff

Eklekticisme

2 40 197 6 181 9 28 11 203-206 14 103-121

Ekspropriation

- af ekspropriatørerne, se Revolution, socialistisk, proletarisk
- af bourgeoisiet, se Revolution 1917 i Rusland

Elektrificering

10 242ff 13 162 195 205 14 49ff 151 167 173 194 15 40 44 203

Elendighed, elendigørelse, forarmelse

- af masserne under kapitalismen 1 38f 44 57ff 66f 118 140 213f 227 2 24 83f 3 203 4 172f 5 43f 6 94 Ulf 116 10 86 11 86 13 170-174

Engels, Friedrich (1820-95)

1 22 25ff 32 42 47 50ff 55-63 65 70 74 77 95 99 108 115f 118 125ff 174 231 2 25 29 41 43 47 72 98 4 81 87f 94 120 134f 137 183 5 170 201 203ff 206f 210 6 25 46f 157 163 178 200 7 32 61 77 85 98 147 184 205 8 136 141 9 12 14 17 19 21 23 29f 43

62-85 86 91 97 99 103 106
 108-111 116 **10** 124f 237 **11**
 117 122 124 127 135 138ff
 149 162 166 170 177 201-205
 210 226 261 279 **12** 24 32
 42 56 60 **13** 31 34 46 74 **14**
 196f **15** 34 36 58f

Enhed i mangfoldigheden

12 81

Enkeltmandsledelse og kollegieprincip

10 233ff 246f **13** 14 126f
 130f **14** 62f **15** 45f

Enkeltpersoners diktatur og sovjetdemokratisme

10 222f

Enkeltstående, særskilt, alment (filosofisk)

4 86 6 180 **10** 190 **14** 162

Ententen

- (England, Frankrig o.a. allierede mod centralmagterne 1914-19, efter 1917 kontrarevolutionær magtgruppe) **11** 15f 60-69 75 80f 99ff 106 **13** 13 15 17 26 87-90 109 117-122 124 **14** 24 148f **15** 15 103

Epoke, ny historisk

6 128 **7** 78f **10** 144 191f 238
 11 175 278f **12** 45f **15** 28f 37

Epoker

- almen karakteristik 5 169ff
 6 200ff

Epoker, revolutionære

1 50f 72 4 34f 72 106f **5** 173ff
 202 7 60f 9 112 **10** 190ff 213
 238ff **11** 136f 278f **13** 92f **15**
 190

Erfaring, historisk

1 49 67 78 2 156 8 89f 9
 35ff 42ff 53 **10** 124f 155f 164
 171f 178 185f 187ff 202 229

262ff **11** 30ff 210-215 **12** 16
 69 **13** 128f 207 **14** 151 183
15 133f

Erfaring, revolutionær

1 49f **2** 15f 41ff 49 137f 160f
 181-185 4 17ff 21ff 133ff 163
 173f 178-185 **5** 29f 47 7 16f
 185 8 51 134f 141ff 9 12
 34-38 42-50 53 60f 68 78f **10**
 22 94f 109 113 124f 153ff
 188ff 196f 227ff 232f **11** 30
 32 68ff 95f 117 138 152f 175f
 201f 210 214f 217 **12** 11
 103ff **13** 105 108 119ff 156
 163 165 182 207 **14** 32f 130
 133f 144ff 151 182f 190f 196
15 25f HO f 119f 129

Erfurt-program

4 87 7 98 9 72-78 **11** 249

Erkendelse

- processens dialektiske karakter 1 28ff 66 6 178 181ff
 - og praksis **14** 114f

Estland 6 67 **10** 111 **13** 89f
 108 114 14 26

Etik

- se Moral

Europas Forenede Stater

- som parole i den imperialistiske krig 1914-18 6 20f
 34-39 153f

Eventyrpolitik,

revolutionær

4 72ff 7 39 101 109f **10** 101f
 104f 133f 136-144 147-152
 161 184 195ff 250ff 268-174
12 22f **14** 154ff

Evolution, udvikling

1 28f 75ff 89f 112ff 4 U1f 5
 45 6 179

F

Fabrikskomiteer i Sovjetrusland

10 64 85 11 60-77

Fagfolk

- se Specialister

Fagfolk, borgerlige, i overgangsperioden

- deres inddragelse i den socialistiske opbygning og kampen mod forvanskninger af partiets linje over for dem 10 87 213ff 267-273 11 31ff 237ff 12 101ff 13 23-26 129 14 17-20 186ff 15 50 158f
- deres aflønning 10 213ff 245ff 272 11 237ff 14 187

Fagforeninger

i Sovjetrusland

- plads og betydning i proletarietets diktators system 11 310f 12 37f 40f 13 130f 14 54-58 66-69 95 103ff 117-123 15 42-52
- partiets førende rolle 11 309f 12 38ff 14 133ff 15 42-45 109ff
- betydningen af faglig enhed 11 254 14 95-100 147f
- fundamental forskel fra fagforeninger i kapitalistiske lande 13 130f
- og kampen mod den mensje-

vikiske teori om fagforeningernes »neutralitet« 12 38

- og kampen mod partifjendtlige opfattelser af fagforeningernes rolle 14 54-78 90-128 132ff 15 51f
- rolle mht. arbejdsproduktivitetsforøgelse og arbejdsdisciplinens konsolidering 10 223f 246 11 33f 96 14 36f 74ff 147f 15 45-48
- rolle og opgaver under socialismens opbygning 10 64f 11 33 12 37f 13 130f 144f 14 34-38 54-60 64-69 117ff 121ff 147f 15 42-52
- rolle og medarbejde i de økonomiske og statslige organer 10 199 13 130f 14 54-73 HOF 116-123 134f 15 46f
- som skole i kommunisme 12 40f 14 55ff 116ff 15 46-49
- og beskyttelse af arbejderne og funktionærernes materielle og kulturelle interesser 14 60f 15 43ff 47-51
- som »transmissioner« fra partiet til masserne 11 310f 12 38 40f 13 130f 14 55ff 122f 134f 15 48ff

Fagforeninger og fagbevægelse under kapitalismen

- opgaver og rolle i proletaria-
tets klassekamp 1 50 2 47
72ff 77ff 89ff 128f 165ff 3 62
65f 4 119 13 131
- og arbejderaristokrati 1 50f
6 153-158 **12** 41f **13** 154f
- og det proletariske partis
opgaver **2** 89ff 128f 141165ff
3 62 4 119f 150f **12** 36f 39-45
- opportunisten i fagbevæ-
gelsen og dens sociale rødder
2 52f 56ff 97f **6** 117f 157f
204f **9** 117f **12** 40ff

Fagforeningernes

»Neutralitet«

- en opportunistisk teori 12
38

Fagforeningsdiskussionen**1920-21**

- begyndelsen 13 134ff
- udfoldelsen 14 54-78 90-128

Faguddannelse

15 169

Familie

- se Ægteskab og familie

Fantasi

- se Drøm, fantasi

Fattigbondekomiteer

11 50 53f 71 185 223f 249
15 80

Fattigdom på landet

- se Bønder, fattige

Februarrevolution 1917

- se Revolution, borgerlig de-
mokratisk, i Rusland

Fejl, partiets

- se SUKP, kritik og selvkri-
tik

Feudalisme

1 133f 209 235f **10** 155 **11**
34 **13** 36f 41ff 128 150f 185f
15 26ff

Film

14 45

Filosofi

1 25-32 3 181

- grundspørgsmål 1 25-29
- (partiskhed) partimæssig
behandling af filosofien 1
65f 74ff 15 57-60

**Filosofiske moderetningers
servilitet**

- over for bourgeoisiet 15 57f

**Finanskapital og
finansoligarki**

1 45 **5** 167 **6** 69 75 97-115
119f 126 130f 133-149 158f
162-170 172ff 7 52f 59 104ff
115f 8 55 58 **10** 191 **11** 225ff
249 **13** 147 165ff **15** 28f

Finanspolitik, sovjetstatens

- se Sovjetstatens finanapo-
litik

Finland

7 150 **10** 68 103 133 151 159
173 179 199f **11** 100 231 234
247 **13** 89f 121 123

Flerpartiregering

10 36ff

Flerpartisystem

10 17f 29 37f 45 47 59ff 94f
Ulf 176

Folk

- og klasser 1 32ff **4** 19f 110
130ff 7 61 188
- som skaber af historien 1
30f 191 **4** 58 Ulf 131ff 9
102ff **10** 165 171 185f 202
206ff 227-231 **11** 23ff 30-35
95ff **12** 84 **13** 85 91-94 **14**
33f 140f **15** 62 105 182f 201f

Folkeforbundet12 58 **13** 119 147 174f**Folkenes venskab**13 105-111 **14** 25ff 43f 149ff

Folkeoplysning

i Sovjetrusland

10 222f 239 11 242f 13 206

14 13-22 52f 15 128ff
167-171

Folkerevolution

4 23 58 85 98-102 104 110

119f 5 30 8 53f 130 136f 9

44ff 10 118 11 182

Folkevæbning, almen

- se Bevæbning af folket

Forbrug

- se Konsumtion

Forbrødring ved fronten i den imperialistiske krig

6 50 208 7 28 83 96 98 113

117 136 153 10 92 97

Forbund, alliancer

- kapitalistiske landes allian-

cer under imperialismen 6

15f 35f 113 128 167ff 11 86f

13 112

Forbundet til kamp for arbejderklassens frigørelse

- Petersborg 1 145f 157f 2 48

50 61 129

Fordeling

- under kapitalismen 1 232

- under socialismen 1 117f 7

77 8 118f 9 94ff 100 10 262

276 11 31f

- under kommunismen 7 77 9

97-101 10 276

Forfatning

- borgerlig 11 96f 128 157 13

127ff

- sovjetforfatning 10 91ff 11

96f 160f 182f 189ff 243f 13

47f 71 89 127ff 14 17 138

Forfatningsgivende (konstituerende) forsamling

7 87 118 170 212-216 8 53ff

72 73 82 91 99 10 53f 66-70

91ff 94f 113f 120

Forfatningsillusioner

4 129ff 7 171f 174f 11 106

153f

Form

- se Indhold og form

Forrang, prioritet, i produktionen i Sovjetrusland

14 63 67 125

Forsvar af det socialistiske fædreland

6 37 200f 7 154 202ff 8 47ff

86ff 10 34 100 127-132 134ff

143f 163 169 172 184f 202

206 254f 11 17ff 26 60f 66ff

73-77 99ff 272ff 13 13-23 29f

49-56

Forsvarsvilje efter oktober 1917

10 133-136 137 144 145f

147-152 11 27

Forsvarsvilje i den imperialistiske krig

7 58

Forudsigelse, marxistisk

- se Marxisme

Forvandling af den imperialistiske krig til borgerkrig

- se Krig, imperialistisk,

1914-18, og denne parole

samt dens realisering

Fraktionsvirksomhed i partiet

5 134-154 10 163 14 90-95

125-135

Frankrigs socialistiske parti

1 80 2 22-25 28 3 190 192 6

17 19 42-45 204f 7 68-74 11

163 12 27f 56 14 140

Franske borgerlige

revolution 1789-94

1 33 65 68 4 60ff 132 7 145

8 31 44 48 9 74 10 142 259
11 93 177 262 279 12 23 13
75 14 146 182 15 25ff

Frase, revolutionær

3 48 4 71 81f 100 6 46 7
56ff 67 10 161 182f 192 198f
249 252ff 269 11 286 300
305f 12 18 36f 15 132f

Fredelig indvoksen, fra

kapitalisme til socialisme
- teorien 11 121ff 204ff 13
65f 73f 15 177

**Fredelig sameksistens af de
to systemer**

10 140ff 11 304 13 112ff 14
26ff 15 53f 66ff

**Fremmedgørelse
(filosofisk)**

9 14ff 11 216f

Fremskridt, historisk

1 31f 9 101ff 10 185 11 92f
109 13 92

Fremskridt, samfundsmæssigt

1 30f 92f 209 236 5 44ff 9
101ff 10 185 11 92 109 13
92

Fremskridt, teknisk

- se Teknik

Frihed

- se Nødvendighed og frihed

»Frihed til kritik«,

opportunisters løsen

2 21-45 69 100 197 203 4
171ff

Friheder, demokratiske

- bourgeoisiets udnyttelse af
dem til reaktionære formål
4 109f 11 211-215

- proletarietets udnyttelse af
paroler om demokratiske
friheder 2 153f 4 28f 109f
159f 165 172 11 282

- deres begrænsning og hyk-
leriske karakter under bour-
geoisiets herredømme 4
109f 172 9 90f 11 96f
126-133 211ff 214ff 255f
282f 305f 13 45ff

Fundamentet for

socialistisk økonomi

10 183f 233ff 244f 262 11
301 13 161f 194ff 14 50ff
194f 15 31f 37f 69f 99 125
203

Fysik

6 178

- og dialektisk materialisme
1 65

Fædreland

- borgerligt 1 47 6 23f 11 88f
167ff

- historisk behandling af be-
grebet 1 46f 6 200f 10 255

- og proletariatet 1 47 6 19
23-27 199f 7 77 120 11 88
168

- socialistisk 6 200 7 202ff 10
127ff 133ff 152 163 185 201f
255

- undertrykte nationers 6
198ff

**Fædrelandsforsvar i den
imperialistiske krig**

- massernes ærlige fædre-
landsforsvar (i Rusland) 6
23f 191 7 28 58f 92ff 103f
108f116

- de åbenlyse socialchauvini-
ster 6 18ff 40-45 191 204 7
49 67-73 120 9 19 35f 12 58
13 88

- de fordækte socialchauvini-
ster 6 42f 45 191 204 7 68

Fædrelandskrigen 1918-20

- sovjetfolkets krig mod uden-

Fænomen

landske indtrængende styrker, se Intervention

Fænomen

- se Væsen og fremtræden

Føderation, statslig

- i kapitalistiske lande 5 209 9 75ff

- og dannelsen af Unionen af Socialistiske Sovjetrepublikker, USSR 10 91f 13 148f 15 135ff

- og den Russiske Socialistiske Føderative Sovjetrepublik (RSFSR) 10 91f 13 106f 148f

- problemstillingen før 1917 5 208f 6 26 9 76f

- problemstillingen fra og med 1917 7 150 10 91ff 11 232 13 106ff 110 148f

Fører i arbejderbevægelsen

- se Arbejderbevægelse, international

Gallacher, William

(1881-1965)

12 67 69f 77

Gapon, G.A. (1870-1906)

4 18 58

Gejstlighed

- masserne påvirkes gennem kirken og privatejendomens system 14 14

Gejstlighed, kamp mod

13 151

- se også Religion

Generalstrejke, politisk

4 19 73f 178ff

Generalstrejke, politisk

- som form for proletariatets klassekamp 4 18 178 5 95f
- kombination af politisk generalstrejke og væbnet opstand 4 18 72-74 178-181 5 95f

Genindførelse (restauration) af kapitalismen

- kamp mod genindførelse af kapitalismen i Sovjetrusland 10 217 223 236 259ff 11 23ff 137 14 29ff 50f 134f 15 79f88f

Genspejling, afspejling (filosofisk)

1 65 5 20-24 6 181ff

Genua-konferencen 1922

15 53-55 66-69

Godsejere, storgodsejere

1 235f 5 183 6 23ff 7 16 51f 122-125 126ff 189ff 211ff 215f 8 123 11 34 13 37f 15 26f

GOELRO

14 49-53 194f

Gompers, Samuel

(1850-1924)

6 71 11 98 169 12 41 44

Gotha-programmet

2 40 9 28 69ff 87f 94-98

1

- Haag-konferencen 1922**
 15 131ff 134
- Halehængspolitik**
 - se Khvostisme
- Halvtredje Internationale**
 - se II. 1/2 Internationale
- Handel i Sovjetrusland
 (indenrigsk)**
 10 82 217 259f 11 20ff 157f
 13 68f 170ff 179f 15 32f 35
 38ff 42f 74-79 81 85ff 105f
 122 124f 126 143f 172f 174f
- Handel, kapitalistisk**
 1 35f 66f 210f 234ff 6 97f 116
 119f 146 162-166 8 25f 13
 43 172
- Hegelsk filosofi**
 1 25-29 57 65f 76f 110-120
 205 3 200f 5 74 15 62f
- Hegemoni, proletariatets**
 - se Proletariatets hegemoni
- Helhed og del**
 6 178ff
- Henderson, Arthur
 (1863-1935)**
 6 204 9 51 11 98 128 161
 175 12 4144 70 73-77 84 95
- Herrn Eugen Diihrings
 Umwältzung der Wissen-
 schaft**
 - Anti-Diihring af Friedrich
 Engels 1 25ff 58 65 75f
- 110-115 120 125f 2 28f 9
 23ff 27f 64f 13 74
- Herzen, A.I. (1812-70)**
 2 41 5 73-79
- Hilferding, Rudolf
 (1877-1941)**
 6 72f 76 102 108 110 117 136
 150 162 170 11 219 222 283
 12 20 24 65 15 28
- Historie (almen)**
 1 88 4 87 6 26 10 142ff
 182-186 196 12 84 13 92
- periodisering (epoker, perio-
 der, etaper) 1 22f 30ff 45
 49-53 70ff 86-91 4 86f 5 46ff
 74 163 167-176 6 36ff 41 78f
 116 175f 199f 7 16f 61 77f 9
 23 38 112f 10 109 133 142ff
 171 184f 196 226f 11 85 136f
 279f 12 45 13 35-43 91f 15
 25ff 36f 180ff 200f
- data fra imperialismens epo-
 ke 1 72f 5 169 6 41f 78f 116
 172-175 199f 7 16ff 9 38f
 112f 10 133 135f 143 185 11
 136ff 212ff 13 91f
- Historie, Sovjetunionens**
 - se Sovjetunionens historie
 (hovedfaser)
- Historieopfattelse,
 materialistisk**
 - se Materialisme, historisk

**Historievidenskab,
forskningsmetode**

1 30-34 57f 65f 85-91 110
112ff 124 126 134f 5 169-174
6 43 10 135f 187ff

Historisk betragtningsmåde
5 169ff 13 33f

Historisk erfaring

- se Erfaring, historisk

Historisk materialisme

- se Materialisme, historisk

Historisk og logisk

3 172 4 85f 6 1 78f 181

Historiske paralleler

7 61f 8 55f 114f 10 109 142ff
171 184f 195f 201 226f

Hjemland

- se Patriotisme, Fædreland

Hoglund, Zeth (1884-1956)

7 71 12 54

Hovedkædeleddet (i politik)

2 179 10 238f 12 58f 15 37f
102-105 107

Hungersnød

- se Sult

Hungerår i Rusland

- 1868, 1891, 1898, 1901,
1905, 1906, 1911, 1914-17,
under den borgerlig proviso-
riske regering 1 171 2 76 81
5 84 89 7 189 192 201 8 15f
77f

Hungerår i Sovjetrusland

- misvækst i Sovjetrusland
1920 og 1921 14 42f 132f 143
164ff 181 193

»Hvem slår hvem?«

- se Klasser og klassekamp i
Sovjetrusland i overgangs-
perioden - og spørgsmålet
»Hvem slår hvem?«

Hypotese

1 88 91 94

**Højre- og venstre-social-
revolutionære,
mensesjevikker**

- forræderiske 11 69

**Højre-opportunisme i
arbejderbevægelsen**

- se Bernsteinianisme; Kaut-
skys socialdemokratisme;
Revisionisme; Centrisme

Højre-opportunisme i SUKP

- se Likvidatorer; Mensesjevi-
me; Økonomisme; Socialist-
iske oktoberrevolution 1917;
Forberedelsesperioden
marts-oktober, kamp mod
højre-opportunistiske ele-
menter i partiet; Socialistisk
opbygning i kamp mod op-
portunistiske elementer og
grupper vedr. den socialistis-
ke opbygning

I

Idealisme (filosofisk)

1 26 27 57 65 74 6 181f 13
197 15 60

Ideer, samfundsmæssige

1 86-89 115

Ideologi

1 87f 13 38 15 56-65

- dens klassekarakter 1 192f
198 2 54f 61 15 59f

- borgerlig 1 172-175 2 54-58
61 5 45 6 23 136f 157ff 7
108f9 79f

- småborgerlig 1 80f 172f
184-194 4 55-62 7 55 14 37

- proletarisk, socialistisk,
dens uforsonlighed over for
den borgerlige 1 23 25 55-62
71 74f 130ff 198 2 54-59 3
182 4 151ff 5 45 13 189-203
206f

Ikke-kapitalistisk

udviklingsvej

13 184-188 14 26

Imperialisme

- væsen, hovedkendetegn, de-
finition 1 72 6 35 68f 72 82ff
95f 113 139-158 170 172-177
198-202 8 25f 28f 44f 9 38
72f 10 157 11 73 114f 123
228 13 91 148 165ff 183f

- aggressiv udenrigspolitik 6
168 7 52f 91 104f 115 9 19
13 166

- kapitalismens almene krise
6 70f 7 19 8 50 10 71 250
11 97f 12 88 13 86f 125
168-176 14 190 15 200

- anneksioner og »skadeser-
statninger« (kontributioner)
6 67 142ff 161 170f 7 59 91f
106ff 116 133 149f 8 75f 10
19 98

- voksende modsætning mel-
lem arbejde og kapital og
skærpelse af klassekampen
1 45 76ff 5 169 6 71 83 127f
10 71 11 86 144ff 213f 13
170-174

- opdeling og nyopdeling af
verden mellem imperiali-
stiske magter 6 16 35ff 44
69f 82 121-139 140 143-147
149 154 158 168ff 173f 203
7 17 154 9 19 11 72f 100 115
130 13 91 166ff 175

- udbytning og elendiggørelse
af de arbejdende masser 6
70 94 U1f 116 155f 7 135f9
20f 10 86 13 170ff

- bankernes rolle, se Banker
i imperialismens epoke

- opståen og udviklingsfaser
5 170 6 78ff 116 144-149 158
172-177 199 7 129 8 31f 9
19 11 123 251

- finanskapital, se Finanskapital og finansoligarki 6 41 52 82f 139f 172-177 7 98 135f 8 25-28 44ff 118-122 139f 9 54ff 71f **10** 71 262f 264f **13** 148f **14** 157ff
- halvkolonier og afhængige lande **5** 128 166f 6 35 70 132f 134 137ff 148 163ff **13** 91 152 166ff 172f 183f **15** 200f
- imperialistiske alliancer mellem kapitalistiske lande 6 15ff36f 121ff 135 168ff207
- internationalisering af de økonomiske forbindelser 6 35 207 7 96 135
- kamp for erobring af nye markeder og indflydelsesfæres 6 16ff 36 68ff 82 121 123f 134-138 149 168 172f 7 17 20 90 104ff **10** 71
- kamp om råstofkilder 6 82f 85 124f 135ff **13** 166
- kapitaleksport 6 35 72 106-120 136ff 140 150ff 164ff 173 **11** 115 **13** 179f
- produktionens koncentration, monopoler 1 78 6 52 74-102 104 108 Ulf 114f 119 121 123-128 135ff 139ff 143ff 147 150 158 163 166f 170 172 202 7 98 135 9 38 **10** 81 **11** 114f **13** 165f
- kritik af antimarxistiske imperialismeteorier 6 71 84ff 92ff 95ff 102ff 127f 132 135 141-150 158-172 175ff 9 72f **11** 113f 224-229
- som kapitalismens højeste stadium og tærskelen til den socialistiske revolution **5** 169f 6 41 52 66 176 9 73 **10** 71 **11** 74 228f 251 **13** 165f **15** 202
- og de materielle forudsætninger for socialismen 1 45
- og militarisme 6 15ff 70 198 202f9 18f
- se også Nationale befrielsesbevægelser og -revolutioner og: Nationale befrielseskrig
- kapitalismens snylten og rådden 6 72 109 116ff 141f 150-158 174ff **10** 167f **11** 301f **13** 86f
- »reaktion over hele linjen« 5 128 6 142f 159f 169ff 7 135f 9 38 11 107
- og verdens spaltning i to systemer: det kapitalistiske og det socialistiske 6 37 **10** 102 124f **11** 88 97f **13** 184
- og statsmonopolistisk kapitalisme 6 94f 124ff 7 98 135f 8 24-28 32ff 45 9 11 38 55 72 **10** 71 **14** 157ff **15** 79f
- ujævnheden i den økonomiske og politiske udvikling som lov under imperialismen 6 36f 69 86f 115 124f 134 145-149 168 173f 200 15 201
- skærpelse af modsigelserne i kapitalismen efter den imperialistiske krig **11** 207 212ff **12** 88ff **13** 86-89 166-176 **15** 128 181f 200ff
- og førmonopolistisk kapitalisme 5 170f 6 78ff 114f 129 138-141 202 11 123 225-229 248 250f
- modsætninger og kamp mellem de imperialistiske lande 5 167 6 15 35ff 41 69f 118f

Inddragning af arbejdende masser i statens ledelse

- 123-126 134f 137f 142ff
145-149 158 163f 168-171
206 7 16f 107 151ff 9 18f 121
10 71 158 205 244 11 16f
12 54 13 86-89 118f 122f
166-170 174ff 14 189 15
133f 201
- modsætning mellem koloni-erne og imperialistiske lande og forstærkelse af koloniundertrykkelsen 5 167f 6 16 69f 159ff 199 7 134f 9 12 11 85f 13 85f 90-94 152 165ff 172f 183f 14 26f 190f 15 28f 200ff
  - lammet over for Rusland 1917 10 191
- Inddragning af arbejdende masser i statens ledelse**
- se Proletariatets diktatur
  - se Sovjets opbygning, principper og metoder i det sovjetiske statsapparats arbejde
  - se Socialistisk sovjetstat - forbindelse med masserne, deres inddragning i statens ledelse
- Independent Labour Party**
1 80 6 44 205 7 69 71 11 163
12 20 28 70f 73 13 161ff 176
- Indhold og form**
6 175ff 12 90ff
- Individualisme, borgerlig**
3 48f 58-61 68-72 76f 85f
150f 155-164 179-188 194f
203 4 170-173
- Individuel terror**
- se Terror
- Industri i Sovjetrusland**
- opgaver, veje og tempo for dens genrejsning og udvikling 10 272ff 11 239f 13 126 195 14 41ff 44f 51f 168f 175f 187f 193ff 15 35 39 45 99 123-126 203
  - storindustri som basis for socialisme 10 232f 261f 272 13 161 195 14 51f 156f 172 193f 15 45 99 125 203
  - storindustri, sværindustri 10 242f 273f 14 175f 15 123ff 202
  - og uddannelse af tekniske fagfolk 13 195
  - se Socialistisk opbygning i Sovjetrusland (uddannelse af økonomer og teknikere)
  - og landbrug 11 268ff 14 168f 194f 15 35 39 202f
  - dens nationalisering, se Nationalisering i Sovjetrusland
  - og naturrigdomme, råstoffer 10 222 242f 14 44f 177
  - organisering, planlægning og ledelse 10 32f 75ff 123 233 242f 271ff 11 74 197ff 13 66f 14 109 15 45ff
  - principper for dens fordeling på landsdele 10 242ff
  - principper for økonomisk ledelse 10 232ff 15 42-45
  - elektrificeringens betydning for udviklingen 10 242f 13 195 14 51ff 15 203
  - den statslige industris socialistiske karakter 10 232f 15 46f 176
  - dens vekselvirkning med andre grene af samfundsøkonomien 10 242f 14 40ff 175-186 15 72ff 203
  - videnskab, teknik, opfindelser 10 242f 13 195 14 45

Industri, kapitalistisk

1 38 44f 67 76ff135f 209-214
224ff 235f 6 74ff 82 85f 94
121f

Industrialisering, socialistisk (i Sovjetrusland)

10 222 232f 242-245 261f
267ff 271ff 11 269 13 161f
195 14 51ff 172f 194f 15 99
124 202f

Initiativ, de arbejdende massers

- se Socialisme, de arbejdende massers rolle og deres skabende initiativ
- se Socialistisk opbygning i Sovjetrusland, de arbejdende massers rolle og deres skabende initiativ

Intelligens (intelligentsia)

- definition, almen karakteristik 3 69f 120f 10 87
- borgerlig, småborgerlig, i Rusland 1 152ff 161 2 69 90ff 107 145f 3 69f 120ff 151 4 117f 154 5 21 27 30 32 7 124 8 130f 10 197
- borgerlig, småborgerlig, i Sovjetrusland 10 73 83 86f 223 237 251f 253f 271ff 11 108f 238 302f 310 12 101ff 13 23f 26 60 15 62f 155-159
- borgerlig, småborgerlig, i Vesteuropa 15 57-61
- proletarisk 2 56 146f 177 5 32

Interesser

- samfundsmæssige og personlige under socialismen 15 32 49ff 173

Interesserethed, materiel

- de arbejdendes interesseethed i udviklingen af den so-

cialistiske produktion 14 43
46 15 32 50f 159 173f

I. Internationale

1 24 52 61 71 75 103f 5 75
204-210 9 106 11 277f

II. Internationale

- opståen, karakteristisk, historiske rolle 1 71f 75 6 42 49ff 11 175 200f 277f 282 12 80ff 13 154 163 185 188 14 182 190 15 67 180-183
- opportunisten i vækst op til 1. verdenskrig 1 74-81 6 19 42ff 9 72f 105 11 137f
- proletariske kræfters udtræden efter oktoberrevolutionen 1917 11 97f 12 12 13 87f
- tre strømninger i II. Internationale (opportunistisk, centristisk, revolutionær) 7 68-73
- forvrængning af marxismens lære om staten og proletariatets diktatur 7 76f 9 30f 34ff 56ff 60 68 71 73ff 105-121 11 113-140 149f 200-206 208f 215 218ff 255f 282ff 298f 12 23f 13 65f
- førernes fjendtlige politik over for Sovjetrusland 10 238 11 140-162 197-200 218 220 284f 12 12 20f 59f 13 120
- Friedrich Engels' kamp mod opportunisten i II. Internationale 9 71-80
- om det nationale og koloniale spørgsmål 5 199-203 11 167ff 13 149ff 182f 188 14 190f
- opportunistiske føreres rolle som det imperialistiske

II. 1/2 Internationale (Wien-Internationale)

- bourgeoisie sociale støtte 6 44f 72f **11** 120f **12** 80f **14** 190 195f
- revolutionære fraser og oportunistisk praksis 6 42 206f **11** 113f 200 205 **13** 187f **14** 182 **15** 180ff
- bolsjevikiske parti mod oportunismen i II. Internationale og ved samlingen af venstrekræfterne **6** 50ff **11** 165 174f
- stillingen til krig og militarisme indtil 1. verdenskrig 6 19 70ff **11** 166f 171f 202f 15 30f 132ff
- førernes opgivelse af den socialistiske revolution **6** 71 **9** 68 105ff **11** 113 146f 164ff 200-206 208ff **13** 73 162 **15** 27f 40f 180ff
- sammenbrud, partiernes overgang til socialchauvinisme og centrisme, spaltning af partierne 6 17-20 40-51 71 204ff 7 67-74 79 9 12 105ff **11** 113f 170f 174f 200ff 277 282f 12 20f 28f 58f 80f 90f

II. 1/2 Internationale

(Wien-Internationalen)

13 172 **14** 179 182 190 195f 202f **15** 28 30f 34 51f 55 67 74 84 101

III. Internationale

- se Kommunistisk Internationale

Internationalisme, proletarisk

- væsen **1** 47 104 **3** 203 **5** 179 192 6 26 7 68 91 106 115f 134 **8** 99f **11** 168f 252ff **12** 49 **13** 106ff 150 **15** 162

- enhed af proletarietets nationale og internationale opgaver **5** 196ff 200ff 211 221ff **6** 23-27 7 68 130 **10** 254f **11** 104f **12** 65 **13** 117f 150
- de arbejdende massers, se Solidaritet, internationale
- kamp mod nationalisme og chauvinisme **5** 177-182 192 196ff 200ff 219ff 6 17-22 26f 203f 7 58f 67ff 71ff 134f **11** 168ff **13** 150 **15** 160-166
- nødvendig forudsætning for den socialistiske revolutions sejr 6 17 26 7 71ff 114 117 136 **8** 148 **10** 123ff **11** 88f 104 169-176 **12** 41f **13** 92ff **15** 30 160-164

Intervention og borgerkrig i Sovjetrusland

- partiets førende rolle 10 131f **11** 65f 73ff **12** 37 **13** 13-30 49f 54ff 63 102 117f **14** 16f 32ff **15** 102 125f 184f
- se også Blokade
- imperialisters alliance med bourgeoisie og godsejernes kontrarevolution **10** 195 **11** 15 62-67 69f 71ff 99f 107f **13** 13-20 26 49 57 68 84f 89f 109f **14** 138f 143f 181f **15** 127f
- borgerkrig som klassekamp mellem proletariat og bourgeoisie **11** 69f 155ff **13** 13f 83ff **14** 192
- og sovjetstatens fredspolitik 13 112ff 122ff 14 24ff
- hjælp fra det internationale proletariat **11** 89 **13** 89f 118ff **14** 27f 139f 145 189

- historisk lære 13 49-56 84ff 105-111 118f
  - arbejderklassens militære og politiske forbund med bønderne 11 75 13 18f 52 85f 14 33 138ff 165 192 15 70f 103f 126
  - sovjetrepublikkernes militære forbund 13 109ff 149f
  - mobilisering af arbejdere og kommunister til fronten 10 128 11 272ff 13 16 57ff 63 102f 15 184
  - sovjetrepublikken som én samlet hærstyrke 13 13-30 63 85f 117ff
  - årsager 11 60-63 66-75 99ff 13 13
  - årsager til sovjetfolkets og den Røde Hærs sejr 11 96ff 101 289 12 50f 13 63f 84ff 117ff 14 32ff 138ff 165 174 189 192 15 103f 126 184
  - verdenshistoriske betydning af sovjetfolkets og den Røde Hærs sejr 13 84 89f 118
- Iran**
- se Persien
- Irland**
- 5 205-210 6 27 11 129 12 86ff 13 150
- Italiens socialistiske parti**
- 3 190 4 78 88 6 18 205 7 68 70 72 74 12 55 93 97f 14 140
- IWW i USA**
- 12 44 79f

J

Jordbesiddelse

- under tsarismen 5 37 105f
- dekretet om jorden 1917 10 26-30

Journalistik, proletarisk

- 2 163f 12 99

K

Kadreurvikling

i Sovjetrusland

10 123 226f **12** 37f **13** 61ff

14 179f 185f 187f **15** 47

Kamenev (Rosenfeld) L.B.

(1881-1936)

7 101ff 184 **8** 161 165-168

169 **10** 35 48f **13** 132 **14** 99

128 **15** 94-97 107 135 138

153

Kamenev og Sinovjev

oktober 1917

8 158-169

Kamp for socialismen ikke en partisag

11 54

Kamp mod højre- og »venstre«-opportunisten

- se Arbejderbevægelse, international

- revolutionær kontra reformistisk strømning

- i partiet, se Divergenser i partiet, kamp i partiet

- i Kommunistisk Internationale, se Kommunistiske bevægelse, internationale

- forudsætninger, udviklingsbetingelser, former

Kamp mod landsby- kulakkerne

11 50f

Kampformer, legale og illegale

2 129ff 141f 144ff 148 165 **3**

63ff **4** 89f **5** 26-34 **6** 19ff 68ff

7 175 **12** 18ff 26 32 35 49f

54 84f 87f **15** 132

Kaos, forfald i Sovjet- rusland 1918-21

10 75ff 145f 208f 217 228

261 **11** 20-27 46f 51 93f 200

13 17f 100f **14** 41f 143 164ff

174

Kapital

- opståen, udvikling **1** 36 39ff 66f 118 201-238 **13** 43 **14** 141f

- akkumulation **1** 38ff 216 219f 222ff

- bank- og finanskapital **1** 45 6 87-115 119f 124f 130f 134-152 158ff 166-170 172ff 7 58f 83 90 104 106f 115f 135 9 38 **13** 165

- som samfundsmæssig relation **1** 36ff 67 **10** 214

- konstant og variabel kapital **1** 38ff 212 214 237

- reproduktion og cirkulation **1** 40 216ff 228 232

- kapitalens vækst og proletarietets voksende elendighed **1** 39 67 6 116 7 135f

Kapitaleksport

6 35 72 107f 115-121 136 140
150ff 164ff 173 11 115 13
179

Kapitalen af Karl Marx

1 23 34 39-43 60 66 83ff 90ff
93 97 104f 108f 112 121 124
130 197 6 78 11 256 15 62

**Kapitalens oprindelige
akkumulation**

- se Oprindelig akkumulation af kapital

Kapitalisme

- definition, væsen 1 37ff 135f 211ff 225ff 4 5lf 5 44 6 35f 113ff 8 25 9 87f 10 206 11 69f 297f 13 43 47 106ff
- absolut og relativ elendigghørelse af de arbejdende masser 1 39 58 67 213f 227 2 24 84 4 190f 5 44 6 116
- produktionsanarki, konkurrence og kriser 1 39f 67 77f 122f 134f 218 227 235 2 83 6 36 74f 79 85f 94ff 115f 121f 131 135 139f 162f 172 7 16f
- opståen og udviklingsfaser 1 32ff 38ff 66f 80f 175 198ff 201-238 4 52 5 164 169 6 15 36f 41 66-176 7 98 8 28f 9 72 87f 10 154ff 185 11 114 122f 225ff 249 251 13 37ff 42f 46f 166f 14 110 15 174
- udviklingslove 1 39ff 45 67 89f 97f 105f 130f 234 236f 5 173 6 115 200 11 86
- industriproletariatets dannelse og vækst 1 39 56f 67 118f 130 136 198f 11 214 13 118f
- og samfundsmæssig arbejdsdeling 1 34f 37 101 122f

209ff 236f 9 97

- dens historiske rolle 1 45f 90 118f 122 130f 135f 192f 198f 226ff 235f 5 45 6 41 172 176f 13 47 14 173
- koncentration og centralisation af kapitalen og koncentration af produktionen 1 39 45f 67 118f 122f 6 74 102f 121ff 128 139f 150 163 172 7 97f 135f 8 25f 31f 10 81
- og landbrug, se Landbrugs-spørgsmålet
- og de materielle forudsætninger for socialismen 1 39f 45f 55f 74 89f 118f 123f 130f 136 5 44 6 95f 172-177 7 98 135f 8 25 45f 118ff 122 140 9 49 54ff 88f 102 10 71 273 11 31f 298ff 307 14 156ff
- stordriftens overlegenhed, fortrængning af småbedrifterne 1 67 76ff 118 199 213f 237 6 74 121 139f 10 81
- dens uundgæelige undergang 1 38f 45 74 78 105 118f 122ff 228 2 83 5 44 167 169 6 41 175f 9 86f 11 30 12 90 13 192 15 201
- og samfundsmæssiggørelse af arbejde og produktion, nationalisering 1 45 67 111 118 121ff 131 136 6 82ff 94 176
- vækst og skærpelse af kapitalismens modsigelser 1 67 78 118 227f 2 24 84 5 44 169 6 83 134f 139f 145 166 173 11 129ff 13 118f
- modsigelse mellem arbejde og kapital 1 39f 67 90 4 172 9 46 11 69 129f 13 199

Kapitalismens almene krise

- modsigelse mellem produktionens samfundsmæssige karakter og tilegnelsens privatkapitalistisk form 1 67 90 118ff 6 83 93f 116f 175f
- dens rødder i den lille vareproduktion 1 81 186f 193 213 237 4 51f 11 248f 12 34f 59 100 13 66f 14 50f 142 166f173 15 79
- produktionens formål 1 216f 226 13 160f
- indre marked 1 201-238
- kustarindustri 1 202

Kapitalismens almene krise

- se Almene krise, kapitalismens

Kapitalismens ujævne udvikling

- se Loven om kapitalismens ujævne udvikling

Kapitalistisk ejendom splitter...

- arbejde og socialistisk ejendom forener 13 119

Kapitalistisk omringning (omkredsning)

6 37 10 205 11 15 67ff 98 13 148f 201 14 185 15 32

Kapitalistisk samfund

1 32 45 66ff 89ff 185ff 226ff 2 83f 4 172f 5 46 190 6 91 95 98 201 7 134 9 88ff 11 30f 34 94 103 214 255f 13 43ff 189-194 199 204 14 14 45

Kappestrid, socialistisk

10 81-90 224ff 246 13 205

Karteller og karteldannelse

1 45 78 6 69 77 80 83-86 93 114 121 126ff 131 140 147 158 163 166 172f 7 52 8 33 11 225 13 165

Kautsky, Karl (1857-1938)

I 83 104 2 55f 84 156 3 69 86 120 189 4 67f 106f 183 5 165-170 180 182 200 14 165f 182f 15 28 84

Kautskys

socialdemokratisme

- kautskyanisme som centristisk strømning i II. Internationale 6 39-45 48f 71 141-146 184-197 204 7 30 48 69ff 73f 9 40 80 113 11 152 163 169 12 27 61 93
- hans anskuelser om det nationale og koloniale spørgsmål 5 166ff 180 182 200 6 171 11 167ff
- dens særlige farlighed for den internationale arbejderbevægelse 6 44-48 71 204f II 115-128 142ff 161 164 169 174 179f 199f 12 20 42 90f 96f 14 182
- hans fjendtlige stilling til den socialistiske revolution, forfalskning af sovjeternes væsen 11 129ff 145f 148f 154-163 170-176 202 219f 12 62f14 165f
- antimarxistiske anskuelser angående imperialismen, hans »ultraimperialisme«-teori 6 46f 128 135 141-149 159-164 166-171 11 114
- antimarxistiske anskuelser angående den socialistiske revolution, stat, proletariats diktatur og borgerligt demokrati 6 46ff 7 62 77 9 12 16 20 30 34 40 44 49 57 105-121 11 114-140 143-174 178ff 196-206 282f 284 300 305 12 62 13 69 15 28 182f

- filosofiske anskuelser, forfalskning af materialistisk dialektik 9 51 **11** 117f **12** 90f **13** 176-179 **15** 180ff
- hans stilling til bolsjevismen 11 115f 139 141ff 146-151 163f 169-177 178f

Kemi

1 27f6 178

Kerenskij, A. F. (1881-1970)

7 17f 21ff 51 67 91 145 164 172f 184 193 195 197 199 202f 210 214 8 24 27 32 39ff 46 52 57 75 81f 85 97ff 101 111ff 132ff 139 143 147 151-157 162f 167 170f 9 20 77 **10** 18 34 42 50 66 95 113 115 117 133 154 155 157 161f 166 189 191 195 197 199 202 207 212 222f 226 234 265 269f **11** 22 25 73 91 155 164 166f 183f 199 223 283 **12** 29 36 62 73 89 **13** 124 177f **14** 141 159 163

Khvostisme,

halehængspolitik

2 14f 34 45 71 88 102f 119ff 196f 3 62ff 70f 78ff 178ff 194 4 23f 63 72 95f 105ff 161

Kienthal-konferencen,

april 1916

- se Zimmerwald

Kirken, adskillelse fra staten

15 27

Klassebevidsthed, proletarisk

1 49 58 72 130 136 143 150 161 **2** 45f 55 58 73 86 90 96 129 3 62 180 4 32 **5** 79 7 114 **12** 38ff 57f **13** 46f 163 197f 14 190f

»Klassefred«, »borgfred«, »national fred«

- bourgeoisiets og opportunisternes løsen 1 78 6 19 43f 48 **11** 92 **13** 66 **15** 177 200

Klasser og klassekamp

- definition af klasse 11 298 12 31 13 36 198f
- ophævelse af klasserne 1 48 6 37 9 22f 29f 39 64 66 83 91 98 101f 114f **11** 285ff 298 **13** 34 56 69-74 127 147 **14** 136
- klassernes opståen 13 34ff
- klassekampens indhold og mål 1 32f 49-53 55f 68 135f **7** 188 9 18 30ff **11** 115f 214 298f **13** 197f **15** 43f 172-177
- klasser og partier 1 151ff 2 16f **7** 190f **12** 31ff **13** 46f
- klassemæssig vurdering af samfundsmæssige fænomener 1 32 49 68 **5** 178f **10** 102f 193 **11** 125f 162f **13** 73 119f 126f **14** 16 **15** 163f
- borgerlige, opportunistiske og reformistiske teorier om klasser og klassekamp 1 56 76-81 190f 2 24f 33f 11f 130 196f **4** 117-120 **5** 45 **7** 112 8 127ff 9 15f 31 39ff **11** 91f 113ff 117-125 141-145 150-154 158ff 203ff 208f 214f 298f **13** 65f 73 162f 176ff **15** 172 177
- marxistisk og liberal opfattelse af klassekamp 2 16f 130 4 118f **11** 91f 143ff 151
- klassekampens rolle i historien 1 32ff 39 55 68f 103f 191 6 200f 9 30f 39f 13 42f
- og sociale revolutioner 1 32 68 **5** 29 6 34 200f **7** 195f **10**

- 140 229 **11** 91f 298f
- og staten som instrument for den herskende klasse 1 47 **7** 61 **8** 45 128 **9** 14ff 18-23 30ff 46 48f 83f 86 92f 11 127 130f 133ff 143 13 35ff 41ff 45ff

Klasser og klassekamp i det kapitalistiske samfund

- klassekampens uundgåelighed i det antagonistiske samfund 1 32f 68 **6** 200f **9** 14f 18 **10** 113 **11** 145f 152 214f **15** 44
- Klasser og klassekamp i det kapitalistiske samfund**
- klasser under kapitalismen 1 32ff 39 68 90 **2** 74 86f **5** 169 **7** 200f **8** 110 134 **9** 89 **10** 226f **11** 103 145 214 259 **13** 37f 43ff 192 197f **14** 58f 142
- proletariatets opgaver og mål 1 45 55ff 68 104 135f 2 86 **3** 203 4 100 119f **5** 79 179ff 191f 196f 219 7 49f 97 9 30ff **11** 94 115f 165 169f 264 298-301 **13** 48 **15** 177
- bønderne under kapitalismen 1 33 70f 77 186 5 169 **8** 109f 134f **9** 33 49f **11** 260f 297f **13** 37f 43f
- bourgeoisie, kapitalister 1 38f 45 55 71 90 154 4 49f 53f 63f 109f **5** 46 169ff **6** 127f 201f **7** 195f **8** 109 134 **10** 191f **11** 69f 103 127 157 214 255f 258f 260f 300 **12** 89 **13** 37 43ff 197
- hovedformer i proletariatets klassekamp, økonomisk, politisk og teoretisk 1 45 49f 56ff 149f 154f 158f 2 39-44 72-81 86-91 127ff 165ff 3 63 4 43 109 118f 9 65 **15** 172

- proletariatet som klasse 1 32f 39 55 58f 71ff 89f 135f 152f 3 181f 203 4 51f 54 161f **5** 79 178 191 **8** 109f **11** 74 214 255f 264 286f 298f **13** 47 72 126 154 197f
- proletarisk internationalisme, de arbejdende massers solidaritet 1 47 103f 3 201ff **5** 79 169 192 197 201ff 221f 6 17ff 203f 207f 7 67ff 70ff 91 106 116f 134f 136f 8 99 135f 148 10 124f 185 198f 253-256 **11** 169 **13** 92ff 106f HOf 152 **14** 139f **15** 30
- det proletariske partis rolle i klassekampen 1 136 146 149f 154-158 **2** 16ff 73f 86ff 96-102 106f 136f 204f **3** 62f 203 4 34 86 109 119f **12** 63f 81 92 **13** 153 163f 178
- taktik (former og midler) i proletariatets klassekamp 1 33 48f 53 158 2 17f 109f 3 62f 4 34f 96 119f **5** 31 6 199f 9 65 83 **11** 91f 144f **12** 56f 80f 92 **14** 192 **15** 40f
- skærpeelse af klassekampen i imperialismens epoke 1 78 **5** 169f 6 48f 199ff 7 17f **11** 93ff 213f **12** 57 89f **13** 47 84ff

Klasser og klassekamp i overgangsperioden

- væsen og former 6 200 8 121ff 9 93 **10** 111ff 115f 210 220f 229ff **11** 23f 29ff 35 136ff 237f 259f 286ff 298ff **12** 34 **13** 72ff 198f **14** 145f 193 **15** 42-45
- opgaver for proletariatet og dets parti 6 37 200 9 31ff 10 63ff 112-115 231 **11** 29-35

257ff 299ff **12** 14 34 61f **13**
69ff 155 160 206 **14** 20 **15** 42

- proletarietets diktatur som klassekampens fortsættelse 6 37 200 9 41 **10** 68ff 73f 83f 94f 112f 228-232 11 28ff 136f 257 285-288 298-301 **12** 14 34 **13** 63 72ff 121 126 158 198f 206 **14** 130 195f **15** 42ff 44 49

- faktorer, som styrker de styrkede udbytterklasser 10 114 229f **11** 136ff 258 **12** 14 59f **13** 66f 73f **14** 142f **15** 79
- klasser og klasserelationer **10** 258-262 **11** 286 300 **13** 66 70ff 126ff 198 **14** 136
- undertrykkelse af udbytterklassernes modstand, likvidering af dem 4 61 6 37 200 9 32f 40 91ff **10** 83ff 87-90 95 112-120 208 210-214 222 229 246f **11** 28ff 93f 135 183f 243 257 269 282 285ff 298ff **12** 14 34f **13** 52ff 69-74 155-162 198 **14** 20f

Klasser og klassekamp i Rusland

- klasser 1 142 150-154 161 4 21ff 139-148 5 30 6 24f 7 16 126 8 110 134f **12** 17 **13** 36
- indhold og former, proletarietets opgaver 1 135f 142 146 150-155 161 2 16ff 3 203 4 30f 34f 41f 57-62 84-87 109ff 119 128 5 28ff 191 219f 7 49f 53ff 81ff 126 156ff 166ff 174f 188-201 211-216 8 134f **10** 232f **12** 16
- klasser og partier 1 135f 4 21ff 42 98f 117ff 127 7 16 167 170 173ff 181ff 186f 188ff 198ff 12 17ff

Klasser og klassekamp i Sovjetrusland

- i overgangsperioden 10 258ff **11** 23f 74ff 158f 256ff **13** 198 **14** 137-143 145 191ff 195f **15** 188
- i overgangsperioden, almen karakteristik af klassekampen, dens former og metoder **10** 64 67ff 111-116 218f 256f **11** 15-27 67-73 75ff 93f 106f 110 135ff 157f 183-186 235ff 259ff 297 301ff **12** 34 **13** 13 23f 26f 28 52f 60 68 70-74 121 131 198f 206 **14** 13 148 169f 191-196 **15** 44 64f 88 90ff 141f
- i overgangsperioden, spørgsmålet »Hvem slår hvem?« **10** 63 **11** 23 **13** 15f **14** 154f **15** 76ff 89ff 188
- i overgangsperioden, det internationale bourgeoisie 11 15 66-74 175f 268 **13** 13ff 132 **14** 143f 191
- i overgangsperioden, kampen mod bourgeoisiet 10 42ff 63 75 83f 86 96f 128 130 180 190 194f 210-218 229-232 245 256 **11** 18 20-24 29 35 66ff 71 75ff 94f 108 174f 257 268 297-301 **13** 26ff 52-56 72f 77f **14** 14 20 144 161 195f **15** 44 88-92
- i overgangsperioden, kamp mod det småborgerlige anarki **10** 157 217f 223 229-232 236 239f 246f 258 261f **11** 289 **12** 34 **13** 65-68 131f **14** 132ff 145ff 162-169 181 183f 186f 15 51f
- i overgangsperioden, på landet **11** 20-26 67 70ff 95 108

180-186 193f 223f 259ff 266f
13 100f 158 14 140ff

Klassesamarbejde

- se Kompromispolitik

Kollegieprincip og

enkeltmandsledelse

- se Enkeltmandsledelse og kollegieprincip

Kollektivbrug

i Sovjetrusland

11 189ff 194ff 267ff 13 67
70f 95-104

Kollektivejendom

- se Ejendom, socialistisk

Kollektivisering af

landbruget (teori)

- forudsætninger og betydning 1 45 7 124 143 11 95 193ff 196f 269 13 67 70f 95-100 102f 155 158 160 14 170ff 191 195 15 32 172-179
- gradvis inddragelse af bønderne i kollektive driftsformer, frivillighedsprincippet 1 48 11 267f 13 70 95-101 103 157 14 171ff 15 32
- som bestanddel af planen for socialismens opbygning 13 70 95 195 15 172-179
- proletariatets førende rolle 11 191f 13 95 98 102f 14 191f 15 173 202f
- kollektivbrug som bedrifter af socialistisk type 11 189f 191f 13 67 95 98 101 103 15 176-179
- mekaniseringens og elektrificeringens betydning 11 269f 13 70 161 195 14 172f 194 15 44 202f
- større arbejdsproduktivitet, opsving i landbruget 1 44f

13 161f

- og kulturrevolution 15 178f

Kollektiviteten i ledelsen

2 193 15 151-155

Kolonier og

kolonispørgsmål

- se Nationale og koloniale spørgsmål

Kolonikrige

6 129ff 136ff 198f 13 166

Kommunistiske partier i koloniale og afhængige lande

- se Kommunistiske bevægelse og kommunistiske partier i koloniale og afhængige lande

Kommunisme

- definition, principper 1 48 7 78 9 91 98-104 10 275f 11 297ff 304f 12 56 13 102 202 14 51
- alsidig udvikling af personligheden 9 103f 12 40
- ophævelse af klasserne 1 47f 9 29 83 91-94 96ff 100f 114f 11 286f 12 34 56 13 48 69 74 147 14 136
- elektrificering, tekniske fremskridt 11 269f 13 195 204f 14 49-53
- produktivkræfternes udviklingsniveau 9 98 11 297ff
- det kommunistiske partis førende rolle ved kommunismens opbygning 12 34 13 102f 202f 15 90 103f
- og lighed 11 212 13 73f 147
- mulighed og forudsætninger for kommunismens opbygning i Sovjetrusland 11 238f 262f 12 39f 13 189 194ff 198f 204f 14 51ff 15 32

- 89-92 173-178
- det økonomiske grundlag for kommunismen 1 58 116-119 9 96f 100f **11** 30f 249 269f 297-300 305 308 **13** 195 **14** 49-53 **15** 32 89ff 170
  - arbejdets produktivitet og karakter under kommunismen **10** 275f **11** 289 297ff 304 308 **13** 69 101f 143ff 202ff
  - videnskabens og kunstens rolle **11** 31f 238 264 **13** 190-196 201ff **14** 17ff **15** 175 178f 182
  - stat, demokrati, statens bortdøen 1 48 6 37 9 22 29f 34 58 60f 72 81-88 91-101 105 114-118 **11** 126 **13** 48
  - by og land, åndeligt og legemligt arbejde 1 45 9 97f **11** 299
  - overgangen fra socialisme til kommunisme 7 77 9 86-104 **10** 275 **11** 289 298f 305 307 **15** 32 89f
  - to faser i kommunismens udvikling 7 77 9 85 94-104 **10** 275 **11** 298 **13** 103
  - kommunismen vokser ud af alle samfundslivets sider 12 90

Kommunisternes Forbund

- Bund der Kommunisten (1847-52) 1 23 59 4 135f

Kommunistisk Arbejderparti, Tysklands, KAPD

12 29 66 92f 14 198ff 204

Kommunistisk indbildskhed og dens bekæmpelse

13 194 **15** 77 92f 190

Kommunistisk Internationale (Komintern, III. Internationale)

- nødvendigheden af dens grundlæggelse, dens historiske betydning 6 19ff 204 7 30 71 76 **11** 175 208f 278
- udarbejdelse af dens program **15** 119f
- om proletarietets diktatur **11** 209 **13** 162 **14** 133 198
- og enhedsfronttaktikken **14** 199
- 2 1 optagelsesbetingelser, ingen opportunistiske og centristeriske partier og grupper **14** 197f 203 205
- det bolsjevikiske partis førende rolle ved grundlæggelsen 7 75f **11** 175
- dens ideologiske platform **11** 208-224 **13** 147-164
- om det nationale og koloniale spørgsmål 13 147-152 181 183-188 14 190f
- dens organisationsprincipper **15** 128-130
- partiernes propaganda og agitation 11 222ff 12 75 88 99f 13 93 149ff 163f 186ff
- om sovjetter og sovjetmagt 11 207 216-224 13 181f 186f
- dens stilling til II. og II 1/2 Internationale **12** 33 45 80 **13** 167f 182 185 **14** 195f
- dens strategi og taktik 11 175f 224 12 11-103 13 92 148-164 176 183-188 14 191ff 197 15 119f
- dens voksende indflydelse **12** 80f **13** 124 182 **14** 190
- 1. kongres **11** 207f 208-224 251 277 **13** 182 **14** 203

Kommunistisk moral

- 2. kongres **13** 147-188 **14** 133 203
- 3. kongres **14** 189-206 **15** 128ff
- 4. kongres **15** 117-130

Kommunistisk moral

- se Moral, proletarisk, kommunistisk

Kommunistiske

Arbejderparti, Polens

11 234

Kommunistiske bevægelse og kommunistiske partier

- i kolonier og afhængige lande **13** 151 184-188

Kommunistiske bevægelse, den internationale

- marxismen som dens teoretiske grundlag **11** 278
- betydning af studiet og udnyttelsen af SUKPs erfaringer **12** **11** 29 36f 45-49 55-63 64 75-79 82f 90ff 99-103 **13** 92 119 148f 156 163 165 180ff **14** 191f 200-206 **15** 119ff 128ff
- se også SUKP og den internationale arbejderbevægelse
- erfaringer fra den internationale revolutionære bevægelse **11** 93 209ff 216f 220ff **12** 23f 46 53ff 69f 77f 79f 83-88 90ff 99-103 **13** 93 163 **14** 132ff 196f 205f
- dannelse af kommunistiske partier, deres udvikling og rolle i den revolutionære bevægelse **12** 66 74ff **13** 182f **14** 139f 190
- kampen for at vinde flertal i arbejderklassen, kampen for at vinde masserne **11**

224 **12** **14** 39-50 54 73-78 81-88 **13** 93f **14** 190 198-206

- kampen mod »venstre«-opportunisten **12** 12-103 **14** 197-206

- se også »Venstre"-opportuniste, i de kommunistiske partier

- kamp mod højre-opportunisten **12** 33 79-82 99 **13** 180 **14** 204

- se også Højre-opportuniste, dens perspektiver **12** 90ff **13** 92ff 182 **14** 139

- principper for forholdet mellem socialistiske lande **15** 160-166

- vanskeligheder og fejl **12** 45ff 68ff 91ff 99-103 **13** 180ff **14** 197-206

- stillingen til partierne i II. Internationale, til deres ledere, til deres partimedlemmer **12** 32f **13** 181f 188 **15** 55

- den kommunistiske bevægelses strategi og taktik **11** 175f 224 **12** 11-103 **13** 92ff 148 150ff 153-164 176 184-188 **14** 190-194 197-206 **15** 119f

Kommunistiske parti, Frankrigs

14 140 **15** 101

Kommunistiske parti, Hollands

12 45f 59 103f

Kommunistiske parti, Italiens

14 140 197-206

Kommunistiske parti, Sovjetunionens

- herunder SUKP, RSDAP,

- RSDAP(b), RKP(b) 1 156f 2 119ff 133 163 183f 15 46 49f
 14f 40f 73 115 127 139ff 80 86 89-93 105f 145 188
 150ff 190-194 3 201 4 111 197f
 172 7 206 11 174f 12 15ff
- som trop i den internationale arbejderbevægelse 2 43f 7 26-31 37f 174-177 179f 183
 67f 74ff 113f 117 8 96 146 188-194 3 15-18 28 77ff
 10 124f 130ff 11 68f 88f 97f 143-161 178-187 201ff 4 23f
 161 171 174f 12 11ff 28f 13 167f 172 5 26f 7 76 10 36ff
 90f 14 184 15 29ff 78 110 39ff 48-51 14 125-128
 128ff 129-135 201 15 109ff 154f
 187
  - se også SUKP og den internationale arbejderbevægelse
  - se Partiets enhed og konsolidering
  - se Partidemokrati
  - intellektuelle i partiet 2 47
 90ff 128 145ff 177 3 12f 69
 85 120-125 150f 157 160f
 171 174 178-185 193f 4 166ff
 5 27 32 12 100f
  - dets internationalisme 2 31
 5 181f 7 67 74ff 129-135 8
 139f 11 67f 104 169 174f 13
 106f
  - kamp mod opportunisme og revisionisme som forudsætning for partiets konsolidering 1 234 2 21-26 36 40 3
 11 17-20 57f 69 131-161
 192-196 4 106-112 5 26f 32
 73 10 104f 135 162f 194 246f
 249 12 20-29 61 63f 79f 94
 13 26ff 14 200f 204
  - kamp for renhed i medlemskaren 11 309 12 37
  - kritik og selvkritik i partiet, stillingen til dets fejl 2 48f
 3 13f 80ff 86 4 161 172f 5
 31 7 212 8 62 89-94 100-102
 12 46 14 130f 202 15 28ff
 30 75-81 HOf
  - og masseorganisationerne
 11 310 12 36-41 13 129f 14
  - arbejdsstil 11 30f 14 185 15 151-155
  - opbygning efter den demokratiske centralismes princip 2 115f 124 140 149-158
 3 13 44ff 54-57 88-91
 118-121 154-161 178-187
 196f 202f 4 159-164 8 127f
 10 129 12 37 15 185ff
  - betingelser for optagelse i partiet 2 127ff 151ff 155f 3
 12 47 57 77 84f 174 179 182f
 4 172 12 37 13 60f 102 201f
  - som arbejderklassens bevidsste fortrop 1 157 162 2 15
 45-69 74f 96 99ff 105f 113
 197 3 59f 75ff 4 61 109ff 161
 5 33f 7 82f 156ff 8 104 10
 234 12 15 13 118 120 206
 14 17 55f 119 133 147f 172
 183f 15 46 48 56 100f 105
 110
  - partiets navn 7 30 76 79f 9
 84
  - som førende kraft i proletariatets diktators system 8
 123 10 45 51 206ff 227 269
 11 310 12 14 34 37ff 40f 13
 55f 101f 116ff 14 18ff 55ff

- 54-58 104 119ff 133f 15 48
  - dets organisationsprinciper 2 23-194 3 12 45ff 54-125 154-161 171-203 4 159-168 5 32f 12 14f 37 13 115f 15 151-155
  - se også Normer for partilivet
  - som organiseret del af arbejderklassen, som højeste form for dens organisation 2 16f 50f 115 3 12f 45ff 59ff 64 66ff 75 160f 179ff 204 4 159-168 5 32f 12 40f 14 133f
  - partiapparatet og dets konsolidering 3 107 4 159-162 7 101f 15 151 155 184f 187f
  - partidisciplin 3 151 157 8 161-168 10 39ff 48 129 12 14ff 13 118 14 131f 15 103
  - se også Parti- og statsdisciplin
  - politisk-ideologisk opdragelse af medlemmerne 2 147 4 161f 164 5 26-29 14 18f
  - kollektivitet i ledelsen 2 193 11 30 12 37 13 115f 15 151 155 187
  - program, se Partiprogram
  - dets proletariske kerne, dens rolle 1 147ff 2 134 145-148 3 73 4 162 5 27 33 15 154f
  - den revolutionære teoris rolle 1 145f 149 2 32 36 40ff 47 195f 4 22 45f 162 167f 7 36 1130 246f 12 15f13 127
  - love (statut) 3 12 16 24 35ff 44-77 84f 87-105 118 136f 145 158ff 174-178 181-186 194 198ff 4 159ff 172 175ff 14 131f
  - forbindelse med de arbejden-
  - de masser 1 147-150 2 140f 158f 192f 4 19 22f 139-148 150f 164f 5 33f 6 24f 7 141 156ff 8 139 10 35 50 11 30f 108f 178 184ff 246 261f 12 15 38 13 60-64 118 14 58 133 185 187f 15 48 56 87 91ff 100f 104 HOf 145 152 185 188
  - dets forhold til den revolutionære arv og til den forudgående befrielsesbevægelse 1 163-200 2 42 45 149 195 4 161 5 73-79
  - dets forhold til revolutionære og oppositionelle retninger og partier 1 148-154 2 32ff 40f 100-111 113 115f 3 43f 127-131 4 19f 48f 92f 106f U1f 122ff 127 152-156 5 197f 12 59ff
  - som repræsentant for hele folkets interesser 2 99 102 104 106 4 19 59f HOf 7 212 8 41 74 81 125f 139 10 235 13 117f 15 92 102 104ff 110 145
  - talmæssige styrke og regulering af vækst 5 26f 92-99 8 123 11 310 12 37 13 60
  - centrale partiorganer 3 90f 157ff 15 151 154 185
- Kommunistiske parti, Storbritanniens**
12 66-78 86ff 14 140 205
- Kommunistiske parti, Tjekkoslaviets**
14 200
- Kommunistiske parti, Tysklands**
12 23f 62 93-97 13 42 14 199
- Kommunistiske parti, USAs**
12 87

Kommunistiske ungdoms-
forbund, Komsomol
13 189-205

Komplotter, politiske
- se Sammensværgelser

Kompromis og kompromis
11 89f 12 26f 55-66

Kompromiser i politik
2 33 199ff 3 161 7 205-210 8
86ff 10 220f 244f 267 11
89ff 12 24-29 55-66 70-79 84
92 96 13 182 14 161ff 197

Kompromispolitik,
soglasjatelstvo
- se Klasesamarbejde

Koncessioner
1 Sovjetrusland
13 114 14 28ff 51 150
168-171 193f 15 124 142ff
176

Kongresser
- se SUKP, kongresser, her-
under RSDAPs og RKP's
kongresser

Konspirative arbejde,
partiets
2 17 118 125f 127-131 133ff
138-142 144f 148 150-158
160 172f 183 193 3 63-68 78f
4 70 90 159 162f 5 26ff 6 21
50f 12 35f 39

Konsumtion, forbrug
(økonomisk)
1 216 220-228 232 237 8 35ff

Konsumtionsmidler
(økonomisk)
1 39f 213f 215-218 222-228
237

Kontrarevolution
- dens internationale karakter 8 151ff 11 15 60ff 68 14
143ff 195f 15 202
- dens sociale basis 4 98 7 165

173ff 182 10 260 11 70 183ff
13 26ff 14 143ff

Kontrarevolutionens
vildskab
11 81f

- terror mod kommunisterne
12 90

Kontrol og regnskabsføring
- se Regnskabsføring og kontrol

Kooperation og kooperativ
bevægelse
- under kapitalismen 1 44 10
220f 225f 11 236f 13 155 15
172-176

Kooperation under
proletariatets diktatur
- i Sovjetrusland 10 76 82
225f 246 11 308f
- almen karakteristik, plads
og betydning under den socialistiske opbygning 10 84f
88ff 218ff 11 236f 14 170ff
176 15 172-179

- grundlæggende forskel fra
borgerlig Kooperation 13
154f 15 172-179
- som vej til inddragelse af de
arbejdende bønder i socialismens opbygning 14 170ff 15
32 173-176 178

Kooperationsplan
14 171f 15 172-179

Korruption
10 207 209f 216f 230f 267
11 20 25f

Krig (generelt)
- kriges klassekarakter 6 36
68f 128 168-171 7 17 52f
58ff 90 95 Ulf 115ff 149 8
49f 11 164-169 13 84ff
- som fortsættelse af politik
med andre (voldelige) midler

Krig, imperialistisk, 1914-18

- 6 201 7 52f 58f 104f 111 115ff 8 49f 13 84
  - afskaffelse af krig 6 200
  - retfærdige og uretfærdige, progressive og reaktionære krige 6 198-201 7 94f 214f 8 47-50 76 10 184f 201ff 255 11 86 92-96 164 167ff 287f 15 29ff
  - historiske typer af krige 6 40ff 8 47f 11 85f
  - og revolution 6 70 201-206 7 16f 60 72f 98 136 215 10 71 184f 11 73f 91f 171f 13 86f 14 36f 15 29 101f 181
  - baglandets rolle 8 47ff 11 289 13 101f
  - den moralske faktors rolle 2 144 8 47ff 13 84ff 14 138ff
  - den økonomiske faktors rolle 8 47ff 138ff 10 100ff 130 135
  - teknikkens rolle 6 16 13 166
  - folkemassernes rolle 10 172 185f 13 63f 85 14 138ff
  - marxisters stilling til krig, nødvendigheden af en konkret historisk vurdering 6 15ff 40ff
  - uretfærdige krige, erobningskrige, berigelse af udbytterklasser, trælbinding af folk 6 70 7 17 60 72f 90f 104f 115f 135f 9 11 11 167f 300 15 29
  - særkende for kapitalismen 6 36 68f 136ff 146ff 167ff 172ff 11 165 13 113 153 166 15 29f 133 201
- Krig, imperialistisk, 1914-18**
- væsen, karakter, årsager 6 15ff 41ff 69 199ff 7 17-26
  - 60ff 79 83 90ff 104ff 115 135 139 148f 152ff 188f 212 8 49f 138f 9 12 19 10 71 182 11 85-90 94 164 168 213 300f 12 59 85f 13 86ff 106 112 165f 15 29f
  - og kapitalismens almene krise 7 17f 157f 200f 8 50 10 71 167f 11 97f 12 89f 13 168-178 14 177f 15 200
  - opgaver for proletariatet og dets parti (almen karakteristik) 6 15f 19-22 34-38 48ff 7 58f 114 116ff 151ff 12 27ff 15 30 132f
  - opgaver for proletariatet og dets partier i krigsførende lande 6 15 17ff 20ff 202ff 207f 7 113ff 117f 11 169
  - opgaver for proletariatet i Rusland, bolsjevikernes strategi og taktik 6 15-22 34-38 49 200f 205ff 7 20-30 58-61 90-99 103 115-118 149 153 155 201-204 8 47f 50 10 254ff 11 175 12 28f 15 30f
  - dens resultater og lære 6 70 7 18f 67f 78f 97ff 135-141 143 148ff 8 19f 35ff 46f 50ff 58f 10 71 156ff 185f 11 22 72ff 86-94 162f 172ff 213ff 225ff 300f 12 88ff 13 47f 85-90 147f 15 29f 38 102 133 140f 181f 200ff
  - spørgsmålet om fred, revolutionær udtræden af krigen 7 28f 60ff 79f 83f 96 100ff 109-118 139ff 148-155 159f 200f 204 213f 8 49f 75ff 86ff 11 66ff 73f 97f 165 175f 12 28f 14 202f 15 29ff 102f
  - kamp mod socialchauvinisme og centrisme 6 18ff 40-51

- 204f 7 16f 68ff **11** 113ff 174ff
12 19f 58f **15** 29ff
- og parolen »afrustning« 6 198-208
  - og parolen »fred uden annekationer« 7 91 106ff 112 149f 214f 8 75ff 88 **10** 19ff 24f 92
  - og parolen »ens egen regerings nederlag« 6 20 25 206 **7** 19 **10** 99f **12** 28
  - og parolen »den imperialistiske krigs forvandling til borgerkrig« 6 20ff 49f 202 206 **7** 18 60 94 117f **8** 46f **10** 154 167 **15** 29ff
  - og parolen »fædrelandsforsvar« 6 41 191 198 201 206 **7** 68 **10** 254f **11** 86 114 164 168 **12** 28 58 **13** 152
  - det nationale og koloniale spørgsmål og den nationale befrielsesbevægelse **5** 14 198ff **7** 106ff 154 **8** 75f **13** 91f 107 112 148 166-168 181 **14** 190f **15** 181ff 200f
  - de arbejdende massers nød og elendighed 6 70 7 18 104 115 189 199ff 8 125f 9 11 **10** 71 158ff 208f **11** 73 86 91 93f 305 **12** 53 **13** 166f 170f 173
  - revolutionær krise i Tsarusland **6** 20 50f **7** 16-20 **12** 20f **15** 181f
  - revolutionær situation og revolutionær krise i Vesteuropa **6** 46ff 71 **7** 17f **8** 95ff 150 157 159 **10** 250f **11** 166 171-174 202f 210 **13** 173f
  - og revolutionering af masserne 6 22 46f 50 70f 7 17f 24f 155 212f **8** 46 **9** 11 **10** 25 **11** 98 **12** 88 **13** 148 170f 174 **14** 191
  - svækkelse af kapitalismen som helhed, brud på det svageste kædeled i imperialismens system 7 60f 8 50f **11** 68 98 **15** 101f 181f
  - og den socialistiske oktoberrevolution **10** 18ff 22 71 154f 182 11 68 76 87f 89ff 97f 181f **12** 53f **14** 202ff **15** 28ff 36f 101ff 180-183
  - og socialistisk revolution i Vesteuropa, verdensrevolution 6 21 200f 205 **7** 70 97ff 135ff 155 160 8 50f 76 157 9 11 **10** 97 249f **11** 88f 165ff 169-174 **12** 92 **13** 86f **15** 200ff
  - forbrødring mellem soldaterne ved fronten 6 50 208 7 28 83 95-98 113 117f 136 153 **10** 92 97
  - skærpelse af modsigelserne i kapitalismen 7 17-21 151 **10** 157ff 205 244 **11** 85f 212f **12** 89 **13** 86ff 147f 165-176 **15** 200ff
  - forstærkelse af reaktion og afskaffelse af demokratiske friheder 6 17 20ff **11** 86-89 127f 212-215 **12** 85f
  - og II. Internationales sammenbrud 6 17-20 40-49 **7** 79 9 12 **11** 113ff 200-206
- Krige, imperialistiske (erobningskrige)**
- væsen 6 36 41f 68-71 146f 168 172-175 202f 7 60 78f 90f 104 115f 148f 9 12 19 **10** 71 185 200f **11** 85f 88 168f 252f **13** 112f 165ff **14** 190 **15** 29f 38 101ff

Krige, revolutionære

- »forhindring« af dem, »af-rustning« 6 36ff 199ff 207f
- som middel til berigelse af bourgeoisiet 6 41 7 90f 104ff 115f 148f 11 85 300
- som middel til trælbinding af folkene 6 42 70 7 52f 90 104 115f 9 11 11 168 15 29
- og den socialistiske revolution 6 41ff 71 201-204 205f 7 17f 27f 61 72f 85 98 Ulf 136 9 11 10 19-22 71 185 11 67f 73f 164-176 13 86f 162f 14 36f 190 15 29ff 181ff
- det proletariske partis stilling til imperialistiske krige, dets opgaver og kampmidler 6 18-21 41ff 201-205 7 27f 56ff 10 21f 11 167-170 15 29ff 102f 131-134
- forstærkelse af reaktion og afskaffelse af demokratiske friheder 7 1 3 5 f 8 5 7 9 1 1

Krige, revolutionære

- se Borgerkrig, Krig (generelt), Nationale befrielseskrige

Krigskommunisme

- væsen, nødvendighed under den udenlandske intervention og borgerkrigen i Sovjetrusland 13 51f 14 165 174f 193f 15 70
- det militære og politiske forbund mellem arbejderklassen og bønderne 13 51f 14 192 15 70ff
- sejren, fredelig opbygning 13 117-145
- »agitatoriske fraser«, historisk virkelighed 13 120

Krigskunst

- se Militærvidenskab og krigskunst

Krigsteknik

4 183f 13 38 85f 92 166

Krise, økonomisk

- se Økonomiske kriser

Kritik og selvkritik

3 14 5 31 12 26ff 46 54 14 131 202 205 15 75 78 80 110

Kronstadt-oprøret 1921

14 129f 137f 143-146 181-186 196

Krupskaja (Uljanova) N.K. (Nadesjda Konstantinovna Sablina) (1869-1939)

3 210

Kulakker

- under den socialistiske revolution og i overgangsperioden 10 210 11 23 70 180-186 259ff 13 69ff 158 198

Kulakker i Rusland

- partiets opgaver og taktik over for kulakkerne 4 85ff 7 65f 143 11 182
- fattigbønder og middelbønder, kulakkernes udbytning af dem 1 177 11 70
- landsbybourgeoisi 1 177 4 22 7 64 92f 116 126 143 11 22f

Kulakker i Sovjetrusland

- som fjende af proletarietets diktatur og som sidste udbytterklasse 10 210 217 11 18-23 67 70 182-186 193 13 26 71
- partiets og sovjetstatens opgaver og taktik 10 217 11 18 20-27 70 108 180ff 198 258f 263 267 12 38 13 77 100f 158f

Kultur

- borgerlig 7 134f 9 49 10 164
185 222f 11 32 13 77 87 91
179 15 167f
- proletarisk, socialistisk 7
134f 13 192ff 206f 14 18 15
167f
- proletariatets forhold til den
kulturelle arv 1 64-69 193
10 224 272ff 11 31f 238f 287
13 128f 191-197 207 14 18f
15 168 189ff

**Kulturelle oplysnings-
institutioner**

i Sovjetrusland
13 206f 14 13-22

**Kulturrevolution
i Sovjetrusland**

10 222ff 11 30ff 238ff 305ff
13 189-207 14 13-22 15 90
129 167-171 178 189-199

Kunst

4 173f 13 206f

**Kvantitative forandrings
omslag i kvalitative**

- se Loven om kvantitative
forandrings omslag...

Kvindens ligeberettigelse

7 63f 11 306ff 13 75ff 15 27
63ff

Kvindens stilling

13 75ff 15 27

**Kvinder, arbejdende,
i Sovjetrusland**

10 31 11 241 273 306 13
75ff 15 27 63f

**Kvindespørgsmålet og
kvindebevægelsen**

- borgerlig kvinderetsbevæ-
gelse 8 124f
- kvindens stilling under ka-
pitalismen 1 46 5 190 6 202f
9 90 11 306 13 35 75-78 15
26f 63f
- kvindens stilling i over-
gangsperioden fra kapitalis-
me til socialisme 7 63f 8
124f 10 31 11 241 306 13
75-78 15 63f
- den proletariske revolutio-
nære kvindebevægelse 6 51
202f

Kædeled

- se Hovedkædeledet

København-kongressen

- i II. Internationale 1910 6
19

L

Labour Party

7 69 12 26 66 70 75ff

Landbourgeoisii under kapitalismen

1 179 186 13 37 158

Landbrugspolitik,

sovjetstatens, generelt

8 172 10 17 25-30 52f 56ff
59ff HOff 123f 11 95 188f
259ff 267ff 13 69f 159f 14
191ff 15 26f

Landbrugsprogram, bolsjevikkisk

- i den borgerlig-demokratiske revolution 4 155 5 173 6 21 11 191f
- i den socialistiske revolution 7 29 64f 120-128 142f 11 190f 13 153-164

Landbrugsspørgsmålet (Agrarspørgsmålet)

1 38f 41-45 67 76 133f 171f
177ff 182 186ff 199 202f
209-214 235ff 6 94 7 122f
125ff 137 142f 8 55 11 177
193-198 13 154-164 14 Ulf

Landproletariat

1 148f 169 179 186ff 199f 3
38 4 21f 7 22 64 126ff 12 48f
87f 13 113 154-160 163f

Lassalle, Ferdinand (1825-64)

2 19 29 5 170 9 87 94f

Lassalleanisme

I 52f 6 26 9 94

Legalitet, borgerlig

II 128 157f 15 63f

Legalitet, revolutionær, socialistisk

10 27f 45f 267f 11 24 13 52f

Lenin om Bukharin

- se Bukharin

Lenin om Trotskij

1907-17

5 93 113 116 134-153 215f
220

Lenin om Trotskij

1917-23

- se Trotskij

Lenin om

Trotskij-udtalelser 1905

4 24 68 7 39

Lenin, marts 1917, mindretal i centralkomiteen

- »mine personlige teser« 7 27

Letland (Kurland o.a.)

4 189 7 108 132 10 103 140
11 81 13 90 108 123 14 26

Levn af kapitalismen

i bevidstheden og

deres bekæmpelse

9 103f 10 85f 122 217f 226
229-232 246f 11 26 31f 95
285f 289 299 305f 12 34
100ff 13 198f 14 16-20 HOF
15 48-52

Liberalisme

3 126-130 172 192 4 37f 67
71f 113ff 5 45ff 73f 208f 6
44f 11 125ff 143 176 194ff
203 205 12 70-72

Liberalisme i Rusland

2 101 112 3 126-130 4 26
37ff 46 55 61 71 98f 101
113-120 123f 133 157 5 28
74 182-188 221 11 194

Liebknecht, Karl

(1871-1919)

7 70f 76 95 98 152 8 95 150
10 131 134 136 161 168 198
11 173f 207 214 12 46 54
13 121

Liebknecht, Wilhelm

(1826-1900)

1 52 2 65 97f 136 3 85f 9 71
73

Lighed

6 24ff 9 94ff 10lf 11 96f
133-140 211ff 216f 13 69-74
75ff 125ff 147

- kritik af den borgerlige og småborgerlige lighedsopfattelse 5 75 130-133 9 94ff 11 96f 133-138 211ff 216 256 13 47 73-77 126ff 149 15 51
- under socialisme og kommunisme 9 94-104 10 213 13 71-74

Likvidator-strømningen

5 26ff 32f 218f 6 158

Litauen

7 24 10 103 13 90 108

Litteratur, skønlitteratur

2 41f 5 73-79 6 24 10 238
15 60-62

Logik

1 29 6 180f 14 114ff 120f

Logisk og historisk

- se Historisk og logisk

Love og lovgivning

i Sovjetrusland

se Legalitet, revolutionær, socialistisk, og: Sovjetret og sovjetlovgivning

Love og lovgivning,

bourgeoisiets

- se Bourgeoisiets love og lovgivning

Loven om kapitalismens

ujævne udvikling, økonomisk og politisk, i imperialismens epoke

6 37ff 69 85ff 116f 123 133
145-149 168f 173f 199f

Loven om kvantitative

forandringers omslag...

1 30f 6 141 8 118f 9 48 10lf

Loven om modsætningernes

enhed og kamp

1 28f 3 200 5 21 44f 6
178-181

Loven om negationens

negation

1 30f 111-120 3 200

Luxemburg, Rosa

(1871-1919)

5 164-168 170-185 188 193
198-212 215 219 220 7 32 71f
131 9 113 11 125 207 214
12 46

Lærere

14 14ff 186 15 167ff

Lærere i Sovjetrusland

14 18ff 15 167-169

Lærerorganisationen

mod omvæltningen

- 1917-20 mod den socialistiske omvæltning 14 18

Læse- og skrivekyndighed i

Sovjetrusland

13 202 14 52 15 167-171 174
178

Løn højder

Løn højder

- under socialismen 9 48 **10**
214ff 223

M

**Magtanvendelse, vold,
revolutionær**

4 34f 130 182f 8 119 121f 9
26ff 67 69 **10** 112f 11 93f 108
120-126 135 139f 157f 162f
209 285 287 297f **13** 131
178f

Majskij, I. M. (1884-1975)

13 22 **14** 141 182

Manøvrer

- for at undgå et ufordelagtigt
sammenstød 12 66

**Martov, L. (Tsederbaum,
J.O.) (Nartsis Tuporylov)
(1873-1923)**

2 67 80 **3** 12 18-20 25 32 35
37 40f 43-58 60 63-84 86
89-104 108 112-120 122-126
128ff 134 136 138-155
158-161 163ff 168-170 175f
182 186 188 194ff 199 201f
204 209 **4** 79 **5** 219 **6** 158 174
205 **7** 70 75 209 **8** 73 115f
10 40 50 226ff 229 238 **11**
67 141f 145f 300 **12** 61f **13**
27f 70f **14** 178 182-185 188
15 28

Martskampene 1921

i Tyskland

14 202 206

Marx, Karl (1818-83)

1 55-62 64-68 70-73 74f 80f
82-86 89 93 97 99 105f

108-136 138f 191 198 210
214ff 217f 221f 224 230 232
237f **2** 25 40 47 **4** 37 46 61
81 88 96 111 120 125
128-135 179 182 **5** 75 167
170 201-210 6 25f 48 77f 93
157 177 179 181 7 32 62 76
78 85 97 103 113 147 8 84
114 130 141 148f 9 12-16 22
24 26 28-33 35 37 42 46 48
50 53 56 60ff 65f 69f 74 76
84 86ff 89f 93f 100f 106 108f
Ulf 115-119 **10** 124f 228f
265f 268 **11** 115 127 134f
140 143 149f 157 162 166
170 177 182 195 **11** 201-204
210 217 228 256 261278 281
283 285 287 305 **12** 32 42
55 60 **13** 31 192 **14** 160f **15**
40 59 62 80 100 180 182

**Marx og Engels - deres øko-
nomiske lære**

1 30f 34-45 55f 60 66ff 84f
91f 97f 113f 116-120 124
130f 227f **11** 255f **13** 192f
- massernes absolutte og rela-
tive elendigørelse under
kapitalismen 1 38 43 51-53
58 66 227
- kapitalen, dens opståen og
udvikling 1 38 39f 41 66f
108f 113f 219-222 225f 229ff
233

- borgerlig og småborgerlig politisk økonomi 1 32-53 66f 211f214 11 227f
- modsætningen mellem land og by, mellem åndeligt og legemligt arbejde 9 62f 97f
- overensstemmelse mellem produktionsrelationerne og produktivkræfternes karakter 1 29-32 38f 87
- kapitalismen i landbruget 1 41-45 67 211-214
- kapitalismen, dens modsigelser og kriser og uundgåeligheden af socialismen som dens afløser 1 33 38ff 45f 55-74 89f 105 117ff 121-124 131 211f 214 225-228 4 52 6 78 163 7 98 9 87f 11 122 127 13 192f
- merværditeori 1 36-45 67 220
- monopoler og monopolistiske sammenslutninger under kapitalismen 1 39f 41f 67 6 77f 93 163 7 98 9 72
- nationalisering af jorden 1 41f 11 195
- den objektive og historiske karakter af økonomiske love 1 29-32 39f 85f 91f 112ff
- reproduktion og cirkulation af samfundets total kapital 1 39f 217f 219-228 232f 237f
- den maskinelle storindustri rolle 1 37f 46f 49f 131 136
- værdi 1 34ff 66f 210 220 222f 232f 237

Marx og Engels om bondekrige

1 21 51f

Marx og Engels om bondespørgsmålet

1 21 33f 42-45 50ff 213f 9 59f 11 261 14 142 15 180 182

Marx og Engels om bøndernes rolle

- i den socialistiske revolution 1 48 11 261

Marx og Engels om det nationale og koloniale spørgsmål

1 47 50f 5 170f 200ff 203-210 6 23-27 157 9 75ff 82

Marx og Engels om det proletariske parti

- som bevidst og organiseret trop 14 133
- partiets navn 7 76ff 9 83f
- selvstændigt parti for proletariatet nødvendigt 4 134ff
- det proletariske partis program 2 39f 9 69ff 71-78 83f
- revolutionær teori og teoretisk kamp 1 124 2 39-44 96 12 60
- den revolutionære praksis' rolle 1 27f 2 40 4 96
- oppositionelle partier og strømninger under en reaktionær samfundsorden 2 99 4 135f
- proletariatets og dets partis taktik 1 48-53 2 40 4 96 128-137 7 205 8 141 11 134f 12 55f 15 180ff

Marx og Engels om dialektisk og historisk materialisme

- basis og overbygning 1 57f 86-91 97ff 2 160ff

- deres dialektiske metode 1 57f 65f 110-120 134f 4 46 6 180 9 51 87 99ff
- om frihed og nødvendighed 1 28 10 237
- den materialistiske historieopfattelse 1 22 26f 29-32 48f 57f 60 65f 84-99 109f 113f 123ff 190f
- om økonomisk samfundsf ormation 1 84-94 112 115 126 185f
- om filosofi som videnskab 1 25-29
- deres filosofiske materialisme 1 25-32 48ff 57f 65t 68f 126-129 4 46 15 62
- om massernes rolle i historien 1 31ff 191f 8 136f

Marx og Engels om

filosofiens historie

I 21f 25-29 48f 57 60 65f 75ff 86f 110ff 115-120 125f 2 28f 41f 4 46 9 14f 26f 15 55ff

Marx og Engels om

international

arbejderbevægelse

- kamp mod opportunistiske strømninger 1 22ff 50-53 62 74f 91f 105 198 230 2 28f 40 41-44 4 81f 87f 93f 136f 5 205 6 46ff 157 7 205 9 23 25-28 31 52 65-77 79f 86f 88f 95 105 11 23 33 204 279 12 49 56f
- arbejderklassen, arbejderbevægelsen, den revolutionære bevægelse i Vesteuropas lande 1 49-53 2 25 41-44 4 129-136 5 206-210 6 26f 47f 157f 7 85 103 9 37f 42ff 60f 64 78-83 10 124f 265-268 II 279f 12 32f 42

- om den revolutionære bevægelse i Rusland 1 62f 5 204ff

Marx og Engels om

klasser og klassekamp

- klassernes ophævelse 1 47 9 22 23 29 39 64f 75 12 56
- bønderne 1 33 41-44 47f 213 11 261 14 142
- bourgeoisiet 132ff 50f 9 78ff 11 256-259
- klassernes opståen 9 22
- klassemodsigelser og klassekamp 1 31-34 48ff 55ff 68 87-91 2 24 9 14ff 18f 20-24 29f 37f 39f 46f 88f 11 283 13 46 19S 14 142
- småborgerskabet 1 33 9 46 11 172
- liberale og liberalisme 4 37f 129f 14 196f
- proletariatet og dets historiske rolle 1 22f 33 39f 45ff 49f 55-58 61f 74 2 15 7 120 9 23 30-33 80f 88 10 229 11 200f 256f 258f
- konklusion om nødvendigheden af proletariatets diktatur 9 31ff 39ff 11 258f 282
- taktikken i proletariatets kamp 1 23f 48-53 58 61f 2 41-44 72 4 81f 88 97 135ff 5 205-210 11 200f 261 15 40

Marx og Engels om krige

- patriotisme og forsvar af fædrelandet 1 47 6 199 7 77
- om en fremtidig verdenskrig 11 226

Marx og Engels om naturvidenskaber

1 25-29

**Marx og Engels om
proletarietets diktatur**

1 45 4 87f 7 31f 61f 77 96f 9
23-33 39ff 46-50 60-65 69f
74f 80ff 88ff Ulf 119f 10
124f 229f 11 116f 120ff 125
134f 137f 143f 201ff 258f 278
286

Marx og Engels om religion
I 25ff 109f 9 79 15 58ff

**Marx og Engels om
revolution**

- udnyttelse af den internationale revolutionære bevægelses erfaringer 2 41ff 4 135f 7 31 97f 9 33f 43f 46f 59f
- den væbnede opstand og dens taktik 1 52f 4 182f 8 82f 84-88 141 148f
- massernes bevæbning 9 47f 67f78f 11 123f 135 138f 166f
- om borgerlig og borgerlig-demokratisk revolution 1 51f 4 36f 55 88 128-137 5 208f 15 180ff
- den franske borgerlige revolution 1789-94 4 60f 132f 9 33 37f 74 11 177
- vold (magtanvendelse) i revolutionen 4 60f 9 16f 27f 66f 11 120f 122f 124f 127 135 167
- ideen om permanent revolution 1 51f 4 88 11 280f 15 180ff
- muligheden for fredelig overgang fra kapitalisme til socialisme 9 43f 73f 10 265ff 11 120ff 14 160f
- økonomisk grundlag for revolution 1 30f 86ff
- Pariserkommunen 2 42 4 82 7 32 61f 96 8 114f 9 42-65

66-68 69f 78-83 86f 90f 108
112 117f 11 117 123ff 127f
134f 138 149 182f 201f 210

- perspektiverne for revolution i Rusland og dens internationale betydning 1 62 5 204 206
- provisoriske revolutionære regering i den borgerlig-demokratiske revolution og folkets revolutionære demokratiske diktatur 4 93f 129f 133
- revolutionerne 1848-49 i Europa 1 51 4 36f 128-136 9 33f 11 117 177 14 196
- revolutionens rolle i historien 4 111
- socialistisk (proletarisk) revolution 1 51ff 116-119 4 87f 135f 7 78f 85 102 9 15f 23-33 42-46 60f 62f 65-69 108f 10 124f 265ff 11 30 94 121ff 127 134f 166f 200f 13 192f 15 35 40 180ff
- støtte fra en bondekrig til en proletarisk revolution 151 11 280f 15 180ff
- folkerevolution 8 130 9 43-46 11 182
- verdensrevolution 7 85 103 113 10 124f

**Marx og Engels om
socialisme og kommunisme**

- 11 305 f 12 55f
- statens bortdøen under kommunismen 1 47f 9 22-28 30f 34 60 64-71 82f 86-104 11 127 135
  - ophævelse af modsætningen mellem by og land, mellem åndeligt og legemligt ar-

- bejde 9 62f 97f
- lighed 9 94-98
- økonomiske grundlag for socialisme og kommunisme 1 39f 45 55f 57 116-119 10 268
- polyteknisk uddannelse 1 46ff
- overgangsperiode mellem kapitalisme og socialisme 1 47f 7 77 9 40f 60-64 88-97 10 124f 228 264 265-268 11 117 285 14 158f
- de to faser i det kommunistiske samfunds udvikling 9 94-104

Marx og Engels om staten

- betingelserne for statens bortdøen 1 47f 9 22-28 30f 59f 63-71 82-104 11 127-135
- borgerlig stat og borgerligt demokrati 4 87 128ff 9 14-28 33f 40f 50f 72-83 87f 89-93 121 11 126f 208ff 255f 284ff 305 13 46 14 196f
- kritik af løsenet »fri folkestat« 9 25f 88 97 11 127 135 205
- statsopbygning efter magtens overgang til proletariatet 9 46-61 Ulf 119f
- statens oprindelse og klasse-natur 1 47f 98 109 7 183f 9 19-28 33ff 11 127 13 31-48
- sønderbrydning af den borgerlige statsmaskine ved hjælp af den socialistiske (proletariske) revolution 7 98 8 114ff 9 16 28 33-39 42ff 56-61 80ff 106 109f 112 114f 118f 11 117 120 124 157 201f 13 174f

Marx og Engels om veje til landbrugets overgang til socialisme

1 48

Marxisme

- generel karakteristik 1 23-53 57f 64-69 84-95 104ff 113ff 130f 4 51f 5 44 11 261 13 192f
- borgerlig og småborgerlig kritik af Manifestet 1 64 74f 108ff 121ff 6 78 175ff 9 13f 24 99f 101 11 126
- dens historiske skæbne 1 21-25 55-63 70ff 74-81 130ff 2 23ff 32 64f 4 162 5 44f 11 278 12 15f 24 15 62
- dens historiske rødder 1 22f 64-69 130f 5 44f 11 31f
- proletariatets ideologi 1 22ff 55-59 64-69 74ff 130f 193 3 182 4 96 151 5 44f 12 15f 13 192f 207
- metode 1 28f 39f 46f 48f 57f 65f 89 90-95 98f 110-120 127ff 134f 138f 197f 3 200f 4 46 5 168-172 6 179f 9 34-38 53ff 87 100f 13 192ff 15 62f 181
- og muligheden for videnskabeligt fremsyn 1 46f 55f 70-73 129f 2 185ff 7 85 9 72 87f 98f 10 124f 228 11 30f 182 278ff 13 92ff 119ff 15 26 28ff
- kilder og bestanddele 1 21-53 57ff 64-69 111 2 41ff 47 3 200f 4 173f 13 192f 207
- og revisionisme 1 71f 74-81 149 2 23-26 34f 196ff 9 13f 30f 69ff 105-121 12 21-26

Massearbejde, partiets

- som revolutionær omvæltning i samfundsmæssig tænkning 1 25-53 55ff 64-69 86-94 105 **13** 192ff
- dens skabende karakter 1 28f 48-53 64-69 130ff 137ff **2** 64f **5** 200ff **7** 147 **11** 30f **12** 60 90-93 **14** 52f **15** 180-183
- dens udbredelse i Rusland 1 135-144 148f 163f **2** 32-44 46f 116 195-198 **12** 14-29
- dens verdenshistoriske rolle 1 25f 55-58 64-69 70 74f 104f 130 12 15f

Massearbejde, partiets

- 1 145-150 157ff 2 15ff 48ff 65f 68f 86-91 95-110 142-148 176ff 185-189 191f **3** 65f 180ff **4** 22 59f 103 151 163ff 180 **5** 30f 32ff 181 6 50f 7 25 28f 56ff 60 63ff 83f 89f 92-96 100 104ff 109-112 117 119 128f 137 139ff 175 184 203f **10** 238f **11** 74 107ff **13** 15f **14** 16-20 21f **15** 51f 58f 104f

Masserne

- begrebet **12** 31f **14** 204f
- deres rolle i historien 1 191 **4** 30f 111 130f 173f **7** 109f 188 8 33f 43f **10** 165f 171f 185 203 206f 229f **11** 24 30 33f 94f **12** 84f **13** 62ff 85 91ff **14** 33f **15** 62 88f 105 181ff 201ff
- deres rolle i den revolutionære bevægelse 1 71ff 2 17f 46ff 68f 75f 86 94 103f 112f 121f 125ff 139ff 149f 177f 4 21ff 32 71f 100ff Hoff 131-134 147 156f 184f 5 79 6 50f 7 51ff 157 182f 188 8 56f 151ff 170f 10 49f 113f

124f 153 189f 206f 229f 235f **11** 23f 95f 145f 158ff **12** 82-85 86f **13** 73f 79f 91-94 **14** 190f 204 **15** 181f 202f

- deres rolle ved den socialistiske opbygning og ledelsen af staten 7 63ff 8 54f 58f 116 123 126 136f 9 101ff **10** 29f 63ff 84-90 120ff 183 189ff 198 206f 211 215f 218ff 224-228 232-237 11 29ff 35 95ff 130ff 157f 174ff 216ff 241ff 289f **12** 37ff **13** 19ff 60ff 194f **14** 16ff 21f 29f 33-40 55ff 57f 109ff 184ff **15** 46ff 73f 86f 104f 110f 145 168f 173ff 178 185
- deres rolle ved forsvaret af det socialistiske fædreland 7 153ff **10** 131f 135f 169 **11** 17f 61 75ff 97 100f 289 **13** 14 16ff 18f 29ff 50 **14** 165

Masserne april 1917

7 55f

Massestrejke, politisk

- se Generalstrejke, politisk

Matematik

6 178 **12** 91

Materialisme

1 23f 31 48f 57 65 4 46 **15** 56-65

- og idealisme 1 25-28 57 65

Materialisme, dialektisk

1 25-29 49 57 65f 110-120 5 74 6 181 15 61f

- betydning for praktisk virksomhed 1 26ff 49ff 65ff 129 **5** 44 **12** 91 **15** 40 180ff

- og historisk materialisme 1 25-33 57 65 113 127ff 5 44f 9 35ff 100f

- og metafysisk materialisme 1 27ff 65f 109-113

- og naturvidenskab 1 29 65f 6 178-182 15 61f
- og partiskhed 1 57ff 65 68
- som revolutionær omvæltning i filosofien 1 25 33f 57 65f

Materialisme, historisk

- 1 30-34 49ff 57 65f 82 130f 191f 196 4 45f 5 44f
- og dialektisk materialisme 1 23 25-34 57 65 113-129 5 44ff 74 9 35ff 87f 100f
- objektiv og subjektiv faktor i samfundsudviklingen 1 31f 86-89 112f 2 45-50 69f 4 32f 46f 10 161f 165ff 180f 15 181f 200f

Materialistisk historieopfattelse

- se Materialisme, historisk

Materie og bevidsthed

- 1 25f 29f 57

Meningsforskelle i partiet

- se Divergenser i partiet, kamp i partiet

Mensjevisme

- almen karakteristik 3 69f 138f 191-194 4 37ff 108f 7 160 199f 10 270 11 103 240f 283 12 94 13 26ff 70f 14 195f 15 51f 106 180
- forvanskning af den marxistiske teori for proletarisk revolution og proletariatets diktatur 7 61f 8 43f 46 58 9 118f 10 228 11 106 145 150 255f 15 23 25 34 36 180ff
- den internationale betydning af kampen mod mensjevismen 12 19 14 200

- kampen mod mensjevikkernes opportunistiske i taktiske spørgsmål i revolutionstiden 4 21-137 180 183 6 174ff 8 106ff

- likvidatorisk holdning til det illegale parti 5 26 32

- socialchauvinisme 1914-18 6 19f 23 26 44f 158 7 17ff 25 67 76 106 108f 116 9 11 10 196ff 11 92 164ff 12 28f 15 30

- classesamarbejde under forberedelsen og gennemførelsen af den socialistiske revolution 7 17f 23ff 29 48f 58 78f 83 87f 90ff 157 160 166 168f 174 179 182ff 186f 193-201 212ff 8 17ff 26-31 32 48 51 56 73 85 96ff 109 112 133ff 136 140-145 158 9 15 21 36 51f 79 83 10 189 209 269ff 11 92 103f 107 142 145 152f 167 182ff 193 199f 12 20 28f 62 13 53f 177f 15 26

- under sovjetstyret 6 72 10 50 95 180 194f 205 207f 210 214 219 227-234 247 269 11 22ff 65 69 76 88 92 95 103 107 137 146 150 159 219 221f 235f 240f 258 274 297 302 304 309 310f 12 28f 41 13 13 22f 26ff 29 45 53ff 85 124 131 14 33 126 130 141f 145 150 165 175 178 181-185 188 192 195f 15 34f 51 84

Merprodukt

- 1 36ff 42 44 134 233

Merværdi

- 1 36 67 179 214f 217ff 222 237

Metafysik

1 26f 92f

- og dialektik 1 28f 112 134 6
178-182

Middelbønder

- se Bønder, middel

Mikhajlovskej, N. K.

(Postoronni) (1842-1904)

I 82-144 163 176 182 194
200 2 67 195 9 17

Militarisme

6 15 203 9 19

Milits, proletarisk

6 198 206 8 124

Militær, uddannelse, almen
13 26

Militærdisciplin

- se Disciplin, militær

**Militære kundskaber, deres
udbredelse**

6 201-206 10 170 11 17f 13
26

**Militærspecialister i den
Røde Hær**

- se Røde Hær, og indsats af
militærspecialister

**Militærvidenskab og
krigskunst**

- sovjetisk militærvidenskab,
forskell fra borgerlig mili-
tærvidenskab 8 84-88 10
127f 174-178 12 84f
- angreb 2 188ff 4 70ff 73
182-185 8 84 Ulf 149 10
172f 184ff 190 13 22f 49-59
14 24f
- baglandets arbejde, materi-
el teknik, forsyning af trop-
perne 10 127f 135 168-174
II 15-19 99ff 13 13-30 49-56
86f 118f
- bestemmelse af hovedstødet
og sikring af det 2 192ff 8

84-88 140 148f 13 19ff 49
118ff 15 103

- bevæbning og militærtek-
nik 4 184 6 16 10 130 133f
11 100f
- metoder og former for væb-
net kamp 1 158 2 17f 191f 4
69f 179f 182ff 10 183f 253f
12 84f 13 57ff
- militærstrategi 8 10lf 140ff
148f 10 129ff 135f 172-175
184ff 200f 210f 252ff 11
15-19 72ff 89ff 13 21ff 57ff
83ff 14 24ff
- militærtaktik 2 188ff 191ff
4 69f 7 202ff 8 84-88 100ff
140-145 151-155 10 211f
252f 11 89ff 12 84f 13 58f
84ff 15 102f
- objektiv karakter af lovene
for væbnet kamp 8 148f 12
85 13 84f 121f
- tilbagetog 10 127f 134ff
168ff 174-178 183ff 200ff
252ff 11 16f 74 90f 12 65 13
57ff 15 102ff
- struktur, uddannelse og op-
dragelse af tropperne 10
116f 134f 172ff 176f 184ff
254f 12 84f 14 25f
- studium af militærvæsenet
og de tekniske kampmidler
6 201f 8 148f 10 117 169f
173f 11 17f 12 84 13 23ff
- forsvar 4 70 10 127 134ff
168ff 174-178 184ff 253ff 11
73f 91f 13 13f 30 57ff
- forberedelse af landet og
stridskræfterne til krig 8
47-50 84-88 10 127f 171-174
182-186 187ff 13 13-30 49-56
61f 85f 118ff 14 24ff

Miljukov, P. N. (1859-1943)

6 48 7 15 17 20f 23ff 57f 75
82 91 94 102 107 116 126
133 149 153 177 179 203 8
24 46 79 11 76 155 14 144f
148 182f 185f 188 196

Ministersocialisme,

millerandisme

1 79 2 24f 3 195 4 33 77 106
6 17 43-45 7 67 195f 8 54ff
9 31 12 20

Modsigelse

1 28 87 226f 5 21ff 37 44 6
178-182 11 304 15 32f

- antagonistisk 1 90 122f
226ff 2 47 3 171f 4 125ff 5
169 7 105 9 14ff 18 89
- og modsætning 6 178ff
- se Imperialismens modsigelser

Modsigelser i kapitalismen

- se Kapitalismen

Modsætningernes enhed og kamp

- se Loven om modsætningernes enhed og kamp

Monopol, kapitalistisk

- som økonomisk hovedkendetegn ved imperialismen 6
74-87 103 112-116 119ff 125f
134f 139ff 145 150 158 162f
170 172ff 8 44ff 9 38 72f 11
228 13 165ff
- monopolernes tryk 1 78 6
83 86 162f 170 173 13 168
- monopolernes former 1 78 6
78ff 93 97f 121 125ff 140 147
163 172ff 8 34 10 81 13 165f
- dannelsen af de kapitalistiske monopoler 1 67 6 74-87
93 96f 101ff 112f 115
121-128 150 162 172ff

- internationale monopoler 1
81 6 121-129 135 140f 145
168 13 165

- kamp mellem monopoler og i de enkelte monopoler 6
83ff 92f 100f 124-129 134ff
163-167

- det borgerlige statsapparat underordnes monopolerne 6
35f 98f 113 124f 173 8 55f 9
11 20f

Monopolistiske kapitals økonomiske grundlov

- se Økonomiske grundlov, monopolistiske kapitals, og: Økonomiske grundlov, kapitalismens

Monopolkapitalisme

- se Imperialisme

Moral

- borgerlig 1 125 7 183 13
197ff
- proletarisk, kommunistisk
1 45f 125 13 196-200

Moralsk politiske enhed, sovjetfolkets
13 60f 120ff 194 14 184

Mulighed og virkelighed
2 162f 6 186

Municipalisering af jorden

- overdragelse af al jord til kommunerne, til lokal selvforvaltning 1 75 5 110 7 121
11 194

Møde-demokrati

10 234f

N

Narodnikker, narodnisme

1 70 82-144 145 154ff 158ff
163-200 209-218 228 234ff 2
44f 92f 122 149f 3 60 4 51 5
75

Nation

- borgerlig, opståen 1 47 101ff
234f 5 164f 169 173f
- undertrykt og undertryk-
kende 5 168f 179ff 203f 208
220ff 6 69f 159f 173f 199f
13 91f 107f 120f 147-152
183f **15** 29f 200f
- forudsætninger for natio-
nale forskelles forsvinden og
sammensmeltning af natio-
nerne 7 65f **11** 252f **13** 107f
149ff

Nationale befrielsesbevæ- gelser og -revolutioner

- deres betydning for socialis-
mens definitive sejr **13** 91ff
15 200ff
- i koloniale og afhængige
lande i imperialismens epo-
ke 1 72f 5 174ff 193-198 202f
6 16f 25f 158 160 199ff **13**
90-94 112 147-152 181-188
14 190f **15** 62 182f 200ff
- og den socialistiske revoluti-
on **13** 91ff 148f 181ff **14** 191
15 181ff 200ff
- i den før-imperialistiske epo-

ke 1 47 5 164 167-176
200-204 210f 6 25f 11 85 92

Nationale befrielseskrige

5 201f 6 199ff **10** 170f 184f
11 85f 91f **13** 91ff

Nationale og koloniale spørgsmål

- og undertrykte og under-
trykkende (eller tidligere
undertrykte og undertryk-
kende) nationers kommuni-
stiske partiers opgaver **5**
177-182 195-210 219-223 7
130 **12** 88 **13** 92ff 107f
148-152 181 183-188 **15**
162ff
- opmærksom behandling af
nationale følelser **13**
107-111 151f **15** 160-166
- bestanddel af den borgerlig-
demokratiske revolution 5
164f 172-182 202 204ff 208f
219f 6 20ff 23-27 **13** 150f
183ff 15 26ff
- bestanddel af den socialistis-
ke revolution **5** 191f 6 20ff
26 9 76 **10** 91ff **13** 85 90-94
148ff 152 181ff **15** 27 200ff
- kapitalistisk udvikling af
kolonier og halvkolonier **5**
167ff 6 115-120 146ff 199 **14**
190f **15** 200ff

- kolonial undertrykkelse fra imperialisters side 5 168 6 16 69 116 7 133 9 11 11 85 13 166 14 26f 190f 15 200f
  - muligheder og forudsætninger for ikke-kapitalistisk udvikling 13 185ff 14 26f
  - proletarisk internationalisme 1 47 103f 5 178f 191f 196ff 200ff 211 6 17 25ff 203ff 7 130-135 11 168ff 13 92ff 106f HOf 148-152 185ff 14 26f
  - nationernes ret til selvbestemmelse 5 222f 6 21 26 7 66f 107f 115f 129ff 133ff 8 75f Ulf 9 81f 10 17 91ff 11 230-235 251-254 13 106f 148f 15 54
  - den verdensomspændende revolutionsproces 13 91ff 150 181f 14 191 15 200ff
  - se også Verdensomspændende revolutionsproces
  - arbejderklassens rolle ved løsningen af det nationale spørgsmål 8 Ulf 13 92 94 150 185ff
  - den kommunistiske bevægelses og de kommunistiske partiers rolle i de koloniale og afhængige lande 12 88 13 92ff 149ff
  - de koloniale og afhængige folks deltagelse ved afgørelsen af internationale spørgsmål 13 92
  - støtte til de nationale befrielsesbevægelser fra Sovjetruslands side 13 92ff 148 186ff 14 26f 191 15 54f
  - to historiske tendenser i det nationale spørgsmål 1 47 5 164f
  - i den før-monopolistiske kapitalismes epoke 1 47 102f 5 164ff 168ff 173-179 201ff 6 25f 173 7 134 9 76 13 166f
  - i imperialismens epoke 1 71ff 5 165-171 174ff 190ff 201ff 6 16f 25ff 35ff 7 90ff 106ff 129-135 10 19 92 11 86ff 91f 167f 12 88 13 90-94 106ff 148-152 166ff 173ff 183 187f 14 190f 15 200ff
  - under proletarietets diktatur 7 66 131f 8 77 Ulf 10 92ff 11 232f 12 80f 13 105-111 148-152 185ff 14 149ff
- Nationale spørgsmål og nationale befrielsesbevægelse**
- i Rusland 4 155 5 175f 180-191 219-223 6 23-27 7 65f 91f 115f 129-135 8 75ff Ulf
- Nationalindkomst**
- under kapitalismen 1 220ff 228-233 237f 6 36 155
- Nationalisering**
- se Kapitalisme, og Nationalisering, og Samfundsmæssiggørelse
- Nationalisering af jorden**
- 1 42 7 29 64ff 99f 122-128 142f 11 189-197 15 126f 176f
- Nationalisering i Sovjetrusland**
- af bankerne 10 61 72ff 78 82 91 102 111 115 120f 123 217
  - af handelen 10 217f

Nationalisme

- af industrien **10** 75ff 82 91f 102 121 245 256f **11** 95f 197ff 13 67
- af transportvæsenet **10** 91 121

Nationalisme

- borgerlig, stormagtsnationalisme **1** 181 **5** 177-185 219ff 6 23-27 7 58f **13** 107ff **15** 160-164
- borgerlig nationalisme **5** 178-182 220f **13** 93f 108f 15215 162ff
- småborgerlig nationalisme **5** 221 **7** 58f **11** 164 **12** 65f 13 109ff 150ff
- levn af borgerlig nationalisme, dens bekæmpelse i overgangsperioden **7** 58f **13** 108ff 150ff **15** 160-166

Nationalitetspolitik, det kommunistiske partis og statens

- autonomi og føderation i statsopbygningen **10** 91ff **11** 232f **13** 106-111 109f **15** 27f 135ff 160-166
- dannelsen af Unionen af Socialistiske Sovjetrepublikker **10** 91ff **13** 149f **15** 135ff 160-166
- dens internationale betydning **13** 106-111 148ff 185ff **14** 149 **15** 163
- det nationale spørgsmål og nationernes selvbestemmelseret **10** 17 92 102f 135 **11** 230-235 252ff **13** 106-111 149f **14** 149 **15** 27f
- socialismens opbygning i de nationale republikker og områder **10** 222 **11** 253f **13** 185ff **14** 26f 44f 149ff

Nationalitetsstat, borgerlig

5 166ff 174f 181 192ff 208f

Nationalstat

1 102ff **5** 164-170 174ff 181f 183f 189f 192 219

Naturrigdomme og råstoffer

6 82f 116 123ff 134ff 172f 176 8 48 77 **10** 85f 183f 222 242f **13** 171f **14** 44f 150

Naturvidenskaber

I 93 **15** 57f

- og samfundsvidenskaber **1** 30 65 88-94 6 178 15 60ff

Negationens negation

- se Loven om negationens negation

Negre, negerspørgsmålet

II 92 129 303 **13** 146 150 159ff

NEP

- se Nye økonomiske politik

Normer for partilivet

- relationer mellem medlemmerne **3** 86f 96f **14** 204 **15** 153 160 162
- demokrati i partiet **2** 152f **14** 107f
- medlemskab, rettigheder og pligter **2** 127f 152-157 **3** 12ff 46ff 57-77 179f **12** 36f **13** 163f 201f **14** 101ff
- partidisciplin **3** 179f **4** 37 **10** 39ff 131f 253f **12** 14ff 34 **13** 118f **14** 132 **15** 84
- demokratisk centralisme **2** 149-157 **3** 12f 178f 194

Norsk arbejderparti

5 196

Noske, Gustav (1868-1946)

6 72 **11** 280 **12** 20 70

Novemberrevolution

1918-19 i Tyskland

7 83 85 98f 136 **10** 101ff 134

- 136 141 161 164f 167ff 262f
 11 68f 105 200 207 214 218
 224 230 233f 238 283 12 28
 33 64ff 90 13 87 123f 14 158
- Ny historisk epoke**
- se Epoke
- Nye økonomiske politik, NEP**
- væsen og nødvendighed 10 257-269 14 152-158 15 30ff 34-41 42f 69-89 90ff 120 145f 175f
  - inddragelse af masserne i den økonomiske opbygning 14 184-188 15 40 48
  - indskrænkning af kapitalistiske elementers udbytterbestræbelser 15 79ff
  - udvikling af produktivkræfterne, af tempoet henimod socialismen 14 171ff 15 45f 109ff
  - dannelse af den socialistiske økonomis fundament 15 30ff 37f 70f 99 102 125ff 172-179 202f
  - første resultater, første erfaringer 15 32f 69-83 85ff 103f 120 138-146
  - fortsættelse og udvikling af den økonomiske politik fra foråret 1918 14 152-163 166f 181 183 15 117f 176f
  - »hvem slår hvem?« 14 73f 155 15 74-80 86f 89f 188
  - internationale betydning 14 191f 15 110 119ff
  - kamp mod småborgerlig ideologi og småborgerligt anarki 14 142-147 153-157 1 63 166f 181ff 185f 15 51f
  - kamp mod højre- og »venstre«-tendenser i NEP 15 82ff 102ff
  - klassekamp i ny form 14 155ff 161 169 15 44f 74-80 86-93 143ff 188
  - koncessioner 14 168-172 193f 15 124 142f 176f
  - middel til befæstelse af proletariatets diktatur 15 26 87
  - nye arbejds- og ledelsesmetoder 14 175ff 185f 15 34-41 42-52 74-79 85ff 89-101. 103ff 142f 184-188 189-198
  - planlægning 14 175f 15 47 155-159
  - principper for økonomisk ledelse 15 31ff 42-46 176 202
  - kommandohøjdernes rolle i økonomien 14 177f 186f 193 15 87 90 126f 143
  - tilbagetog, afslutning, omgruppering, forberedelse til offensiv mod privatkapital 15 32f 39ff 74 81 89ff 110 120f 139f
  - statskapitalisme i NEPs system 14 155-159 166-173 179ff 187 193f 15 32 40 43 80f 126f 176f
  - partiets strategi og taktik 15 87f
  - studium og generalisering af partiets erfaringer, støtte til lokalt initiativ 14 175 178ff 186ff
  - efterprøvelse af arbejdet ved hjælp af praktiske resultater af den økonomiske opbygning 15 32 75ff 102ff
  - årsager til overgangen til NEP 14 163ff 183 15 31ff 39ff 82f 109ff 120f 138ff

Nødvendighed

- forbedring af den arbejden-
de befolknings materielle
kår **14** 150f 164 169 183f
186f**15** 105
  - som vej til socialistisk om-
formning af livet på landet
14 170ff 191f **15** 32f 71ff 87
UOf 172-179
  - genopretning af landbruget,
støtte til bøndernes økono-
miske initiativ **14** 163f 175f
186ff 193f **15** 73f 123
  - genopretning af og opsving
i sværindustrien, dens be-
tydning som basis for socia-
lismen **14** 166 168f 175f
186ff 193f **15** 39f 45f 99f
124f
  - genopretning af og opsving
i økonomien (som helhed) **14**
168f 179 15 31ff 121-127
  - ansættelse og udnyttelse af
kapitalistiske elementer,
sejr over dem i kappestriden
14 155f 161f 166-172 176f
179ff 186f 193f **15** 42f 74-81
85ff 89-93 126 143ff
  - smytjka med bønderne (for-
bund mellem arbejderklas-
sen og bønderne) **14** 163 167
186ff 188 193f **15** 32f 39f 46
69-74 76f 86f 92f 104 UOf
170f 173
- Nyt og gammelt**
- se Det nye og det gamle
- Nødvendighed**
- 1 105ff 123 128f 6 179
  - og frihed 1 28
  - og tilfældighed 6 180

Oktoberrevolution, socialistiske, 1917, i Rusland

- se Socialistiske oktoberrevolution 1917 i Rusland

Opdeling og ny opdeling af verden

- se Imperialisme

Opdragelse af masserne politisk

- 1 157f **2** 15ff 74 86-91 95-99 102 104-108 177 4 21ff 33 60 184f **11** 242 **12** 48 81f 85-92 102 **14** 13-22 35ff **15** 170f

Opdragelse, kommunistisk

- 10** 218f **12** 39ff 43f **13** 189-205 **14** 13ff **15** 48ff

Oplysning ikke apolitisk

- 14 14

Oplysningsarbejde, politisk

- i Sovjetrusland, se også partiets massearbejde **11** 203 242f 250 **13** 206 **14** 13-22 **15** 51f 57ff 61-65 167-171

Opportunisme

- væsen og sociale rødder 1 74-81 **2** 23ff 30f 64 202f 3 58 139 161ff 167 171f 174ff 186-196 202f **4** 106-112 **5** 43ff 6 42ff 72f 157f 174ff 200f 204f 9 13 21f 32 40f 48ff 56ff 106-113 118f **11** 172ff 201-206 226 **12** 21 28f

- 32f 41f 58f **13** 153ff 162 176-181 **14** 201

- kan vokse over i socialchauvinisme 6 17-22 41-44 50f 157f **9** 11f 12 21 58f

- i den internationale arbejderbevægelse **1** 52f 80f **2** 23ff 29f 37ff 201 **3** 138 171f 187f 191f 4 94f 106f **5** 43-47 196f 6 17-22 40-49 71ff 157ff 204f 9 120f **12** 19f **13** 162 176-179

- kamp mod opportunisten som ubetinget forudsætning for revolutionens sejr **1** 79 **2** 25f 36f 201 **3** 202f **4** HOf 6 18-22 43-50 62 71f 174f 204f 9 11f 119ff **10** 97 **11** 284f **12** 20f 32f 41f 58f 79ff 81 **13** 149f 179f **14** 199 205f

- som bourgeoisiets sociale hovedstøtte i arbejderbevægelsen 6 43ff 72f 153f 156ff 174f 204ff **9** 11f 12 28f 42ff 13 153f 180f

Opposition mod Lenin

- se Lenin, marts 1917, mindretal i centralkomiteen
- se Ultimatum, november 1917
- se Kamenev og Sinovjev oktober 1917
- se Trotskisme

Oprindelig akkumulation af kapital

- se Demokratisk centralisme
- se Arbejderoppositionen 1920-22
- se »Venstre«-kommunisme, »venstre«-opportuniste

Oprindelig akkumulation af kapital

1 38 237

Opstand, væbnet

- partiets førende rolle 2 18 150ff 177f 189-194 8 146-171
- bevæbning af arbejderne 4 18ff 73ff 7 63f 94 8 88 100ff 148f
- som den revolutionære kamps form og højeste trin 2 192f 4 178-185
- hvor hæren skifter side 4 19 180f 183 8 85f 150ff
- som kunst 8 82 84-88 141 148ff 154 160
- marxistisk opfattelse af væbnet opstand 2 189-194 8 84-88 140-145 148f 170f
- og den provisoriske revolutionære regering 4 28-34 36-41 44ff
- den væbnede opstands taktik 4 33-35 181-185 8 141-144 146f 148f 153f 170f
- forbindelse med politisk generalstrejke og andre kampformer 4 18f 74 179
- forudsætninger for sejr 2 17f 192f 4 19f 181ff 8 84-88 141f
- forberedelse og valg af tidspunkt 2 151f 192f 7 213f 8 84 141f 148f 157ff

Opstigning, opadstigning

- se også Abstraktion

Optimisme, historisk, revolutionær

1 192

Organisationsarbejde,

partiets

2 142-148 4 159-168 5 32ff 13 115f 15 151-155

Organisationsprincipper,

bolsjevnikiske

- se Demokrati i partiet; SUKP, organisationsprincipper, love; Parti- og statsdisciplin; Centralisme

Otte timers arbejdsdag

4 40 82 89 155 5 99

Overbevisning og tvang

9 91f 10 87ff 207f 213 224 228-236 11 235f 238f 266f 13 17 96ff 14 32ff 39ff 68 119 15 49

Overbygning

- se Basis og overbygning

Overgang (filosofisk)

6 180f

Overgangsperiode fra kapitalisme til socialisme

- generel karakteristik og opgaver 6 200 7 77 103 9 39 48ff 62ff 97-103 10 111ff 124f 208-218 222-236 239ff 256ff 264 11 117 137f 238ff 243f 260f 285ff 297-304 12 40f 13 65-74 160f 14 158f 15 31ff 36-41 42ff 46ff 121f 202f
- ophævelse af modsætningen mellem by og land, mellem legemligt og åndeligt arbejde 11 299 12 39 13 70 162 15 170f
- særtræk ved den socialistiske produktionsmådes opståen 10 155f 183f 205ff 244f 11 304f 13 67 14 191 195 15 174f

- proletariatets forbund med bønderne **10** 57-61 **11** **11** 286 299ff **31** **13** 69f 153-158 162 198ff **14** 191ff **15** 40 46 79ff 125f 173f 202f
  - og proletariatets diktatur **7** 62 77f **9** 39f 60f 65f 70f 88-93 **10** 66 116-119 124f 231ff 246f **11** 21-24 116f 134ff 204f 214ff 243f 285ff 298ff **12** 14 34f 40 **13** 65-74 199 **14** 36ff 55ff 68f 195f 198 **15** 42f 46 48 79ff
  - elektrificering **13** 162 **14** 51ff 173 **15** **44** 203
  - udvikling af produktivkræfterne **10** 222 272 **11** 238f 304f **15** 31f 37ff 45 200
  - det proletariske partis førende rolle **10** 206ff 272f **11** 310f **12** 14 33ff 37-41 99f **14** 15f 55f 172 **15** 38-48 80f 120-128 202
  - samfundsmæssige økonomiske former i overgangsperioden **10** 256-265 **13** 66ff **14** 167 174ff **15** 31ff 35 42ff 80ff 117ff 176ff
  - kamp mod levn af kapitalismen i menneskenes bevidsthed **9** 104 **10** 85ff 122 215-218 226-236 246f 275f **11** 26 31f 285ff 289 305 **12** 34 100ff **13** 199ff **14** 15-22 110 **15** 48ff
  - klassekamp, fjernelse af udbytterklasserne **6** 200 **9** 31ff 40f 69 91ff **10** 82-90 112-120 210ff 222 228ff 246 259 **11** 94-98 134ff 243f 256f 261 282f 285ff 298ff **12** 14 34 **13** 65-74 155-160 197ff **14** 195f **15** 44
  - mulighed for ikke-kapitalistisk vej til socialismen for efterblevne lande og folk **13** 185ff **14** 26
  - socialistisk industrialisering **10** 222ff 244 **13** 161f 195 **14** 51ff 172f **15** 39 124ff 202f
  - socialistisk omformning af landbruget **1** 48 **11** 194ff 300f **13** 66f 69 95ff 157-162 **14** 191ff **15** 32 172-179
  - overgangsperiodens økonomi **10** U1f 256-265 **11** 226ff **13** 65-74 **14** 152-159 166f 172ff **15** 31ff 37f 42ff 49 79ff 117ff
- Overtro**
- se Religion

Pacifisme

- borgerlig 6 73 144f 7 70 110 10 100 13 149f 15 67
- socialpacifisme som afart af borgerlig pacifisme 6 68 70ff 161 205 7 68 70 73f 11 169 12 19 13 150f

Pan-islamisme

13 151

Pariserkommunen

- ny statstype, sønderbrydning af det borgerlige statsmaskineri 7 30ff 48f 61f 77 96f 8 114f 9 42ff 46-50 54f 59ff 69ff 80f 87 111 115 117ff 10 109f 190f 11 123ff 127f 134f 138 142 148ff 184f 201f 210f
- dens fejl og årsagerne til dens nederlag 4 81f 7 208f 9 67ff 11 123f 134f
- proletarietets førende rolle 1 71 9 79f
- lære og historiske betydning 1 24 52 104 2 42 6 21f 42 201ff 7 100 208ff 9 24f 38 42-62 78f 117ff 10 88f 11 124 210f
- Marx', Engels' og I. Internationales rolle 1 24 52
- og sovjetstaten (sammenligning) 10 88f 109f 117 190f

203 210 11 130f 142 182ff 217f281

Parlamentarisme

- væsen 1 78f 8 55 9 50-55 111 120f 10 238f 11 129ff 209f 216 12 99ff 13 46f
- udnyttelse af parlamentet til revolutionære formål 1 71 78f 5 30ff 6 20 205 11 129f 12 18f 45-55 69f 73-78 86f 99 103 13 149
- proletarietets udenomparlamentariske kamp 12 25 49ff
- proletarietets diktatur 11 96f 124f 130ff 162 210 12 45f 15 37
- og sovjetmagt (grundlæggende forskel) 7 62f 144ff 10 62 94f 238 11 96f 130ff 161 12 69f 79 13 47f 69 15 37

Parlamentstaktik,

bolsjevikisk

- væsen og betydning 4 77f 5 30ff 10 166 12 45-55 69f 73 75ff 87 99-103
- partiets ledelse og kontrol af parlamentsfraktionens virksomhed 5 30ff 12 102f
- forbindelse af parlamentariske og udenomparlamentariske kampformer 5 29ff 6 18f 12 25f 45ff

**Parlament s valg
i kapitalistiske lande**

11 210 13 47f

Paroler stivner, forældes

11 107

Parti, proletarisk

- arbejderklassens bevidste fortrop 1 136 161f 2 15ff 126 3 59f 61f 74-77 4 46f HOF 151 162 5 33f 8 104 9 31f 11 301 12 15 34 36ff 40f 58 62ff 81ff 13 147f 150f 162f 14 55f 119 133f 15 46 48 56 86 105 HOF
- højeste form for arbejderklassens organisation 2 16 141f 3 62ff 65ff 12 40
- organiseret trop i arbejderklassen 2 134f 139 143f 152 190-194 3 60-76 179-187 203 5 32f 13 47 14 133
- parti af ny type 1 156ff 2 15f 139 4 Ulf 150f 153f 9 32f 11 161f 175f 201 12 15 34 40f 46 14 133
- i forbindelse med de arbejdende masser 2 129f 139-142 192-194 4 19f 150f 156f 162 12 15 34 36-45 46f 74 81ff 13 92ff 176 14 133f 15 48 56 HOF
- se også Konspirative arbej-
de, partiets

Parti- og statsdisciplin

- væsen og betydning 3 16 24 150f 157f 160 179f 182f 185 4 37 8 161f 165ff 10 39ff 49ff 129ff 230f 254 12 14f 34 13 118f 200 14 131f 15 86f 170
- nødvendigheden af dens konsolidering 3 178 202f 4 161 8 165f 11 306f 12 70 91f

Partiagitation

- opgaver og betydning 1 147-152 157 2 16f20f 74f 84 88ff 95 100 103-106 123 134 147f 169 189f 193 3 174f 4 22f 103 11 249 253f 12 94 13 128 14 18-28
- udnyttelse af parlamentets talerstol og af valgkampagne-
nerne 5 31f 12 75
- betydning af den trykte agi-
tation 2 72f 104f 164f 178ff
- former og metoder 1 150f 2 83f 99 4 163f 11 273 12 38
- indhold og karakter 2 20 74-78 79f 143 165f 192 9 78 13 121 128f
- og propaganda 1 147 149ff 2 74 84
- under opsvinget 1910-14 5 95 127 180ff 6 33f
- i reaktionsårene 1907-10 4 191 5 24f 30f 33f

Partiapparat

- se Partiets enhed og konsoli-
dering

Partidemokrati

2 152-157 192f 4 159ff 163ff 175ff 7 120 14 107f 130f 15 151-155

Partier, borgerlige

- almen karakteristik 9 36f
- i Rusland 5 28 187f 221f 7 18-26 193f

**Partier, småborgerlige
(generel karakteristik)**

- i vesteuropæiske lande og
Amerika 9 38 11 104f 217ff 15 29f 62f 180ff
- i Rusland 5 80-91 7 28f 48f 55f 57f 83 86ff 125ff 157 168f 173ff 182 8 16-19 51f 73f 78 96ff 112f 143f 15 lf 10 197ff

Partiets arbejde i hæren

239ff 247 **11** 182f 220ff 282f
13 108f **15** 25-29

- i Sovjetrusland **10** 247 **11**
91 103-107 159f 218 240f **12**
28f **13** 110 117f **14** 195ff **15**
25ff 29 51f 60f 64 84 180ff

Partiets arbejde i hæren

2 143f 7 28 83 90 94ff 8 88
98 170

Partiets arbejde på landet

1 148 4 62f 90f **5** 28f **7** 24ff
62ff 64ff 88f 99f 119 123f
128 185 **10** 35 **13** 95ff **15**
104 170f

Partiets enhed og konsolidering

- væsen og betydning **3**
159-165 178 183-187 203 **14**
129ff
- indtil den socialistiske revolution 1917 **2** 16ff 19ff 26-31
37f 174f 180 183ff 189-194
201ff **3** 15ff 28 78 143-161
178-187 198-203 **4** 24 166ff
5 26f 134-154 **7** 76 **8** 161ff
165ff 168
- under proletariatets diktatur **10** 36ff 39ff 48ff 129ff
137-144 174-181 **13** 132 **14**
91ff 125ff 129-135 **15** 83f
109f 151-155 187f

Partiets ideologiske arbejde (almen karakteristisk)

2 54ff **4** 151 **13** 192ff 199ff
206f

Partiets illegale arbejde

- se Partiets konspirative arbejde; og: Kampformer, legale og illegale

Partihistorie

- se SUKP

Partikadrer (indtil oktober 1917)

- udvælgelse og anvendelse **2**
144ff 160-164

- førende kadrer **2** 10lf 136f
140ff 174-178 179f 186 **3** 108

- oplæring, skoling **2** 16f
102-116 122f 124f 134 137
140f 143-148 155f 177 185f
195 **4** 161f 164f **5** 27 30f 32f
8 123ff

Partikadrer, sovjetkadrer

- udvælgelse og anvendelse
13 18f **21** 61ff **15** 100f 106
109 184-195

- udvælgelse og anvendelse af førende kadrer **13** 18f **14**
179f **15** 89ff 99ff 151-155
157-161 164ff

- oplæring og skoling **13** 61ff
14 18ff 21f 179f **15** 77ff 86

- de gamle bolsjevikiske kad-
rers rolle **13** 19f 63 **14** UOf

Partilove

- se Kommunistiske Parti,
Sovjetunionens - love (statut)

Partiløse arbejdere og bønder

- partiløses vurderinger værdifulde **15** 23

Partimedlemsskab

- se Normer for partilivet

Partimæssig optræden, partiskhed, partijnost

- i samfundsvidenskaberne **1**
65f 74ff 132 **13** 31ff 206f **15**
56f

- i litteratur og kunst **4**
170-174

- og partiløshed **14** 184f

- i politik **4** 33f 161

Partiopbygning

- se Demokrati i partiet; Partiets enhed og konsolidering; Normer for partilivet
- Partiet, proletarisk; Centralisme, demokratisk, i partiet

Partiopdragelse

- se SUKP, politisk-ideologisk opdragelse; Partiagitation; Partipropaganda

Partiorganisation

4 164 5 32f

Partiorganisationer

i bedrifterne

3 66f5 32f

Partipressen

- se Presse, bolsjevikisk; Pressen i Sovjetrusland

Partiprogram

- væsen og betydning 1 155f 3 36 177ff 4 31ff 61 161 163 172 5 33 11 228 232 249 251 14 49f 15 74
- international karakter 11 247 251
- maksimalprogram 1 145ff 4 32f 87f 11 230
- minimalprogram 1 145ff 4 27f 31ff 34f 61f 81 87f 6 198 7 30 118 10 66 11 230
- programmets teoretiske principper 1 149 7 119f 11 225 230 232f 247 249ff
- RSDAPs program for 2. partikongres 4 24 160f 5 163 210-219 11 226ff 247 251
- revision af partiprogrammet og ændringsforslag 1917 7 30 119f 4 69f 11 148 228ff
- drøftelse og vedtagelse af partiprogram og partinavnet på 7. kongres 11 148 225-254

- 1919, se under SUKPs kongresser - RKP(b)s 8. kongres 1919
- drøftelse og vedtagelse af programmet fra 1918 på RKP(b)s 8. kongres 11 251ff 13 66f91

Partipropaganda

- opgaver og betydning 1 147 149f 2 84f 12 82f 13 93f 97 125 128 14 19-22
- og agitation 1 147 149ff 2 74f 84f
- former og metoder 2 14 4 164 11 264f
- propagandaens indhold og plads i det samlede partiarbejde 2 16 4 72f 7 56f 99f 11253 12 82f94 14 19ff130
- skriftlig 1 162 2 84 180 15 61

Partiskhed

- se Partimæssig optræden

Parvus (Helphand), A. L.

(1867-1924)

2 203 3 163 7 176

Patriotisme

- væsen 11 104
- kritik af den borgerlige pseudopatriotisme 6 15-27 10 185 11 16 168f
- proletarisk patriotisme, sovjetpatriotisme 6 23-27 10 135f 11 97 104f 14 29f

Penge og pengepolitik

- opståen og væsen 1 35f 66 10 260 13 43 14 155
- under kapitalismen 8 41ff 13 43 172
- i overgangsperioden og under socialismen 8 21ff 11 136 15 38

Persien (Iran)

1 72 5 174 6 25 35 41 60
132f 170 188 199 7 53 91 105
115 149 151 153 **10** 92 **11**
64 **13** 91 166f 175-184 **14** 27
190

Personligheden, dens rolle i historien

1 106f 2 16f 64f 102 122f
147f **10** 233f **12** 30ff **15** 89

Perspektivplan

- se GOELRO

Pjatakov, G. L. (1890-1937)

7 131 133 **11** 246 252 254
14 44 **15** 153ff

Plan for den socialistiske opbygning

- se Socialistisk opbygning i Sovjetrusland, plan for opbygningen og kamp for dens gennemførelse

Plan for elektrificering

- samlet økonomisk plan for Sovjetrusland **10** 242f **14** 34
49 53 173 194f

Planlægning af

samfundsøkonomien i Sovjetrusland

10 54f 198 **14** 42 52 **15** 46f

- opgaver og principper for planlægning under socialismens opbygning **10** 156 242f
262 **14** 34 46f 49f 155-159
186

- videnskabeligt grundlag for planlægning **10** 242f **14**
194f

Plekhanov, G. V. (1856-1918)

- pseudonymer Beltov, Kamenskij, Volgin 1 61 76 127f
139 191 196f 234 2 27 61 67
83 98 121f 154 186 202 3 19f

23f 32ff 40f 43 46 58ff 68 76
85ff 105 112 114f 126 128f
141 144f 147-150 153ff
156-170 171 173f 176 196f
199 210 4 121 136 180 **5** 185
211f 214 217 6 20 23 27 43
45 50 132 178 181 204 7 18
24f 30f 48 62f 67f 71 74 77
95 98 114 130 168 8 23 45f
54 58 105 113 136ff 9 11 42
51 53 57 105f 120 **11** 104 114
150 162 177 **12** 23 61 86 91
14 115 **15** 57

Pogrom

- »lov« for borgerligt demokrati **11** 129

Polen

- borgerlig nationalisme **5**
179f 197f 200-204 221 7 129f
13 90

Polens socialistiske parti

5 194 198 202f 213 **11** 234

Politik

- definition, væsen 1 68f 10
165 **11** 102f **12** 58 69 91 **14**
20f

- indenrigs- og udenrigspolitik, vekselforholdet mellem dem 8 47-50

- krig som politikens fortsættelse med andre midler 6
36f 201 7 52f 60 104f 111f
117 8 50 **10** 172 **11** 168f **13**
84 **15** 29

- og økonomi (veksselforhold) 2
75 6 144f 201 8 127 9 67f
82f **10** 62 **13** 65-74 **14** 21f
67f 103ff

- det kommunistiske partis politik 7 87 8 139 **10** 207f
11 107 UOf **12** 15 69 **13** 116
14 20ff 137 167f **15** 77 105ff
145f 152f 202f

Politisk generalstrejke

- se Generalstrejke, politisk

Politisk økonomi

- definition, væsen 1 34-45 233
- borgerlig og småborgerlig 1 35-45 108 142 173 218-222 228-233 237 6 69 76ff 83-86 88f 92f 96 102ff 106f 115f 127 135f 143f 158-171 175 9 39f 95f
- genstand og metode 1 84f 112ff 119f 199 232
- historisk karakter af økonomiske love 1 30ff 84-91 112ff
- marxistisk 1 23f 34-48 59ff 64-69 84f 91f 112ff 120 199 232f **6** 78f **11** 216 **13** 192f
- objektiv karakter af økonomiske love 1 30ff 84-91 112ff 15 32

Politiske og økonomiske

kamp, arbejderklassens

- 1 45 49f 56 58 62 149f 154-158 2 13-16 42 52ff 59f 62ff 71-114 120-142 150ff 165ff 175ff 197f 204 3 63 4 43 107f 150ff **11** 145 **12** 18

Polyteknisk uddannelse

- 1 46f **15** 169

Praksis

- 10 87-90 14 114f

Presse i Rusland

- arbejderpresse 1 147 2 165ff 4 136 6 18
- borgerlig presse, godsejer-
presse 2 105f 4 53 118f 169f **5** 73 78 **6** 19f **7** 111 161f 164f 173f 176 184 189 191 196 211f 8 21 30 33f 40 44 79 103ff 108f **10** 225 **12** 89f

- stilling under tsarismen 1 141f **2** 104f 110 185 4 169f **6** 66 68

Presse i vesteuropæiske lande og Amerika (generelt)

- borgerlig presse 3 192 6 23 112f 138 **7** 19 **8** 35 **10** 203 **11** 87 212 214 233 276f **13** 45 173ff **14** 140 144 **15** 60 66-69 102 132
- kommunistisk presse **12** 95 **15** 132

Presse under kapitalismen

- 4 170 172 **8** 33f **9** 90 **10** 224f **11** 94 212 307 **15** 170

Presse, bolsjevikisk (indtil den socialistiske revolution)

- I** 57 145 147 158 **2** 32 48f 72-76 88f 104-107 140f 158-167 173-186 192ff 4 72f 169-174 6 19 66-69 7 104f 165-188 **12** 17 35f

Presse, socialdemokratisk (generel karakteristik)

- 4 134ff **5** 156ff 6 18f **7** 79 98 **8** 35 **15** 132

Primitiv kapitalismes sejlivethed

- II** 229

Pris og prisdannelse

- 1 37 41f 218ff 6 79f 83f 149f 163 13 170f

Privatejendom

- se Ejendom

Produkt (økonomisk)

- 1 34f 36f 209f 214-226 234 236f

Produktion

- 1 66f 86-88 102 117ff 121ff 209f 218-228 232f 235-238 6 82f 175-177 **11** 31301 **14** 62f 101

**Produktion af
forbrugsmidler**

- under kapitalismen 1 36ff
214-218 221-228 236f
- i overgangsperioden mellem
kapitalisme og socialisme 9
94f 13 51f 14 193f 15 39f 45
123ff

**Produktion af
produktionsmidler**

- under kapitalismen 1 36ff
214-218 221-228 236ff
- i overgangsperioden mellem
kapitalisme og socialisme
10 233f 13 162 14 50ff 193ff
15 39f 45f 124f

**Produktionsmidler
(økonomisk)**

1 36-40 134 213-218 222-228
236ff 6 36 93 7 106 126 135ff
9 25 91f 98 100f 13 36 46
15 142 172f 176-179

Produktionsmåde

- 11 303f
- rolle i udviklingen af sam-
fundet 1 30ff 66f 86-92
- historiske karakter 1 30ff
66f U2ff 228 5 44f 10 155f
- slavesamfund 13 36f 38-42
- ursamfund 1 101 13 34ff 38f
- feudalisme 1 133 188f 209f
13 36 41f
- kapitalisme 1 118-123 1 33ff
211ff 226ff 235f 5 46 11 249f
13 36ff
- kommunisme 1 123 10 156f
244f 262f 11 301 303ff 13
48 66f 15 174-179

**Produktionspropaganda
i Sovjetrusland**

14 36ff 66 68 103 106 120

**Produktionsrelationer,
produktionsforhold**

- 1 30ff 57f 86-91 112f 4 126
14 101
- og andre samfundsmæssige
relationer 1 57f 86-92 122f
134f 14 101
- feudalistiske 1 134f 188f
- kapitalistiske 1 34ff 89f
134ff 4 109 6 175f
- socialistiske og kommunisti-
ske 9 91 11 297 15 36f
- i overgangsperioden mellem
socialisme og kommunisme
11 297 15 36f

Produktivkræfter

- i imperialismens periode 6
74-87 148f 7 135 11 86
- under kapitalismen 1 67
226f 5 44 9 98
- og produktionsrelationer,
produktionsforhold 1 30ff
57f 89f 226f 5 44f
- under socialismen og kom-
munismen 9 98 11 299 14
195 15 203
- i overgangsperioden mellem
socialisme og kommunisme
9 98 10 208ff 222 242 11 239
299 14 164f 173f 187 15 37f
45f 200 202f

Professionelle

revolutionære

2 16f 115 120-128 134ff
149-157 177 185f 190f 3 64f
4 162f 14 110

Profit (økonomisk)

1 36f 40ff 67 229ff 233 6 36
72f 84 87 108-112 116 128
136 150 152f 166f 7 107 116
118f 135f 8 17 20

**Program i det nationale
spørgsmål,
bolsje vikkernes**

5 163-223 6 23-27 36ff 7 65f
129-135 8 75ff 112f 10 91 11
229-234 251-254 13 106ff
148f 152

**Program sammensat ander-
ledes end virkeligheden**
11 229

Proletariatet i Rusland

- se Arbejderklassen i Rusland

Proletariatet

i Sovjetrusland

- se Arbejderklassen i Sovjet-
rusland

**Proletariatet under
kapitalismen**

- dets verdenshistoriske rolle
1 24 45 55f 58f 62 68f 74 153
3 203 4 19f 10lf 5 79 6 37
201f 7 82f 114 9 30-33 42-46
91 10lf 10 229f 11 94 113
165 201 212 214 216f 256f
264 284 286f 298-301 13 48
154f

- dets absolutte og relative
elendigørelse 1 39 58 66f
78 2 83f 3 203 9 91 11 86
13 171ff

- betydningen af dets organi-
serede optræden og bevidst-
hed 1 56ff 69 2 46ff 55f 74
86f 3 179 182 184ff 203 4 23
32f 6 16f 10 229 11 216f
286f 297f 300 13 120 125f
14 56

- udformningen af dets klas-
sebevidsthed 1 49f 57f 79
130f 136 143 150 2 46f 55
58 73 86-90 95f 129 3 62
181f 5 79 7 114 12 39f 57
13 46ff 162 197 14 191

- dets internationalisme 1 47
104 5 178 191f 197f 202f 211
221f 6 17 21f 37f 7 74 133f
137 10 124f 13 119ff 14 139f
145

- som klasse 1 32ff 55-59 70
90f 136 151-154 198f 3 181
203 4 52ff 62f 162f 5 79 179ff
191f 8 HOf 11 75f 214f 252f
264 286ff 297ff 13 46f 73 126
154 197

- dets stilling, dets kår 1 36f
38 58f 66f 72 77f 153 2 76
83f 3 63f 203 5 192 6 21
201f 8 24f 42f 9 11 35 89f
117 10 86 11 130ff 157 216
256 13 37f 43f 73

- landproletariatet 1 43ff 51ff
12 48 87 13 154f 160f 163f

- som repræsentant for hele
folkets interesser 4 28ff 62
109f 7 157f 11 152f 217

- se også Politiske og økono-
miske kamp, arbejderklas-
sens

**Proletariatets diktatur
(teori)**

- væsen og opgaver 1 45 6 37
7 61 136 8 58 123ff 9 25
30ff 39ff 53ff 61ff 69ff 91ff
10 228ff 232f 235f 246 11
96 119f 134f 137ff 175 184
208f 214ff 256f 284ff 297ff
12 34 13 55 61ff 65-74 127
162f 198 14 138 163f 15 28f
43 49 80 154 172ff 177f

- og klassernes ophævelse 1
47 6 37 9 29 83 91ff 97 115
11 285ff 298f 12 34 56 13
69f 72ff 127 147 204f 14 136

- betingelserne for dets erobring og konsolidering 7 213f 9 28 **10** 235 **11** 17ff 258 284ff 297ff **12** 41 **13** 125f 160f **14** 14 32f
- som særlig form for klasseforbundet mellem proletariatet og bønderne 7 140 175 185 **8** 137 **10** 45 54f 57f 110ff **11** 23 259ff 286f 311 **13** 17 55f 162f **14** 33ff 164 191ff **15** 46 80 170f 173 188 202f
- og borgerlig parlamentarisme 7 62 **10** 94f **11** 147ff 216 **12** 79f **15** 37
- erfaringerne fra Pariserkommunen og de russiske borgerlige revolutioner 1905-07 og februar 1917 7 30 48 61ff 77 96f 208 8 114f 116f 9 42-55 60f 70 79f U8ff **10** 88 109f 188ff 195f 203f **11** 97f 123ff 127 130f 134 138 142 148ff 182 184f 201ff 210f 217 281
- dets opdragende rolle 10 218ff 229ff **12** 40f 101ff **13** 60f 63 198ff 206 **14** 14ff
- som fortsættelse af klassekampen i nye former 6 37 200 9 41 **10** 68f 82f 87 94f U3f 228ff **11** 29 31ff 137 257 286f 298f **12** 14 34 **13** 65 121 127 158 198ff **14** 130 196 **15** 44 49
- lighed og politisk frihed 9 91 101ff **11** 96f 132-140 209-216 243f 282 **13** 73f
- proletariatets talmæssige styrke **1** 81 **12** 79
- det marxistiske partis førende rolle **8** 123 **10** 206ff 234 269f **11** 174f 176 309ff **12** 14ff 34f 37ff 40f 93f **13** 19 50 55f 60f 118ff 129f 162f **14** 17ff 56 129ff 133f 183f **15** 46 48 104 144f
- den socialistiske samfunds- ejendom som dets økonomiske grundlag 1 45 6 37 9 63f **10** 82f 120 **11** 299 **13** 127 **15** 89f 125f 172 176
- som hovedinstrument i proletariatets hænder til opbygning af socialismen 7 99 8 108 117ff 9 32 54ff **10** 103 246 262 272ff 11 21ff 95f 285ff 297 301 **13** 66ff 72ff 143ff **15** 31ff 36ff 44ff 80f 87ff 126 172 176ff 182f 200 202f
- de arbejdende massers inddragelse i ledelsen af staten 7 62ff 8 55ff 116 123ff 136f 9 101ff **10** 84ff 89f 122 190 225ff 232f 236ff **11** 131ff 157f 184 216 242ff **12** 38 **13** 19f 60f **14** 34
- som proletariatets herredømme over bourgeoisiet 6 200 7 117 8 117ff 128 9 30ff 34ff 40 91ff **10** 119ff 269f **11** 120ff 143ff 215 243f 257 284ff 297f **13** 72ff **15** 30ff
- historisk uomgængeligt og nødvendigt i overgangsperioden fra kapitalisme til socialisme 6 38 7 61ff 77f 9 39ff 60f 65ff 89ff **10** 63ff 94f 111-119 124f 226-233 246f **11** 23ff 29 96f 116f 135ff 204 208ff 213ff 243f 258 280f 283 284ff 298ff **12** 14 34 40f **13** 65-74 127 **14** 36f 55f 67f 195f 198 **15** 37 42ff

- og kampen mod krigen, for freden 7 95f 101 106f 111ff 114 140f 152ff 201 8 75ff 112 10 43f 125 199ff 11 164f 214 15 29f 101f
- som kernestykket i marxismen 1 70 9 30ff 34 39ff 10 228ff 11 115ff 214f 255f 277 283
- kritik af antimarxistiske opfattelser angående proletariatets diktatur 2 33f 7 61f 76ff 8 117f 134ff 9 25f 40f 52 69ff 74f 88f 97f 113-121 10 228f 11 113-206 208-224 282f 298ff 13 178f
- og løsningen af det nationale spørgsmål 6 37 7 65f 131f 8 76 Ulf 10 92f 11 230ff 252ff 12 80f 13 106-111 148ff 15 160-166
- og det arbejdende folks masseorganisationer 10 64 220f 11 308f 12 37ff 13 130 14 34ff 54ff 117ff 121ff 133ff 15 42-52
- kendetegn og forskel mht. bourgeoisiets diktatur 7 62 76ff 8 123ff 9 24f 30f 87ff 92 10 56ff 232f 11 96 128-135 162f 176f 209-220 281f 13 62f 15 28f 79f
- som ny statstype og som højere form for demokrati 7 47 61ff 78 97 8 114ff 125ff 9 53ff 91ff 10 66f 94f 118f 190 203f 210f 232f 236ff 11 95ff 131ff 147ff 158 175 184 208-224 282 310f 13 62ff 73 15 28ff
- som nødvendig forudsætning for den socialistiske revolutions sejr 2 63f 4 32 7 154f 186 213ff 8 53-58 9 25 28ff 31f 63-71 11 115f 126 135 204 214f 256ff 297-301
- i partiprogrammet 11 243f
- og den demokratiske centralismes princip 8 126f 9 58 75ff 10 88 233ff 238f
- og statens bortdøen 1 48 7 77f 9 23-30 48 60 64-71 81-104 114 118 10 119 236 275 11 134ff 204f 217f 13 48
- revolutionær vold 9 28 10 112 229f 11 120ff 125 135 285
- sovjetterne, sovjetrepublikken, som statsform for proletariatets diktatur 7 29 61ff 77 96f 99 128 145 186 8 59 9 99 119f 10 17 43 66 85f 91 94f 109f 115-119 156 203f 210f 229 265 11 95f 130ff 140-149 157f 175 182ff 207 215ff 243 278 282f 284f 12 37ff 13 55f 14 159f 15 29 37 102f
- og omformning af landbruget 10 Ulf 11 196 13 70f 95-104 160ff 198 14 191ff
- undertrykkelse af udbytterklassernes modstand 6 200 8 119f 9 30ff 55 65 91ff 10 85f 91 95 112ff 119 228ff 244f 11 94 108 127 133ff 137ff 184f 210f 215f 257f 285ff 297ff 13 55f 61f 72ff 158 161f 14 20
- variationer i lande 9 40f 11 139 284 12 80ff 13 66 15 36
- forbedring af den arbejdende befolknings materielle stilling 15 45f 169f
- økonomi og politik, opgaverne for den økonomiske reor-

- ganisation af samfundet 10
62 11 215f 13 65-74 14 33ff
103f 15 37 80f
- dets verdenshistoriske betydning 10 125 11 98 115f 175 215ff 285 12 90ff 13 90ff 148 150f 15 29
  - sønderbrydning af det gamle borgerlige statsapparat og skabelse af et nyt 7 62 96f 8 55f 114f 118 128f 9 16 27f 33-38 43-50 53-61 70 81ff 102 110-121 10 119ff 190 11 117 121 125 143 157f 166 202ff 210f 215ff 241 15 28f
- Proletariatets diktatur i Sovjetrusland**
- se Socialistiske sovjetstat
- Proletariatets forbund med bønderne**
- proletariatets førende rolle I 205 4 100 10 64 UOf 11 24 176f 286 300 13 70 95 153-164 198f 14 32f 141ff 164 191ff 195ff 15 46 80 110 170f 172f 188 199-202
  - som grundlag for proletariatets diktatur 8 136 9 45 10 45 54f 56ff 96 110 207 216 13 18 52 55f 162 14 32f 163 191ff 15 46 87 154 170 173 188 201ff
  - i den borgerlig-demokratiske revolution 4 50 58-63 69f 84-88 98ff 133 153f 185 7 25 II 181f 191f 281 15 180ff
  - i den socialistiske revolution 4 100 7 170 201 8 51f 9 45 10 67 96 101 HOf 193f 196f 206f 11 176f 182 184f 192 280f 13 92ff 153-164 15 180ff
  - i overgangsperioden og under socialismen 10 83f 11 287 300 310f 13 69ff 95f 153ff 160-163 198 14 164f 166 193 15 39f 46f 81 110 170f 173 202
  - i den borgerlig-demokratiske revolution i Rusland 1905-07 4 49 57-63 64 69 84-88 98-102 133 153f 185 11 176f 181 191f 280 12 61
  - i den borgerlig-demokratiske revolution 1917 i Rusland 7 17f 20 25 47ff 54 10 133 11 153 182ff 185 281
  - under forberedelsen og gennemførelsen af oktoberrevolutionen 7 24ff 29f 94ff 125ff 140 142f 155 170 175 186 201 213 216 8 51 80 108 132 10 50f 67f 133 193 206f 267 11 182f 185 258 261f 281 13 91f 159f 14 161 202f 15 182
  - efter oktoberrevolutionen 1917, indtil RKP(b)s 8. kongres 10 45 54f 59ff 82f 11 70f 107f
  - RKP(b)s 8. kongres om stillingen til middelbønderne 11 229 240 255-270
  - arbejderklassens militært-politiske forbund med bønderne under intervention og borgerkrig 11 75 77 13 17 51f 85 201f 14 32ff 138f 146 165f 192f 15 70 103 125f
  - arbejderklassens økonomiske forbund med bønderne under genopbygning af økonomien 14 163f 166 192f 15 31 39 46 69-74 77 86 92 110 173

Proletariatets forbund med ikke-proletariske arbejdermasser
10 59ff **11** 106ff 285f **300** **12**
 15 40 59f **13** 55 72 92f 153ff
 163 199 **14** 57

Proletariatets hegemoni
2 100 **3** 182 **9** 30ff **11** 216
 298 **13** 153f 198 **14** 183f

- i den borgerlig-demokratiske revolution 1 150-154 162
2 125 4 19f 22f 30 43 50-54
 62 84-88 98-102 109ff 120 5
 27ff 76 7 24ff **11** 176f **12** 17

- i den socialistiske revolution 4 41f 100 112 119f 162 6
 26 7 24ff 126f 137 182f 201
 213f **8** 85 116 136f 159f 9
 30ff **10** 206f 229f **11** 70f 77
 153 176f 184ff 211f 256ff 281
 298ff **12** 41 **13** 58 153f

- i overgangsperioden fra kapitalisme til socialisme **9** 32f
10 63ff 206f 229ff 234 240f
11 22ff 26f 108f 130f 216f
 239f 242f 256ff 285ff 298f
 300f **12** 38 40f **13** 61f 72f
 157f 162f 197ff **14** 32 142f

164f 191 195f **15** 30 105 HOF
 188 202f

Proletariatets og bøndernes revolutionær-demokratiske diktatur

- se Revolutionær-demokratiske diktatur - proletariats og bøndernes

Proletkult

13 193 206f **15** 167f 189

Proudhonisme

1 22 24 75 91 198 **5** 205 **6**
 36 9 57f 66 115

Provisorisk regering

- se Provisorisk regering i Rusland 1917

Provisoriske revolutionære regering

- i borgerlig-demokratisk revolution 4 25-41 43-47 75f
 79-83 89 101f 104f 106 118ff
 126-134 151-158 184f

Præmier, præmiering

14 43f 66f

Psykologi

1 88 93 3 172 185 **10** 234f
 251f

R

Racisme

11 129

Radek (Sobelsohn), Karl

(1885-1939)

7 72 74 9 113 10 176 179

12 26 14 202 205

Radikalisme og radikale

1 22f 2 100 11 195

Rationalisering i Sovjet-rusland

10 224 242f 246

Rationalisering under kapitalismen

6 81ff 10 224

Reaktion og reaktionære perioder

- generel karakteristik 2 24 32 4 34 6 170f 8 49 10 195f 12 17ff

Realisme

1 116f

Reform

- se Revolution - og reform (vekselforholdet)

Reformisme

2 15f 23-26 33f 79f 85 4 78

5 43ff 6 19 44f 71ff 135 144

159-163 204ff 7 72 147 160

8 128 9 40 72f 11 92f 161

164ff 176 200f 209f 13 180f

15 131 180

Reformistisk politik efter

1920

15 34f

Regnskabsførelse,

økonomisk drift

10 236f 11 18-22 95ff

- under socialistisk opbygning 8 117-120 9 102f 10 64 72-78 84-90 156 184 207 210-221 225 246 259-265 276 11 21 24ff 14 180 187

Relationer, forbindelser

- og kapitalistiske staters udenrigspolitik (efter 1. verdenskrig) 15 53ff

Religion

- og overtro, fordomme 13 32f 15 58ff
- dens rolle i samfundet, som diversion 5 21 37f 6 181f 13 32f 15 57ff
- det proletariske partis stilling til religion 1 76 9 79 11 58 13 197 15 26f 45 57ff 168
- som afledningsmiddel 11 25

Rent demokrati og

proletariatets diktatur

11 106

Reproduktion, kapitalistisk

(økonomisk)

1 39f 209-238

**Reproduktion, socialistisk
(økonomisk)**

9 94-97

**Republik, demokratisk
(borgerlig)**

- væsen, betydning 1 47 79 4
85f 110 133f 6 206 7 61 190f
8 16 46 55f 9 20f 26 52 73-77
81ff 89f 10 66f 118 11 96 106
121 126ff 147ff 184 203
209-215 241ff 282 298 12 21
13 45ff 70f 75ff 15 64
- parlamentarismen som til-
sløring af bourgeoisiets dik-
tatur 1 78f 7 61 8 55 9 51ff
10 238f 11 129-133 210 216f
13 46 54
- i imperialismens epoke 4
187 8 55 9 20f 11 106f 129ff
213ff 13 47

Ret, borgerlig

9 95-100 11 156f 13 42

Ret, sovjetisk

- se Sovjetret og sovjetlov-
givning

Revisionisme

- væsen og klasserødder 1
75-81 2 14f 23-26 33f 41 196f
3 193f 4 77 105f 5 43-48 11
200ff
- som internationalt fæno-
men 1 79ff 2 14f 23-31 39f 4
94f 5 43ff
- afvisning af Marx' lære om
klassekamp, af socialistisk
revolution, af proletariatets
diktatur 1 77ff 2 23-30 34
63 196f 5 45ff 9 11 15 23-28
30ff 35f 39ff 43 49 56ff 65ff
105-121 11 113-154 162
176-186 200-206
- mht. dialektisk materialis-
me 1 76 9 27f

- mht. Marx' og Engels' øko-
nomiske lære 1 76ff 216ff
224 227

Revisionisme i filosofien

I 76 9 27f

Revolution

- væsen, »regissør« 2 192 4
96-127 6 34 7 15 17-22 25f
156ff 8 129f 10 188 228ff 11
32f 90ff 145 153 12 53 13
18 15 35f 199
- massernes deltagelse i revo-
lutionen 4 21ff 33f 59f 72f
111 184f 7 55ff 188 10 229f
II 95 146 157f 281 12 73f
79 82-86 14 202-206
- og evolution 1 75 4 HOff 5
45
- magtanvendelse, vold 4 35
61 130 179-182 7 152 8 118ff
9 16 26ff 91 10 73 112 230
11 94f 120ff 125 135ff 139f
155f 162f 210f 285 13 125
- magten (statsmagten, den
faktiske magt i samfundet)
som revolutionens grund-
problem 4 36f 7 39 47ff 97
180f 184f 8 53-59 170f 10
117f 268f 11 70f 209
- fredelig og ikke-fredelig vej
7 28-49 88 140f 150 152 154
180ff 206f 212f 8 79f 9 44
10 265-268 11 122f
- og krig 6 70 200ff 205 7 60
72f 98 136 10 185 11 72f 91f
164-174 13 84ff 14 36f 15
29f 180f
- objektive betingelser for
dens modning og udvikling
1 30f 4 32f 56 7 113 10 141
11 170f 12 52f 15 31f

- politiske forudsætninger for revolution, betingelser for dens sejr **1** 68 4 32f 60 125f **5** 30 6 205 **7** 114f 8 84 **10** 124f 228ff **11** 94 123f 165f **12** 53 73f 81ff **13** 125f **14** 30 205 **15** 56 119f 180ff
  - og reform (vekselforholdet) **I** 68 **2** 79f **7** 72 103 160 **15** 28 35 40f 53ff
  - rolle i samfundsudviklingen **3** 201 **4** 111 **5** 44f **7** 188 195 211 8 129f
  - subjektive faktorerers rolle 1 68f **4** 32 126 5 30 7 114 **10** 229 **11** 23f **12** 52f 74 **13** 125 **14** 203ff
  - spring i udviklingen **2** 191f **5** 45 **10** 233f 238 **12** 79 **15** 119f
  - ujævn udvikling og forskelligartede veje i de enkelte lande **6** 34-38 **7** 85 103 113 **10** 124f 159 164ff 190f 239 **II** 90 96ff 138f **15** 181ff
  - umuligt at forudse det nøjagtige tidspunkt for revolutionen **2** 192f 6 48f **7** 113 **10** 97 164 167ff 250 **11** 97 170f
  - forberedelse 4 22f 34f 72f **III** **5** 30 6 48ff 8 77-88 **11** 130 162f 165 **12** 83 **14** 202 205 **15** 120
- Revolution 1848 i Frankrig**
1 60 70f 4 125 5 74 7 119 8 56 **9** 31 33-38 **10** 260 **11** 117 279 **12** 50
- Revolution 1848-49 i Tyskland**
1 50f 60 2 97f 4 36f 71 96 128 132ff **11** 177

Revolution 1848-49 i Ungarn

5 175

Revolution 1905-11 i Persien

1 72 5 174 **13** 91 **14** 190

Revolution 1908 i Tyrkiet

1 72 5 174 **9** 45 **13** 91 **14** 190

Revolution 1911 i Kina

I 72 5 174 **13** 91 **14** 190

Revolution 1918 i Finland, socialistisk arbejderrepublik

10133 170 **12** 90 **13** 121 148

Revolution 1918 i Østrig

II 69

Revolution 1918-19

i Tyskland

- se Novemberrevolution 1918-19

Revolution 1919 i Ungarn, rådsrepublik

11 223 236 259 284-288 **12** 55 97 **13** 121 177

Revolution i Polen

- »det samme som I, men bedre« **11** 224

Revolution, borgerlig og borgerlig-demokratisk

- væsen, opgaver, betydning **1** 68 4 43 50-55 88 121f132ff **5** 174 **11** 176f 209 **15** 25-28
- det proletariske partis opgaver 1 50ff 146 2 40-44 4 21 137 **11** 175f **13** 150 184
- og proletariatets hegemoni 1 150-155 161 4 23f 28ff 43 50-55 61f 83-88 98-102 HOff 119f 133 5 27f 30 76 **11** 176f 12 17f

- den borgerlig-demokratiske revolution kan vokse over i den socialistiske revolution 4 31ff 34 58f 83-89 99f 127 7 24f 28 8 73 80 11 177 181f 192 15 25-29
  - og det liberale bourgeoisi 4 95 98 101f 5 21ff 7 63f 11 176f
  - og provisorisk-revolutionær regering 4 43ff 75f 79ff 129-137
  - proletariatets og bøndernes revolutionær-demokratiske diktatur 4 36-46 129ff
  - og den socialistiske revolution 4 42ff 58f 85-88 10 155ff 206 11 176f 181f 192f 15 25-29
  - dens drivkræfter 1 50f 151f 153f 4 62 88 100 122 133 5 21ff 11 176 181f 191f
- Revolution, borgerlig, 17. årh. i England 11 93 211 15 26ff
- Revolution, borgerlig, 1789-94 i Frankrig
- se Franske borgerlige revolution 1789-94
- Revolution, borgerlig-demokratisk, februar 1917 i Rusland
- karakter og betydning 7 15-24 51-56 87f 159 188-201 8 15 36 9 12 10 133 188 11 181f 194f 12 20
  - partiets førende rolle og dets opgaver 12 21 28
  - den borgerlige provisoriske regering 7 21-24 47 51-54 87ff91f 191-195 10 133 188f 12 21
  - dobbeltmagt 7 22 29 47ff
- 53ff 86ff 118f 144f 152 155 164 180-185 190-194 8 96
  - proletariatets hegemoni 7 20f 24ff 10 133 188f
  - kan vokse over i den socialistiske revolution 7 23-26 28 55ff 60f 88ff 128 155 8 50f 79f 95-102 108ff 10 189f 11 105 181ff
  - international betydning 7 17ff85 136 10 235f 13 162f
  - småborgerlige partiers klas-sesamarbejde (kompromis-politik) med borgerlige 7 20ff 193ff 200f 8 117 10 133 197f 11 103 12 20 14 163
  - bøndernes rolle 7 17 20f 87f 125f 10 133 153 188ff 11181
  - bourgeoisiets rolle 7 19-23 51 189ff 10 153 188
  - sovjetter af arbejder-, soldater- og bonderepræsentanter 7 18 22ff 47ff 54ff 61 99f 144f 180ff 192ff 10 94 153 155f 188f 11 152ff 12 79f
  - selvherskerdømmets fald 7 15ff 20-24 51ff 10 133 188 12 18
  - dens drivkræfter 7 18-25 140 10 133 153 188 11 181 280 14 203ff
  - forudsætninger, årsager til sejren over tsarismen 7 15-22 139ff 8 50f 10 153 188f 11 280f 12 20 74
- Revolution, borgerlig-demokratisk, 1905-07, Rusland
- karakter 16 9 45
  - partiets førende rolle 4 18-137 149-158 162 165 184ff 5 29f 33f 75f 6 24 11 176f 181f 281 12 25 52ff

Revolution, socialistisk (proletarisk)

- bønder og bondebevægelse i revolutionsperioden **4** 21 55 59 69 98-102 139-148 5 75f 6 24 7 121f **11** 195 281 **12** 17f 51f **13** 163
- særtræk, forskel mellem den og borgerlige og borgerlig-demokratiske revolutioner i Vesteuropa **4** 61ff 133ff
- klassekampens former og udvikling **4** 178ff 186-191 **12** 26
- proletariatets hegemoni **4** 19f 22ff 25ff 51-54 61ff 74 94-102 105ff 117ff 155 188f 5 30 76 **11** 176 **12** 52 79
- historisk rolle og lære **1** 79 4 17 21ff 179f 186-191 5 27ff 6 24 202 206f 7 16f **10** 155f **11** 190f **12** 17f 25f 79
- international betydning **1** 70 72ff 4 20 59 84f 5 174 6 42 7 113 **10** 124f 235 **12** 79f **13** 163
- kampen for at vinde bønderne og isolere det liberale bourgeoisie **4** 21ff 49f 62 65 90f 98-101 127f 133 139-148 **11** 177 **12** 61
- bourgeoisiets og de borgerlige partiers kontrarevolutionære rolle **1** 78f 4 21ff 29f 36ff 48f 52-61 69 95-102 104ff 111 118ff 123-126 131ff 139-148 157f 5 75f **11** 176f
- mensjevikkernes opportunistiske taktik **4** 21-137 180f 11 176f
- forspil til generalprøve på revolution 1917 7 16ff 8 50 **10** 153ff 188ff 196 **11** 281 12 17
- revolutionær opdragelse af masserne og klasserne under revolutionens forløb **4** 17 21f 59f 98f 153 186-191 7 16 11 280f
- sovjetterne som organer for opstand og kim til ny, revolutionær statsmagt **4** 149-158 7 145ff **10** 153ff **11** 95f 12 18f
- dens drivkræfter **4** 47ff 57f 84ff 93-102 118-122 133 5 75f 11 176f 12 79
- folkerevolution **4** 58 85 98ff 104 Ulf 118ff 9 45
- årsager til dens nederlag **4** 186-191 5 30 **10** 195f

Revolution, socialistisk (proletarisk)

- væsen og opgaver **1** 45f 55 81 146 4 35f 85ff 127f 6 34 37 53 7 24ff 201 215 8 50 117f 129f 9 30 116f 120 **10** 57 123ff 155-162 171 173ff 181 206ff 218f 222f 233f **11** 88 91 94ff 162f 176f 182 204 211f 215f 257f 15 17 25-33 117-130 199f
- det proletariske partis førende rolle, strategi og taktik **3** 203 4 42 11 Off 119 128 153f 6 21f 42 7 139ff 8 85f 103f 123f 139ff 150f 155 9 32f **10** 207f **11** 32 88 174f 203f 246ff **12** 14ff 40f 81f **13** 90-94 148 153ff 163f 176f **14** 205f **15** 17 127f
- afskaffelse af al udbytning af mennesker ved mennesker **7** 136 8 136f **11** 25f **13** 48

- proletariatets opgaver og rolle, revolutionens drivkræfter 1 45 81 4 32 43 85 100f 112 119f 162f 5 44 6 22 26 7 24ff 126ff 137f 201 213ff 8 50f 80 116 159f 9 29ff 45f 59ff 10 54f 63ff 111 206f 228f 11 26 70f 76 152f 176f 182 185 211f 216f 256ff 281 297ff 12 40f 81 13 72f 90-94 153-157 181f 197f 14 190 15 30 181f 199ff
- betydningen af den internationale revolutionære bevægelses erfaringer 7 200f 9 120f 10 165f 230 11 32f 95ff 256f 12 16 82f 14 205 15 25ff 119
- betingelser for dens udvikling, former og metoder i de enkelte lande 7 103 8 150ff 10 158ff 164ff 192 262ff 11 97 139 222ff 228 248ff 280f 284 12 53 80ff 86ff 13 159 15 180ff 201
- særtræk i lande med stærke rester af feudale forhold og overvejende bondebefolkning 7 65f 10 155f 258-261 11 186 223f 280f 13 91ff 150ff 185ff 15 181ff
- væbnet opstand 6 201f 7 175 8 53 84-88 100f 140-144 148f 150-154 156-160 170 11 136
- borgerkrig 6 34f 199 202 8 80 130 10 96 154 229 11 92ff 155f 13 91
- erobring af proletariatets diktatur og opbygning af socialismen som dets hovedopgave 1 45 2 63f 4 127f 6 37 7 47ff 61f 97f 155 206f 8 50f 55 58 108 9 25f 28 30ff 65 119ff 10 72ff 182ff 207 220f 228ff 11 115-125 135 215f 256f 285 297ff 12 80f 13 72f 148ff 160ff 198 15 28 37 172f 177 181ff
- ekspropriation af bourgeoisiets og godsejernes ejendom, samfundsovertagelse af produktionsmidlerne 1 45 6 200 8 118ff 9 25 63 98ff 10 210ff 222 225 244f 256ff 11 30 136 255ff 261 13 67 127 15 177ff
- magtanvendelse, vold 9 16ff 26-29 10 112f 228ff 11 92ff 120ff 125f 140 163 285ff 13 107f 125
- fred 6 22 7 60 72 78f 83 101 117 155 201 214 8 50 81 112 10 18-22 11 66f 88f 97f 165 169f 13 163 15 29ff 102
- det proletariske parti skal vinde proletariatets flertal og støtte fra det arbejdende folks flertal 4 33 7 49 138 8 54 73f 80f 96-102 110-114 143f 146 148 152f 156ff 10 154 207 235 12 82-85 13 153-157
- imperialistisk krig og revolutionær krise 6 21 41f 70 7 98 135f 214f 8 47 50 9 11 10 22 71 158 11 91f 97f 300 12 88 92 13 170 15 181f 200ff
- kamp for demokrati som ubetinget forudsætning for dens sejr 4 33 42f 59ff 85ff 110 128 6 34 53f 7 126 9 74 83
- kritik af antimarxistiske opfattelser, se Kautskys socialdemokratisme antimarx-

- istiske opfattelser angående den socialistiske revolution m.v.
  - den socialistiske revolution løser den borgerlige-demokratiske revolutions opgaver 10 54f 11 184ff 190f 194-197 15 25-28 101
  - muligheden for fredelig overgang af magten (statsmagten) til proletariatet 7 94 101ff 150 175 180ff 206ff 212ff 8 59 74-80 146f 152f 9 73f 10 265ff 11 122 15 53ff
  - muligt, at den socialistiske revolution sejrer først i et enkelt land, betingelsen for dens endelige sejr 6 37 200 10 38 96-99 101f 118 123ff 134f 160 164-167 182ff 244f 11 32f 68f 74ff 94-98 136f 174f 280f 289 13 68 90-94 118 14 185 15 30-33 181-183 199-203
  - det nationale og koloniale spørgsmål 6 26 36f 55ff 7 132 8 111ff 9 76 10 91ff 12 81 13 85 90ff 148-151 181 14 190 15 183 200ff
  - objektive betingelser for dens modning og udvikling 1 30ff 45 57 4 32f 5 44 6 26 41f 66 71ff 173ff 7 98 113 135f 8 46 150 157ff 10 97ff 135f 157ff 164ff 262 11 98f 228f 13 170f 15 180-184
  - politiske forudsætninger og betingelser for dens sejr 1 55ff 61f 81 3 203 4 32ff 5 44f 6 200f 7 25 114 117 135f 140 8 51 150ff 156-160 10 158f 164ff 11 90ff 97f 12 14f 60f 73 13 90-94 171 15 178 18 lff
  - dens skabende rolle 10 206f 222 227 229f 235
  - kapitalismens ujævne udvikling, muligheden for at bryde det svageste led i det imperialistiske system 6 37 199f 7 60 11 96f 13 90-94
  - forskellen mellem den socialistiske revolution og den borgerlige eller borgerlig-demokratiske revolution 4 42ff 59 85-89 10 155f 206 11 176f 182 191-194 15 25-29
  - sønderbrydning af det borgerlige statsapparat, skabelse af et nyt statsapparat 7 62 96 126f 8 55f 114ff 120-128 9 16 24-29 33ff 39 42-50 53-61 70ff 80ff 101-104 106 109f 114 116f 118ff 10 117ff 190 11 117 121 124f 143ff 166f 201ff 204 210f 215ff 241f 15 28f
- Revolutionarisme
- småborgerlig (væsen) 10 239 246f 256 275 11 191f 12 22f 56ff 15 36
- Revolutionerne 1848-49
- se også Revolution 1848-49 i Frankrig, Tyskland, Ungarn 1 23 51 60 70 75 5 74 220 9 29 31 33 11 117 256f 279f 14 196f
- Revolutionsproces
- se Verdensomspændende revolutionsproces; Revolution
- Revolutionær erfaring
- se Erfaring, revolutionær

- Revolutionær situation og revolutionær krise**
- hovedtræk i den revolutionære situation 11 17lf 12 73f 83 13 173f
  - i Vesteuropa 1914-18 6 48ff 71 7 18f 8 50f 95f 150 157 159 11 99 165f 171ff 202 209 13 173f
  - i Vesteuropa og USA efter 1917 10 250ff 11 96f 165 172 175f 12 74 13 173-177
  - krise for hele nationen 8 97f 142f 12 74
  - og krig 6 50 70 7 18f 8 50f 11 171ff 12 88 15 181f
  - revolution 4 71f 125f 6 49ff 71 12 73f 82f 85f 13 176ff 181
  - det proletariske partis taktik 4 72 78 180-185 5 29 6 42 49f 7 81-84 8 84 11 165f 170ff 12 82f 13 176ff 15 120 181
- Revolutionær, karakteristik af en**
- I 22-25 2 49 122f 147 152 172f 185f 4 109 163f 5 73ff 8 24 10 166f 173 239 11 91 135 172f 203 12 47 85 15 35f
- Revolutionær, socialistisk legalitet**
- se Legalitet, revolutionær, socialistisk
- Revolutionær-demokratisk diktatur**
- proletariatets og bøndernes, væsen og betydning 4 58f 79-89 98-101 125-128 129-134 7 54
- Revolutionære bevægelse i Balkanlandene**
- II 99
- Revolutionære bevægelse i England**
- 6 47 7 98 136 152f 8 95 11 279f
- Revolutionære bevægelse i Finland**
- 10 133 159 11 234 247
- Revolutionære bevægelse 1 Frankrig**
- 2 24 4 125 8 95 9 37-44 59-62 11 279
- Revolutionære bevægelse i Irland**
- 13 150
- Revolutionære bevægelse i Italien**
- 6 50 8 95 150 10 25 11 68f
- Revolutionære bevægelse 1 Polen**
- 2 133 4 18 5 201ff 7 129f 11 236 13 123f
- Revolutionære bevægelse i Rumænien**
- 1 61 10 133 159
- Revolutionære bevægelse i Rusland**
- partiets førende rolle 1 148-154 2 14-18 69 102 106f 136ff 184f 190-194 4 72ff 90ff 118f 182-185 5 29f 33 7 27-32 156ff 166-170 175 198f 211-216 8 96-99 12 17-21
  - karakter og retning 1 62 2 16ff 4 17ff 25 57-61 72f HOff 5 79 7 15-26 11 176f 181f
  - faser og betingelser for dens udvikling 1 145 2 13-18 41 149f 195ff 4 17ff 5 29f 79 7 15ff 10 155ff 11 279f 12 60ff
  - proletariatets hegemoni 1 136 150-154 161 2 45 99-106 125 196 4 17-20 22 28ff 42 50-56 61-64 73ff 83f 97-100

Revolutionære bevægelse i Spanien

- 109-112 117-120 132f
- 152-155 162 170ff 5 28f 79 6
- 18 7 16ff 22ff 137 156-160
- 169f 175 182f 213ff 8 65f 12
- 79 15 30
- dens periodisering 2 195ff 5
- 79 12 17-21
- Moskva-arbejdernes rolle 4
- 18 178-185 8 50
- Petersborg-arbejdernes rolle
- 1 158 2 46 4 18f 6 18 7 21f
- 156ff 8 51 65f 172 11 20-26
- de forskellige klassers og
- lags rolle 1 150-154 2 68f
- 101-110 143 4 21ff 25 98-102
- 122 126f 5 76-79 7 16 20-26
- 156ff 10 133

Revolutionære bevægelse i Spanien

1 61

Revolutionære bevægelse i Tyskland

I 60 72 2 65 113 4 129 6 47f

7 70f 75f 83ff 98 136 8 95

146 150 157f 12 64 13 121ff

14 202-206

Revolutionære bevægelse i Ungarn

II 236 257ff 284-288 12 96

13 121 177

Revolutionære bevægelse i USA

11 85 93 13 87 150

Revolutionære bevægelse i Østens lande

- 6 159 11 16 15 62
- dens betydning for socialis-
- mens endelige sejr 13 91-94
- 154ff 206f 15 202
- revolutionen 1905-07s ind-
- flydelse på dens udvikling 1
- 72 5 174 13 92f 14 190f

- indtil den imperialistiske
- krig 1914-18 1 72 5 174ff
- 187 202
- under den imperialistiske
- krig 1914-18 13 92 112 15
- 182 200f
- dens vækst og udvikling ef-
- ter den socialistiske revolu-
- tion 1917 13 83-94 181-188
- 14 189ff 191 15 200ff

Revolutionære bevægelse

1 Østrig

11 69 99

Revolutionære bevægelse, den internationale

- betydningen af dens erfarin-
- ger 2 42f 9 34ff 42f 10 21
- 124f 229 11 30ff 76 12 21
- 13 163
- Ruslands arbejderklassens
- rolle, den socialistiske revo-
- lutions indflydelse 2 43f 7
- 25 60 83 85 103 113f 117 8
- 76f 95f 146 10 21 104f 124f
- 130f 158 11 33 68f 76 88 90f
- 97f 161 174f 278 12 11ff 36f
- 90 13 83 90ff 15 29ff 110
- de proletariske partiers rol-
- le 1 61 2 139f 11 174f 277f
- betingelserne for dens ud-
- vikling 2 15 41 4 34 10 124f
- 229 11 277ff
- og den revolutionære teoris
- rolle 1 55ff 61 130 159 2 41
- 70 12 15 60f 13 93
- centrum forskydes til Rus-
- land 2 43 7 85 10 124f 11
- 280 12 11ff
- i den borgerlige og borger-
- lig-demokratiske revoluti-
- ons epoke 1 23f 51 60f 70ff
- 2 15f 4 86f 5 74 172-175
- 20 0ff 11 279f

- fra Pariserkommunen 1871 til 1905 1 714 34642778
- fra 1905 til 1914 1 72 4 34 5 174
- under den imperialistiske krig 1914-18 6 48f 7 68-73 78f 83ff 96 113f 117 136 8 76f 95 146 150 **10** 25 158 **11** 172
- efter den socialistiske revolution 1917 **11** 207ff 222ff 236 248 277ff **13** 147f **14** 189
- Revolutionære demokrater**
2 41 **5** 73 79 **6** 24 **8** 31 43 45 48 **12** 15f 60 **15** 57f
- Revolutionære epoker**
- se Epoker, revolutionære
- RKPs centralkomité**
12 37 **13** 115 **14** 119f 131 **15** 99ff 107 151-155 184-188
- RKP, kongresser**
- se SUKP, kongresser
- RKP(b)s 8. kongres, 1919, programmet**
11 225-254
- RSDAP, kongresser**
- se SUKP, kongresser
- RSFSRs statslige plankommission**
15 155-159
- Russisk-japanske krig 1904-05**
4 99
- Røde Hær**
- særtræk og forskel fra borgerlige hære 10 116f 11 166 217
- det kommunistiske partis førende rolle **11** 272f **13** 13-30 49ff 57ff **14** 33f **15** 184
- anvendelsen (indsættelsen) af militæreksperter (tsarofficerer) **13** 16 23ff 49f **14** 186f
- opdragelse til bevidst militær disciplin **10** 169-174 **11** 100f 289 **13** 23-26 50
- klassekarakter og klasse-mæssig sammensætning 10 116f **11** 217 273f 289 **13** 58 **14** 33 174
- partiarbejde og kulturelt oplysningsarbejde i den Røde Hær **11** 272 **13** 16ff 23-26 **14** 19f
- patriotisme og heltemed 11 289 **13** 13 **14** 24
- arbejderklassens rolle i den Røde Hær **11** 184 272 **13** 25f 49f 57ff **14** 33 **15** 184
- skabelse og opbygning 10 92 101 116f 169 172ff 244 11 100f 166ff 184 272ff 289 **13** 16-19 23-26 49ff **14** 33
- strategi og taktik 10 127f 174-177 184f 254f 13 21ff 57 **14** 24f
- årsagerne til dens sejr 11 289 **13** 84ff **14** 33ff **15** 184
- sejrens verdenshistoriske betydning **13** 84ff **117**
- Råd (sovjetter) og rådsbevægelse**
- i østlige lande **13** 151 182 186
- i vesteuropæiske lande 10 103 **11** 200 207 216 221ff 278f 282 284 **12** 64f
- Rådvildhed blandt venstre-socialrevolutionære**
11 50f
- Råstoffer**
- se Naturrigdomme og råstoffer

S

Sameksistens af de to systemer

- se Fredelig sameksistens

Samfund

- 1 57f* 84-94 112ff **9** 16ff 13 35-44 14 162f
- historiske typer 1 85 101ff 105 123 129ff 235f **6** 103f 134 9 16f 19ff 13 34-44 128f 143ff

Samfundsformation, økonomisk

- 1 31 65ff 85-94 110-114 124 134f **6** 134 **13** 36-44

Samfundsmæssiggørelse af arbejde og produktion

- under kapitalismen, se Kapitalisme
- i overgangsperioden og under socialismen **10** 91 210 244 256 **13** 66 **15** 178

Samfundsvidenskaber

- se Naturvidenskaber, og samfundsvidenskaber

Samfundsökonomiske råd

- se Øverste samfundsökonomiske råd

Samfundsökonomiske strukturer i Sovjetrusland

- 10** 258ff 14 154ff

Sammenhæng (filosofisk)

- 1 29 49f **6** 180 **9** 82

Sammensværgelser, komplotter, politiske

- I 156f 160 2 14ff 150

Sandhed

- 4 87

Scheidemann, Philipp (1865-1939)

- 6 72 204 7 18 68 71 74 8 45 9 11 51 53 120 **10** 238 **11** 98 128 161 163 169 174 175 218 223 277 **12** 20 62 70 95f **13** 178

Selvbestemmelsesret

- se Det nationale og koloniale spørgsmål, nationernes ret til selvbestemmelse

Selvkritik

- se Kritik og selvkritik

Shop Stewards komiteer i England (tillidsmandsråd)

- II 208 216 252

Sinovjev (Radomyslskij), G. J. (1883-1936)

- 7 74 8 160ff 165-169 **10** 48f **11** 113f 14 97ff 103 105f 107 112f 118 120 124 **15** 135 153 160

Skatter og skattepolitik

- i borgerlige stater 6 167 8 42

- i sovjetstaten **10** 43 215

Skepticisme 5 74 15 61

- og dialektik 6 179

Skole

- borgerlig 13 129 191ff 201
- sovjetisk 13 200-204 14 52f

Skolevæsen

- i kapitalistiske lande
- 9 102 11 212 13 192ff 14 14
- 15 167

Skolevæsen,

undervisningsvæsen

- se Folkeundervisning, folke-
- uddannelse

Slaveri og slavesamfund

- I 32 47 6 134 9 20 48 92f
- II 119 13 34-42 46f

Smytjka

- forbund mellem det nye øko-
- nomiske liv og bondebruget
- 15 72-78 170
- se også Nye økonomiske po-
- litik, NEP, smytjka med
- bønderne

Småborgerskab (almen
karakteristik)

- 1 33 81 152 172f 193 3 40 7
- 55 82 200 8 51f 73 134f 10
- 230 240 259 11 105f 137f
- 144 182f 218 222 300 12 21f
- 83 13 73 14 133f 145 181ff
- 196

Småborgerskab i Rusland

- dets særtræk, dobbeltnatur
- og svingninger mellem pro-
- letariat og bourgeoisie 1 152
- 3 40 7 41 55 82f88f 119 140
- 182f 198 8 51 53 73 85ff 10
- 239f 11 182f
- og proletariats hegemoni
- 4 48ff 62f 100 7 24f
- dets rolle og plads i den re-
- volutionære bevægelse 1
- 150ff 161f 7 41

Småborgerskab

i Sovjetrusland

- dets dobbeltnatur og dets
- svingninger 10 240 258ff
- 274 11 103 110 137 150 222
- 12 34 13 73 14 50f 129 132ff
- 141ff 146 181-188 195
- partiets opgaver mht. små-
- borgerskabet 11 150f 12 34
- 13 73 127f 14 150 163 168
- proletariats hegemoni 12
- 34 13 73 126ff 14 140-146
- 183 195f
- og partiets kamp mod små-
- borgerlig ideologi 10 218ff
- 223 228ff 236-241 246f 251f
- 256-262 267 272ff 11 26
- 285ff 12 34 14 37 50f
- 132-135 142-148 181-184
- 195f

Social tryghed under
socialismen

9 94

Socialchauvinisme

- væsen og sociale rødder 6
- 17ff 23 41-51 60f 66 158 204
- 7 48f 68 70 9 11 13 19 28
- 30 11 86 114 169 284 12 19f
- 21 28 32 42 58 13 152
- og parolerne »borgfred« og
- »fædrelandsforsvar« i den
- imperialistiske krig 6 23ff
- 41 44 200f 7 67ff 9 19 35 11
- 86 164 168 12 28 58 13 66
- 152 15 131f

Socialdemokrati, Bulgariens
(Tesnjaki)

7 72

Socialdemokrati, Danmarks
7 69 72

Socialdemokrati, Hollands
arbejderparti

6 44 7 69

- Socialdemokrati, Kongeriget Polen og Litauens**
2 133 5 163-223 7 72 129-133
164 9 76
- Socialdemokrati, tyske**
I 51ff 61f 71 75 2 23 28ff 37f
40 42ff 57f 63 65 84 86 98
113 136f 147 153f 3 27 65
86f 144 163 187-193 211f 4
87 107 5 47 6 17-20 26 43-49
135 155 183-197 204f 7 18
32 68ff 76ff 98 9 26ff 69-80
86-91 94f 107-113 10 21f 11
125 173f 249f 280ff 12 23f
27 65f 90 97 13 121 180
- se også Kautsky
- Socialdemokratiske parti, Hollands**
6 44 198 7 72
- Socialdemokratiske parti, Svejts'**
6 44 198 207 7 70ff 74 11
163
- Socialdemokratiske parti, Sveriges**
7 68 12 54
- Socialdemokratiske parti, Ungarns**
II 287 12 55 97
- Socialdemokratiske parti, Østrigs**
5 174ff 6 17f 71 7 70ff 11
277 12 12 20 27 60 13 125
179
- Socialimperialisme**
6 159 204 11 120 161 12 19
- Socialisme**
- definition, principper 1 45ff
6 37 7 25 77 136f 8 45f 9
94ff 100 10 60f 83f 88 208ff
224 262 275 11 21f 31f 212
298f 301 304f 12 34 56 13
69ff 143ff 14 157ff 15 176ff
  - ophævelse af modsætningen mellem by og land, mellem åndeligt og legemligt arbejde 1 46 9 97f 11 299 12
39 13 70 160f 14 172f 15
170f
  - betingelser for overgangen fra socialisme til kommunisme 7 78 9 64 86-104 10 119
275 11 263f 289 297ff
304-308 14 38f 164ff 15 31f
89
  - afskaffelse af udbytning og udbytterklasser 1 47f 6 37 7
135f 9 91 95f 100f 10 85f
112ff 210-218 229f 11 285
287 297ff 12 33 13 69 73 189
  - arbejdets karakter og produktivitet under socialismen, skabelse af en ny arbejdsdisciplin 1 45ff 8 121f 9
53f 94ff 119 10 82-90 209f
213ff 227-236 246f 276 11
29 96 287 297ff 300ff 304ff
13 7 0ff 143ff 194f
  - som kommunismens første fase 6 37 7 77 9 88 94-97
100-104 10 275 11 298 12
34 13 103f 143ff 189f
  - og lighed 9 94f 101 11 96f
211 13 73
  - bekæmpelse af kapitalistiske levn i bevidstheden i overgangsperioden fra kapitalisme til socialisme 9 102f
10 85f 122f 215ff 225f 229f
246f 275 11 26 31f 94f 285
289 299f 305f 12 34 99-103
13 199 14 14ff 21 UOf 15
48-52
  - og kommunistisk opdragelse af den arbejdende befolkning 12 40 13 189f 14 15

- mangfoldighed af former for de forskellige landes overgang til socialismen 10 60 88 11 46 138f 227f 233f 280 12 80f 14 156f 15 180ff
- den materielle basis for socialisme 8 45 9 54f 94 10 102 222 232f 244 262f 264f 268 11 30f 297ff 306ff 13 161f 204 14 49f 157f 165f 172f 194f 15 45f 99 125f 171-179 202f
- efterblevne landes mulighed for at følge en ikke-kapitalistisk vej til socialismen 13 185ff 14 26
- muligheden for socialismens sejr først i et enkelt land, betingelserne for dens endelige sejr 6 37 200 8 44ff 108 10 38 60 96ff 102 118 123ff 135f 160 184ff 208f 244 262f 268 11 21 27 30f 68 73f 95-98 136 175f 280f 289 297-301 13 68ff 92f 160f 197f 14 51f 162 172f 183f 194 15 30ff 36f 39ff 45 87 90ff 145 172-179 182f 199ff
- og nationer 1 46f 7 133f 13 150
- økonomiske forudsætninger 1 38f 45f 55ff 89f 116f 122ff 135f 6 82 139f 175 7 97ff 135ff 8 25ff 44ff 118f 138f 9 49f 54f 71f 87 10 57 71 210 217-224 262ff 268 272ff 11 30ff 13 65-74 144 148f 14 15 156ff 15 31 39 44f 89 99 118 125f 178f 182 200ff
- planmæssig udvikling af samfundsøkonomien, regnskab og kontrol 8 117-120 9 81 99 102 10 84-90 156f 183ff 210-221 245f 262ff 276 11 24ff 13 149 198
- politiske forudsætninger, socialistisk revolution og proletariatets diktatur 1 45f 55 57f 135f 2 23f 4 85f 6 37 7 99ff 136f 8 45 108 121f 9 32 48ff 10 57f 60f 102 112ff 208ff 228ff 233ff 246 260-265 273 11 21ff 97f 285ff 297f 301 13 73 159ff 197 14 15f 157f 198 15 31ff 36f 45 86ff 172-178 181ff 199-203
- og den personlige materielle interesseretheds princip 14 43 15 31f 50f 173
- produktion og konsumtion under socialismen 1 117 8 118f 9 94-97 99f 10 210 225 262ff 11 31f
- de arbejdende massers rolle og deres skabende initiativ 9 103 118f 10 81ff 84 87-90 112-115 227 11 30f 95f 175 289 300 302ff 15 145
- videnskabens og teknikens rolle 10 262f 273 11 30ff 305 13 129f 162f 192-196 14 156f 15 190f
- det socialistiske princip: vederlag efter ydelse 9 94f 10 224f 14 63f
- socialistisk kappestrid 10 81-90 224ff 246 13 205
- stat, demokrati 1 48 6 37 7 61 99 9 22ff 29-33 48ff 53ff 59f 65-71 81-85 88-97 118 10 117 231f 246f 262f 275 11 21 95f 13 72ff 161f 15 87 172 176f
- forbedring af den arbejden- de befolknings materielle stilling 11 31 46

- forbindelse af samfundsmæssige og personlige interesser 15 32 173
- produktionens mål 1 45
- to former for socialistisk ejendom 15 176f
- Socialisme og fred
6 88 13 112ff 14 23-27
- Socialisme og krig
15 IOlf
- Socialisme, småborgerlig
  - væsen 1 24f 70 75 126f 5 74
7 125f 9 31 12 56 15 177
  - se også Socialdemokrati, og Kautskys socialdemokratisme
- Socialisme, utopisk
  - I 23f 56 68 70 88 105 130 5
74f 6 176f 9 60f 88f 10 73
  - II 299 15 172f 177
- Socialismens forening med arbejderbevægelsen
  - 1 23ff 56ff 67 147-151 158
161f 2 14ff 43ff 46f 55ff 68f
86f 89ff 95f 189 196 4 160ff
165
- Socialismens opbygning
  - »overtage, underlægge sig, udnytte« modstanderens viden og uddannelse 13 129
15 90ff
  - avantgarden og masserne 15 56
- Socialismens sejr i et enkelt land (teori)
  - 6 37 200 10 97ff 102f 118
123ff 135 160 11 33 68 74ff
97f 175f 280 13 68 92f 14
161183f 15 30 40 182 199ff
- Socialist Labour Federation, England
12 66 75
- Socialist Labour Party, England
12 66 75
- Socialistisk omformning af landbruget (teori)
  - 1 45f 48 7 29 64f 123-128 143
10 111 11 95 189ff 196 13
67 70 95-103 154ff 159-164
198 14 191ff 15 31f 72ff
172-179
- Socialistisk omformning af landbruget i Sovjetrusland
  - 10 61 111 11 95 189-197
266-270 13 66-69 95-101 195
14 35 5 lff 17 lff 19 1f 194f
15 31f 35 44f 74 87 170
172-179 202f
- Socialistisk opbygning (teori)
  - enhed og mangfoldighed i veje og tempo fra land til land 10 60f 111 11 260f 280f
13 185ff 14 149ff 165 15 39
118ff 18 lff
  - økonomiske, politiske og kulturelle forudsætninger for overgang til socialismen 15 181ff
  - det socialistiske systems fortrin frem for det kapitalistiske 15 122
- Socialistisk opbygning i Sovjetrusland
  - partiets førende rolle 10 36f
50 57ff 131f 206-210 227
235f 239f 269 273 11
229-244 259-270 12 14 34
37ff 13 19f 98 102f 126 129f
206 14 15-22 35ff 134f 185ff
15 31f 35-41 42-52 68-93
99-110 117-126 139-146 188
202f
  - opsving i landbruget 14

- 164ff 186f 193ff **15** 20 123
- udnyttelse af borgerlig videnskab og teknik, af borgerlige fagfolk og af kapitalismens erfaringer 8 12lff 129 **10** 86f 213-216 224 246 261f 265-274 **11** 30ff 108f 237-241 286f **12** 10lff **13** 23ff 129 132 161f 190-195 207 **14** 18ff 176f 185 187 **15** 50f 74-81 85 90f 10lf 126f 158
- særtræk ved den socialistiske produktionsmådes opståen **10** 155ff **11** 301 **13** 66f
- inddragelse af de arbejdende bønder i den socialistiske opbygning **10** 42f 54f 59ff 83-88 198 **11** 35 95 266-270 **13** 66ff 69ff 95-104 161 **14** 32-42 193 **15** 20 39 71-74 172-179 201
- inddragelse af de arbejdende masser i ledelsen af produktionen **10** 43 64 75 81-90 123 227 **11** 33f 74 95f **13** 66f **14** 105ff 185ff 15 46ff
- elektrificeringen, dens rolle og betydning **10** 242 **13** 195f 204f **14** 49-53 151 166f 173 194f **15** 40 44 203
- udvikling af produktivkræfterne, deres placering 10 222 242 11 238f 299 14 172f 15 44 UOf
- befæstelse af folkenes venskab og gensidige hjælp 11 253f **14** 44 **15** 160-166
- befæstelse af den socialistiske samfundsejendom, beskyttelse af ejendommen 10 43 84f 209f
- som fortsættelse af klassekampen i nye former 8 12lf **10** 82-90 94-97 112-120 210-218 245 257-262 **11** 31f 136ff 286ff 298ff **12** 14f 34ff **13** 65-74 120 198 **14** 30 169 182ff 195 **15** 42ff 74-81 86-93 188
- og spørgsmålet »hvem slår hvem?« **10** 261 **11** 23 **15** 76ff 89 90f 188
- og fagforeningerne **10** 64 223 **11** 33f 95f 254 310 **12** 38 40 **13** 130 144 **14** 34ff 54-61 64-78 117-128 **15** 42-52
- storindustri som basis for socialismen, industrialisering **10** 222ff 233 242ff 262 272ff **11** 269 **13** 162 195 **14** 51 172ff 194f **15** 35 40 45 99 124f 202
- hovedleddet (det afgørende kædeled) i faser af den socialistiske opbygning **10** 238 **15** 37f 103ff
- uddannelse af økonomer, teknikere og driftsledere 10 123 227 272ff **13** 62ff 129f **14** 185ff **15** 47
- den socialistiske opbygnings internationale betydning 10 102 124f **11** 30ff 68 72-76 175 252 281f **13** 66f 186ff **14** 53 191f **15** 37 110 119ff
- kamp mod anarkosyndikalistiske tendenser **10** 219 **11** 197f 14 106 123 131-135
- kamp mod det småborgerlige anarki **10** 85-90 217ff 224 227-232 235f 239f 246f 257-262 267 271ff **12** 14 34 10lff **13** 66ff **14** 50ff 134 145-148 163f 167ff 15 51f

- kamp for en ny arbejdsdisciplin 10 77f 81-90 131f 182f 209f 216 222f 230f 233ff 239ff 246 253f 270f 273f 11 17ff 30 33 35 95f 289 300f 12 102 13 125f 144f 194f 204f 14 35 43f 15 47 103f
- kamp mod opportunistiske elementer og grupper omkring socialismens opbygning 10 231ff 239f 256-276 13 125-130 14 125f 132ff 167 15 103f 176
- kulturel opbygning, kulturrevolution, se Kulturrevolution i Sovjetrusland
- fjernelse af udbytterklasserne og af rødderne til en genoprettelse af kapitalismen 10 91ff 210ff 256 11 286ff 298f 12 34 13 67
- mulighed for opbygning af socialismen i Sovjetrusland alene, betingelser for socialismens endelige sejr 10 38 60 63 97-102 118f 123ff 160 183f 209f 217 224 245 262f 266ff 11 21 30-33 68 74f 94-98 175 270 289 297-300 13 67 69f 93f 189 195f 204f 14 51 165f 172f 183f 194f 15 30ff 37-41 45 72ff 87-92 144f 172-179 181ff 199-203
- nødvendigt at studere, udbrede og udnytte praktiske erfaringer 10 226 11 29ff 297 306f 13 95f 98f 14 21f 58 64ff 77f 108-111 119f 134 176f 186ff
- videnskabelig ledelse af samfundsøkonomien og andre områder af den socialistiske opbygning 13 129f 14 HOf 15 157f
- organisering af socialistisk produktion og fordeling af produkterne 10 55 15 20
- lokale erfaringer og deres betydning 14 39 176-180 187
- planlægning af den socialistiske opbygning og kamp for efterlevelse af planen 10 156 242 13 132 14 34 38-53 176
- og den demokratiske centralismes princip 10 88 233-236
- principper for økonomisk ledelse 10 209f 246 11 25 14 42f 46f 66 104ff 15 31ff 176 202f
- regnskabsførelse og kontrol (økonomisk drift) 10 43 64 75ff 84-90 156 184 207 209ff 214-221 245 260 263 267 276 11 21 25 14 180 187
- rigtigt forhold mellem arbejderklasse og bønder, befæstelse af arbejderklassens forbindelse med bønderne 10 55-61 HOf 206f 11 216-224 235 259-270 286 310 13 70f 95ff 198 14 33 39ff 68 164ff 186 191ff 15 20 32 39 69-76 87 104f HOf 125f 172-179 188 202
- arbejderklassens rolle og opgaver 10 63ff 86ff 122ff 209 223 260f 271-274 11 20-27 29 95-98 184ff 239 260 262ff 268ff 289 297-305 310f 13 30 70-74 125f 144 162 197f 206f 14 14-17 164f 191f 15 45 172 190 202f

- kommandohøjdernes rolle i økonomien 10 57 60 82 102f 119ff 13 66f 14 176f 187 15 89f 125f 142 173 176ff
- den socialistiske stats rolle, se Socialistiske sovjetstat
- de arbejdende massers rolle og deres skabende initiativ 7 61f 8 125f 10 29f 32f 43 63ff 81-90 11 lff 116 12 lff 198 207ff 216ff 222-227 234ff 11 30f 33ff 94ff 174f 289 301-311 13 61ff 101ff 14 17 22 29 33ff 55f 185ff 15 31f 46ff 73f 87 106 UOf 144f 174ff
- skabelse af materiel og teknisk basis for socialismen, fundament for socialistisk økonomi 10 102 183f 233 242-247 262 13 162 195 14 50ff 194f 15 32f 37f 70-74 99-103 125f 172-179 202f
- vanskeligheder og fejl, veje til deres overvindelse og korrektur 8 125 10 64f 73 85-90 97f 113f 121-124 156ff 183f 208ff 214ff 226f 236-241 11 24ff 28-35 94ff 109 175f 262f 285f 12 39ff 13 144f 14 17ff 31f 35f 38f 191-194 15 31ff 36f 72ff 77ff 127 144ff
- sikring af landets økonomiske uafhængighed 10 217f 242ff 15 124
- socialistisk akkumulation, dens kilder 15 32 35 202f
- socialistisk planlægning 10 156 207 242f 262 13 149 14 34 45-51 175f 15 47 155-159
- socialistisk kappestrid 10 81-90 224-228 246 13 205
- styrkelse af landets forsvarskraft 8 47ff 10 127f 131 134ff 183ff 205f 244 11 16ff 74 100f 289 13 195 14 41 15 105f
- større arbejdsproduktivet forudsætning for resultatrig opbygning af socialismen 10 207 211ff 222ff 246 11 269 301 304f 309 13 30 162 14 36f 179 15 39 47
- opbygningens tempo, opgaven: at indhente og overgå de kapitalistiske lande teknisk og økonomisk 8 50 14 52 172f 15 74f 86f UOf 181f
- efterprøvelse af arbejdet ved hjælp af praktiske resultater 11 308 13 205 15 75
- om-opdragelse af de arbejdende masser, kamp mod rester af kapitalisme og borgerlig ideologi 10 85-90 184 208ff 222f 231f 234ff 275f 11 26 94ff 284f 289 299f 306 12 34ff39ff 100-103 13 198-205 14 14-22 36-40 UOf 15 51f 143ff 174f
- forbedring af den arbejdende befolknings materielle stilling 10 183f 13 162 14 21 30 42f 46 150f 163f 169ff 187 193f 15 105
- vekselsforholdet mellem økonomi og politik, betydningen af samfundets økonomiske reorganisation 13 65-74 14 67f 104ff U1f 120f
- økonomiske former i Sovjetrusland, nødvendigt med overgangsforanstaltninger fra kapitalisme til socialisme 10 60 U1f 208-218

- 258-265 268 **11** 226ff **12** 33ff
13 65-74 **14** 167-173 191f **15**
 31ff 34-43 79ff 117ff 125f
 143ff 176ff 202f
- videnskabelig organisation af arbejde og produktion 10 215f 224 246 **11** 301 **15** 186ff 193f
- Socialistisk sovjetstat**
- som ny statstype og højere form for demokrati **10** 43 66ff 94f 109 115-119 143f 155f 182f 190 203f 206f 229ff 236ff **11** 95f 130ff 147ff 152ff 157f 174ff 181f 184ff 214-218 237f 243 278-283 306 310 **12** 38f **13** 69 72ff 75ff **15** 28f 36f 101ff 104 154f
  - partiets førende rolle 10 36-41 47-51 56-61 67-70 206ff 227 235 270f **11** 309ff **12** 14ff 34 36ff 40 **13** 19 55 60-64 102 116-120 128ff **14** 15-22 55ff 119 129-135 163 182-186 **15** 25-33 46ff 74f 80 86 92 99ff 104-109 144f 151-155 184-188 197f 202f
  - arbejder- og bonderegering **8** 103 **10** 18 21 23 26 30 43 45 54 115 126 **13** 52 56
  - arbejderklassens forbund med bønderne som dens grundlag **10** 45 55-61 HOF **11** 215f 259 261f 311 **13** 17 51f 55f 70f 95f **14** 32f 146ff 164 191ff **15** 46 80 125f 152 170-173 188 201f
  - samfundsmæssig socialistisk ejendom statens økonomiske grundlag **10** 244 **14** 193f **15** 43 89f 126 143 172-178
  - dens hovedopgaver og funktioner i faser af den socialistiske opbygning 10 208ff 222
  - redskab til oprettelse af socialismen, økonomisk-organisatoriske rolle under socialismens opbygning **10** 57f 66 156f 208ff 216-226 257 260f **11** 21ff 28 193f 306ff **13** 48 66ff 70ff 143ff **15** 31f 37ff 42f 85ff 118ff 124f 172-179 182 185ff 202ff
  - se også Ejendom, socialistisk
  - dens internationalisme 11 175
  - kritik af anti-marxistiske opfattelser af statens væsen **10** 257f **11** 129-133 140-163 177-186 282f **13** 44ff **14** 59f 132ff
  - dens kulturelle, opdragende rolle **10** 84f 116f 216 218f 225f 230f **11** 109 237f 242ff **12** 100ff **13** 204-207 **14** 13-22 **15** 167ff 189-199
  - og den arbejdende befolknings masseorganisationer **10** 30f 64 75ff 84-90 219f **11** 310f **12** 37f **13** 130f **14** 55-60 118f 134 **15** 42-52 172-179
  - kendetegn og grundlæggende forskel fra borgerlig stat **10** 24f 82f 119ff 125 218ff 232f 238f 260ff **11** 95f 129-133 214-217 **13** 17 **14** 153 **15** 28ff 80f 102f 176f
  - multinational stat, autonomi og føderation, folkenes venskab **10** 91ff **11** 230ff **13** 106-111 148f **14** 149ff **15** 27ff 135ff 160-166

- kilder til dens styrke 10 24f 110 116f 11 21 97f UOf 289f 301 303ff 13 61f 118ff 15 87f 184
  - den demokratiske centralismes princip 10 88 231-236 13 128
  - arbejderklassens rolle og opgaver 10 63ff 82-88 122f 229f 235f 11 22-27 29f 130f 185f 216f 239f 242f 256f 297-305 310f 12 36ff 13 19ff 6 lff 72f 95 118 127 131 197f 14 14ff 55ff 137ff 155f 164 176f 191ff 15 44f 80 105 168ff 172f 184-188 201ff
  - sovjetpatriotisme, revolutionær patriotisme 6 23ff 10 134ff 255 11 96f 104 14 29
  - styrkelse af dens forsvarskraft 10 127f 131f 135f 184f 206f 244ff 255 11 16ff 74f 100f 254 272ff 289 13 13-19 29f 49ff 125 14 25 41 15 106
  - undertrykkelse af udbytterklassernes modstand, kamp mod kontrarevolution 10 34 68 82ff 91ff 95 112-120 190 208-213 222 228ff 267-270 11 20-27 28ff 94 108 162f 184 243 257-261 265 268 282 12 14 13 28 52-56 71 15 91
  - forbindelse med masserne, deres inddragelse i ledelsen af staten 10 30 64 83-90 HOff 115-123 190 207 225-231 236-241 11 30f 95f 131f 158 174f 182ff 215f 241ff 310f 12 38 13 19f 60-64 14 21 33f UOf 185f 15 46f 184-188 194f
  - forening af lovgivende og udøvende magt 11 216
  - vekselforholdet mellem politiske og økonomiske opgaver 11 65-74 14 67 103ff 112 120f
  - dens verdenshistoriske betydning 10 102 104 118f 123ff 182f 189f 202ff 229f 11 68f 72ff 76 88 95 98 130ff 161 175 207 216ff 231f 242f 278 281f 12 11f 20f 78f 13 47f 61 77f 89 119f 122 148f 181ff 184ff 14 190f 15 28ff 36f 101-104
  - sønderbrydning af det gamle borgerlige statsapparat 10 113-122 190 11 132 157 217 241f
  - tvang og overbevisning 10 57 208f 224 228-236 13 125 14 32-41 55 68f 15 49
- Socialistiske oktoberrevolution 1917 i Rusland, forberedelsesperioden marts-oktober
- almen karakteristik 7 20-24 27-30 47-50 156-160 166-170 173ff 180-187 188-201 202 206-216 8 15ff 41ff 50ff 73-88 95-102 146f 148ff 150-172 10 153ff 187-190 11 182
  - partiets førende rolle 7 23f 27ff 56 82f 88ff 127ff 140f 147f 156ff 166ff 175 198f 205ff 211-216 8 40f 74 81ff 85-88 96-102 104 108f 140-172 11 153 183 12 20f 15 102f
  - flertal i de vigtigste og i de lokale sovjetter 8 51 81 85 96 99-110 143 146 152 156f 11 154 183 12 62 14 200
  - dobbeltmagten og dens klas-senatur 7 21f 28f 47-50 53-56

- 86-90 118f 144ff 152 155 161
164f 180-187 190-197 8 116f
- fattigbønder, parolen proletarietets og de fattige bønders diktatur 7 27f 111 126ff
137 140 143 155 170 186 201
207 213-216 8 52 59 108
135-140 158 **11** 182
- revolutionens fredelige periode, muligheden for revolutionens sejr 7 28f 49f 56ff
93f 99ff 150 174 180ff 206ff
213ff **8** 73 79 **12** 20
- arbejdet for at vinde flertal i de arbejdende masser 7 25f
28f 60 88f 118f 128f 137 140f
212 216 8 51f 73ff 81f 84ff
96ff 101 HOff 142f 146f 152
156f **10** 207 **11** 153f 183f **12**
61f
- soldatermasserne 7 82ff 95f
128f 156 8 98f 101f 146 151f
10 154f **12** 49 **14** 200 203f
- proletariatets hegemoni 7
24ff 126 156 201 8 51
- bøndernes kamp mod gods-ejerne, stillingen til denne kamp 7 121-128 142f 188ff
197 8 77 96ff 100f 132f 152
156-160 **14** 202
- kamp for bevæbning af arbejderne 7 23 129 11 166f
- bekæmpelse af højreopportunistiske elementer i partiet 7 101f 8 158ff 161-169
- kamp for revolutionær udtræden af den imperialistiske krig 7 27 58ff 71f 78ff
83f 94f 101 109-114 116ff
141 149-155 157f 200f 214f
8 75ff 82f 86f 112 138f 144
10 17-25 154 **15** 102f
- kurs i retning af væbnet opstand 7 174 185ff 203f 8
81 84f 95-102 108 139f 146f
150-158 169ff
- det liberale bourgeoisi som kontrarevolutionær kraft 7
21ff 159f 165 173f 182ff 213
11 154 **12** 90
- den nationale befrielsesbevægelse og partiets opgaver 7 27f 52f 66 106ff
129-135 153f 8 98 U1f
- kontrarevolutionær offensiv, partiets og proletariatets opgaver 7 51ff 87 118ff
157 159f 161-165 173ff 178f
182-187 194 201ff 212ff 8
15ff 28 78f 98f 157 170f
- partiets økonomiske platform 7 29f 99ff 120 137f 142f
148 203 215f 8 19-35 41-47
58f 77f 172 **10** 25-29
- klassesamarbejde, se Mensjevisme; se Socialrevolutionære
- den revolutionære krise op til den socialistiske revolution 7 211-216 8 73f 81ff 84-88
95-100 107-113 139f 141-160
170f **10** 154f **11** 153f 281 **12**
53 74 **15** 181f
- skabelse af flertallets forståelse for revolutionens politiske opgaver 7 25 50 56-59
83 109 156ff 203f 8 50ff 73
81f 84ff **10** 153ff 189f **11**
153ff 181f **14** 199f
- spontant opsving i den revolutionære massebevægelse 7 55 81ff 119 156ff 166ff
195-201 212f 8 32 58 97ff
151f

- imperialistiske magters støtte til kontrarevolutionen 8 151 154 157
- 133 183 189 207f 229ff 269f
- 11 256ff 262 265f 278 281
- 12 28 15 29 36f 102 125f 154
- 172
- Socialistiske oktoberrevolution 1917 i Rusland, efter oktober
- partiets førende rolle, hovedopgaver 8 73-102 107ff 146f 148-171 10 35-41 47-51 59ff 153ff 193f 207f 235 11 181f 191ff 246f 265f 12 48f 53 78 13 91f 14 200 202ff 15 25f182f
- hæren og flåden i revolutionen 8 98 101f 146f 10 17 34f 40f 67f 155 12 49 14 200 203
- indledning til proletarietets diktators epoke 10 66-70 94f 12 45 80f 15 28f 35ff 102f
- særtræk på landet, løsning af den borgerlig-demokratiske revolutions opgaver 10 17 45 54f 59ff 198 11 70 183ff 189-193 195 197 223f 248 259f 265f 280f 12 53 13 159 14 11f 202f 15 25ff 36f 40f 100f
- karakter og drivkræfter 7 185 8 109f 10 54f 56f 63ff 67ff 94f 133 135f 154ff 193 206f 229 267 11 24 26 32f 70f 153 181f 185f 195 243f 280 12 53f 13 91f 198 14 202ff 15 26 30 181f
- gennembrud af svageste led i imperialismens system, verden spaltes i to systemer 10 102 125 11 68f 87f 97f 278ff 13 90 122 15 30 70f
- proletarietets diktatur erobret, sovjetstaten grundlægges, stat af ny type 8 172ff 10 36ff 66ff 94f 109ff
- de første skridt til socialismen 10 17 32 43 45 57 60f 63f 82-90 119-123 134f 156f 183 207 210-227 244ff 11 25 95ff 195ff 262 13 66ff 15 25f
- bourgeoisiet og godsejerne eksproprieres, produktionsmidlerne i samfundseje 10 26f 45 91ff 119ff 135 210ff 244ff 256f 11 183f 255f 12 28 13 67 127f 14 191
- partiets arbejde for at vinde den arbejdende befolknings flertal 8 81ff 85f 98 110f 143 146f 152 156f 11 153 182f 12 61 77f
- forskellig fra borgerlige og borgerlig-demokratiske revolutioner i 17., 18. og 19. årh. 10 155 198 203 206 210 229f 11 93 15 25ff 64 180f
- proletarietets hegemoni 7 155-159 186 201 213-216 8 50 73f 80 110ff 136 163 10 63ff 67 133 193 206f 267 11 24ff 70ff 182ff 281 13 92f 198
- dens internationale karakter og verdenshistoriske betydning 8 103 10 38 43 71 82 97-100 118f 124 133-136 139ff 157-160 183-186 191ff 197 202ff 235 250 11 33 67f 74 88f 95 98f 174f 185f 281 12 11f 20f 88f 13 77f 83 89-94 119f 162f 14 150 15 25-33 36 101f 110 181ff

- kamp mod kontrarevolution 10 34f 42 50 68ff 75ff 83 86 89 94f 113ff 134 155 159 190f 207f 212 267
  - revolutionær udtræden af den imperialistiske krig 10 18-25 69 71 183 11 68 76 88f 265 12 53 15 30 37 40 102f
  - massernes revolutionære skaberkraft 10 30 43 81-90 113 116 121 123 155 183f 190 198 207 227 231 234ff 11 95 15 7f 12 79f 14 33f
  - sovjetterne 8 172 10 17 43 45 47 66-70 94ff 109 117ff 155f 203f 207 229 11 96 132 140 158 182f 278 281 12 79 13 122 15 28 37 102
  - årsagerne til dens sejr 10 153-159 164 189f 193 11 185 281 12 14ff 20f 53 13 197f 14 200ff
  - forudsætninger, den udenrigske og indenrigske situation 6 37 70 108 173f 199f 7 23ff 28 156ff 206 211-216 8 46 50ff 81ff 95-102 107ff Hoff 118f 150-160 10 42ff 67f 133ff 153f 157ff 164 187-192 11 104f 182-185 248 280f 12 53 14 200ff 15 181ff
  - sønderbrydning af det gamle borgerlige statsapparat 10 30 118ff 190 233f 275 11 132 157f 13 47f 14 173f 15 26f 101f 199
  - 2. alrussiske sovjetkongres, dannelse af sovjetregering, dekreter om jord og fred 10 17-30 34 36ff 39 42 45 47ff 49f 54 67ff 11 87f 195f 223f 248 12 28 53 62 13 67
- Socialistlov 1878-90
1 53 2 43f 65 5 31 10 21f
- Socialpacifisme
- se Pacifisme
- Socialpatriotisme
- se Socialchauvinisme; se »Fædrelandsforsvar« i den imperialistiske krig
- Socialrevolutionære
- klassenatur, karakteristik 3 128 4 49f 153 7 29 56 157 174f 193-201 8 44ff 51 9 15 21 31 119 11 102ff 107 182 240 304 12 23 26 61 76 13 26 53ff 14 184 195 202 15 57 106
  - deres landbrugsprogram 4 50 133 7 122 127 168 197 215f12 23
  - kritik af deres program (generelt) 1 75 3 127 4 22ff 153 12 23
  - kritik af deres taktik (individuel terror) 12 23
  - deres socialchauvinisme i krigsårene 1914-17 6 20 23 10 197 11 91 12 28 15 29
  - deres klassesamarbejde og forræderiske rolle under forberedelsen og gennemførelsen af oktoberrevolution 7 29 49 65 83 92 157 166-170 174f 182-187 192-201 212f 216 8 17f 31f 40-44 48-59 73 85 88 96ff 132ff 136 9 15 21 36 52 10 94 189 197f 230 11 91f 102f 107 182f 187 199 282f 12 20 28 76f 13 53ff 15 25ff 101
  - deres kontrarevolutionære rolle efter 1917 6 72 10 34 94f 131 194f 208ff 214 219 230ff 247 11 22 69ff 88ff 95

- 106f 137 159 218 221 240
255ff 274 297 302 304f 310f
12 61 13 13 15 22f 26ff 45
53ff 85 124 131 14 16 33 126
130 150 165 178 181-185 188
192 196 15 84
- Sociologi**
I 30-34 88 93 97 112ff 124
- kritik af borgerlige teorier 1
31 85 92-95 100ff 182 189f
196 9 40 82f 13 31ff
- den subjektive metode i so-
ciologien 1 84-89 105ff 112
127 133ff 139
- Sofisme og sofistisk
(prokuratorkneb)**
6 179
- i politik og filosofi 2 87 6 18
128 7 66 130f 9 82 11 113
122 167 204ff 12 20 56 13
177 15 132
- Solidaritet, den arbejdende
befolknings
internationale**
3 203 4 68 5 178ff 192 197
6 22 7 91 106 112ff 117f
134ff 8 99 148 10 123ff 185f
199 203f 11 88f 13 93 106ff
110 118ff 148 14 139f 146ff
184
- Sorokin, Pitirim
(1889-1968)**
II 102-111 15 62f
- Sovjetopbygning,
principper og metoder**
- partiets førende rolle, kom-
munisternes opgaver i sta-
tens institutioner 10 36ff
47-51 56ff 227 12 37ff 13 21
61-64 118 128ff 14 15-22
185-188 15 89-93 99ff
105-109 144f 151-155
184-194 197 202f
- udvælgelse og brug af kad-
rer, se Partiets og sovjetsta-
tens kadrer
initiativ i stat og forvalt-
ning, styrkelse af organers
selvstændighed og ansvars-
følelse 15 108 187f
uddannelse af økonomiske
og tekniske kadrer 10 227
13 62f 14 185f 188 15 46ff
127 184-197
inddragelse af masserne i
statens ledelse 10 30ff 43 64
84-90 110 113-123 207 225ff
230ff 236-239 11 30f 46
131ff 157f 175 184f 215ff
241ff 12 38 13 20 61-64 14
21f 34ff UOf 185f 15 46ff
184ff
bekæmpelse af administre-
ren, forbinde den politiske
og administrative side 14
118f 15 100 152f 157ff
bekæmpelse af embedsmis-
brug, bestikkelighed o.l. 10
217-220 234 267 11 24f 14
178ff
bekæmpelse af bureaukra-
tisme, slendrian og forsøm-
melighed 10 237ff 11 238
241 13 18 62 14 69 123f 131
174-179 187 15 44 58 90
93-99 196f
overholde den revolutionæ-
re, socialistiske lovlighed 10
26ff 45 267 11 24 13 52
kollegieprincip og enkelt-
mandsledelse 10 232-236
246f 13 14 126 129 14 62
kontrol med gennemførel-
sen 14 UOf 185 15 105-109

- konkrete og begrundede beslutninger, projektmageri utilladeligt 14 46 65ff 108-111 15 192
  - koordineret virksomhed fra folkekommissariaternes og myndighedernes side 14 46ff 15 165
  - videnskabelig ledelse af samfundsøkonomien osv. i den socialistiske opbygning 10 213 11 31 13 129 14 109ff 15 157ff
  - organisering af forvaltningen 10 30f 62ff 75-78 121ff 156f 206-218 236-239 244-247 11 29ff 13 126-130 15 28f 89-101 107ff 141f 144f 155-159 161 164 185-188 192-198 202f
  - personlig ansvarlighed 13 14 15 107f
  - tilbagekaldelse af sovjetrepræsentanter 10 236ff
  - arbejderklassens rolle og opgaver 10 63ff 84-88 121f 229f 236f 11 29 130f 185 215f 238f 242ff 297-305 310f 12 37f 13 19f 61ff 117f 125f 131 14 55ff 155f 15 80 105 168ff 172 184 190ff 194 201
  - saglighed i arbejdet 10 184 208ff 217 227f 14 64ff 106 109ff
  - vanskeligheder, fejl, veje til deres overvindelse 7 63 10 87 113f 121 155ff 11 45f 95f 12 100-103 15 28 36f 102 106-109 127 145 189-193
  - statsdisciplin 10 184 216 230f 239 11 30 35
  - studium og udnyttelse af praktiske erfaringer 10 225f 11 29ff 14 47 58 60 64-67 108ff 119ff 176-179 187
  - lokale og centrale myndigheder og den demokratiske centralismes princip 10 87f 231-236 11 29 14 176-179 186 15 108
  - sønderbrydning af det gamle statsapparat og opbygning af et nyt, sovjetisk statsapparat 10 30f 73 113f 116-122 190 11 132f 157ff 216f 241 15 28 184
- Sovjetrepublik
- se Socialistisk sovjetstat
- Sovjetrepublikken i imperialismens verden
- omringning 11 15-19 59 60-77
  - masserejsning 11 13f 30
  - Ukraine efter sejren over Denikin 1920 13 106ff
- Sovjetret og sovjetlovgivning, (karakteristik)
- 10 43 45 122f 219 11 237f 306 15 145
- Sovjetrusland og det internationale proletariet
- hjælp fra Sovjetruslands arbejdende befolkning til det internationale proletariet 10 124f 131f 135f 139ff 11 68 175
  - de første måneder af sovjetstyret 10 101ff 118f 124f 183ff 191ff 203f 253ff 11 88f
  - under den udenlandske militære intervention og borgerkrigen 11 76 89ff 97f 161ff 207f 236 13 77f 118f 148 14 27 139f 189

- under overgangen til arbejdet med fredelig genopretning af samfundsøkonomien 14 146 15 102
- Sovjetrusland og Østens folk
  - 13 83-94 148-152 182 184ff
  - 14 26f 189ff
- Sovjetstatens dekreter
  - karakteristik 11 264 267 14 65 15 104
- Sovjetstatens finanspolitik
  - 10 72f 217f 14 193f 15 106 121f 124ff 168f 174 176
- Sovjetstatens fredspolitik
  - se Udenrigspolitik, sovjetstatens
- Sovjetstyrets erfaringer og udlandet
  - 13 72-74
- Sovjetter
  - deres verdenshistoriske betydning 7 61-64 99ff 10 125 143f 11 96ff 130ff 157f 161f 175 207 216ff 221ff 232 243 277f 282 285 12 11ff 20 65 79f 92 13 47f 89 113 148 181f 185f 15 36f
  - ny, højere type demokrati 7 61ff 78 144ff 8 54ff 9 99 10 66 94 183 232f 236ff 11 96 130ff 147-150 153f 174f 182 184f 216ff 238 242f 278-282 284 12 24 38 13 75-78 15 28
  - og det proletariske parti 4 149-158 11 223f 12 37ff
  - rolle og betydning som organer for opstand og revolutionær statsmagt 4 149-158 7 17f 22ff 39 60-64 97-101 144ff 152 181f 192-201 8 116 10 94f 155f 11 96 145f 153 161 278ff 12 17 20f 50f 69
- som statsform for proletarietets diktatur 7 61-66 77 96f 99 137f 145 8 54-59 114-121 9 99 120 10 17 43 66 86 91 94 109-125 155f 203f 210 228-236 239 265 11 96 132f 141 157f 175 185f 243f 278 282 284 12 36ff 14 159 15 28 36f
- Sovjetunionens historie (hovedfaser)
  - 1 102 10 133 182f 187 192 235f 11 34 280 12 17-21
- Sovjetvirksomheder
  - 7 29 11 189 197 13 62f 66f 159ff 15 70
- Spaltning af verden i to systemer
  - kapitalistisk og socialistisk 10 102 124f 11 88f 97f 13 184
- Sparsommelighedsregime
  - 10 209f 219f 15 125 169 202f
- Spartakusgruppe og spartakusfolk
  - 6 72 7 71 11 173 207 230 233 238 252 12 24 13 42
- Specialister (fagfolk, eksperter, officerer, uddannede folk)
  - 10 87 213-216 268 273f 11 30f 237ff 12 101-103 13 23f 128ff 14 17-20 185ff 15 50 157f
- deres aflønning 10 214ff 245 271ff 11 237ff 14 186
- Spidsborgerlighed
  - småborgerskabets ideologi 2 88 6 23 26 8 31 9 15 11 92 164-174 182f 206 287 300 13 179

Spidsborgerlighed,

borgerlighed, filisteri

2 80 88f 3 27f 4 78f 96 6 36
7 196 9 15 17 40 58 68 79f
119f 11 137f 144 159 164
172 192 204 206 283 300 305
15 31

Spiridonova, M. A.

(1884-1941)

7 168 209 8 73f 11 41 47 72
76

**Spontaneitet og bevidst
orientering (bevidsthed)**

- og udarbejdelse af socialistisk ideologi 2 47 54-59 95f
- kritik af knæfald for spontaneitet i arbejderbevægelsen 2 38 45-71 89ff 97f 99ff 109 113f 120-126 141f 146 148 150 196 202f 3 31
- socialistisk og borgerlig ideologi 2 14f 54-59
- arbejderbevægelsens spontaneitet og indpodning af socialistisk bevidsthed i arbejderbevægelsen 1 56ff 135f 141ff 147ff 161f 2 15f 45-69 86-91 95f 98ff 129f 137f 143ff 150 189ff 196 3 75 4 32f 162 168f 7 114
- proletarietets spontane stræben efter socialisme 1 58 162 2 16f 58 4 161f

Spring

1 29f 49 5 44 174 6 116 179
10 237f 13 17f

Sprog

- dets betydning i samfundets liv 5 164 6 208
- nationalsprog 3 33 35 5 205 7 184 13 93
- statsprog 5 208 7 134 9 76

Stalin (Dsjugasvili), J. V.

(1879-1953)

7 162 8 169 10 31 14 99 15
135f 152ff 161 165

Stat

- klassenatur og rolle i samfundet 1 46f 7 17f 76f 184 8 44f 117 128 9 11-49 81-96 102f 10 25 56 275f 11 118f 124-135 143ff 13 34-48 14 119
- betingelserne for statens bortdøen 1 47f 7 77f 9 22-30 34 48 59ff 64-72 81ff 86-104 119 10 236f 11 125f 127 136 204f 13 48
- opståen, historiske typer og former 1 47 102 7 77 99 120 131f 9 14-23 25f 40 46-50 74-80 86-94 101f 11 207ff 215 13 32-48 15 102ff
- kritik af anti-marxistiske anskuelser om staten 7 77 9 13-16 23-31 34ff 40 43ff 48f 53 56-60 65-88 105-121 10 274f 11 21f 115-135 143ff 183ff 200-206 13 31ff 44f 47f
- og nationer 1 46f 102 5 165-172 9 75ff
- ændring af statens funktioner fra kapitalisme til socialisme og under socialismen 1 48 7 77 9 48ff 53ff 80f 91ff 95ff

Stat, borgerlig

- dens væsen som bourgeoisie's diktatur 1 46f 66 140f 7 77 8 35f 45 9 21-26 40 47ff 91f 116f 10 57 11 105f 121 126-133 142f 156f 204 256f 282 13 43-48 70f 128f 14 14
- og bureaukrati 1 154 8 35ff

- 42 55 9 35 43ff 53 80 117
11 158 241
- opståen og udvikling 1 47
102 5 169 9 33-38 46f 11 34
13 43ff 128f
  - dens statsapparat som
tvangsapparat 1 66 8 123ff
128 9 33-38 46f 80-83 91ff
11 105f 128 157 165f 210
216f 13 46ff
  - underordning under de ka-
pitalistiske monopoler i im-
perialismens epoke 6 35f
124 172f 9 11 20f
  - den socialistiske proletari-
ske revolution sønderbryder
det borgerlige statsapparat
7 61f 97 126f 8 114f 128 9
16 23-28 33-39 42-50 54-61
70f 80ff 101f 108ff 111-121
10 113f 108f 190 11 117 121
124f 132 143 157 166 202
204 210 217 241
  - i imperialismens epoke 6
150 173f 206 8 23 42 45 55f
118ff 9 11 20f 38 44 55 121
10 262f 11 105 128-131 13
47f 54
- Stat, multinational,
socialistisk
- se Socialistisk sovjetstat,
multinational stat, autono-
mi og føderation, folkenes
venskab
- Stat, proletarisk
- se Demokrati, proletarisk,
socialistisk; Proletariatets
diktatur: Socialistisk sovjet-
stat
- Stat, sovjetisk
- se Socialistisk sovjetstat
- Statistik
- 6 164f 10 226 11 156 13 156
- Statsapparat
i Sovjetrusland
- se Sovjetopbygning, princip-
per og metoder; Socialistisk
sovjetstat
- Statsejendom i overgangs-
perioden og under
socialismen
- 9 58 94-97 100 10 32f 43
75ff 91ff 11 197f 13 66f 126f
199 14 177 187 193f 15 44
125f 142 172-178
- Statskapitalisme under
proletariatets diktatur
- i Sovjetrusland 10 257-265
272ff 14 167-174 176ff 180
186 193 15 32 40f 43f 80
117-120 126 176f
- Statsliggørelse
- 5 119
- se også Nationalisering
- Statsmonopolistisk
kapitalisme
- væsen, udvikling under kri-
gen 1914-18 6 95 124ff 7 98
135 8 24ff 30ff 44f 9 11 38
55 72 10 71 262f 265 14
157ff 15 80
  - det borgerlige statsapparats
underordning under mono-
polerne 6 35 97f 122f 125
173f 8 24 55f
  - forberedelse af de materielle
forudsætninger for socialis-
men 6 83 7 97f 135 8 25ff
44ff 118ff 9 54f 72 10 71 262
265 268 14 157ff
- Stauning, Thorvald
(1873-1942)
- 7 68 72 9 51 121
- Stockholm-konferencen
- se Zimmerwald

Stolypin, P. A. (1862-1911)
5 30 34 7 21 51 10 131 166
195

Storbønder

- under kapitalismen 1 177 7
65 13 158

- i Rusland, se Kulakker i
Rusland

- i Sovjetrusland,
se Kulakker i Sovjetrusland

- se Socialistiske revolution
og i overgangsperioden

Stormagtschauvinisme

1 181 5 219ff 6 23ff 201 7 58f

Strategi og taktik

- væsen og betydning 1 49-52
157ff 4 21-24 26 7 87 10
187f 12 15f 52 68f 80-86

- angreb og tilbagetog 1 155 2
190-194 4 34f 69f Hoff 182
5 29f 7 174f 10 130ff 134ff
166f 168-181 183ff 190ff
200-203 210-214 239f 244
250f 11 89ff 12 17f 24ff 65
82ff 15 35ff 40ff 82-87 103
109f 119ff 139f

- og dialektisk materialisme
1 49-53 2 66 5 44 6 45f 12
17ff 90 15 40f 180

- smidighed i taktikken, hen-
syntagen til den konkrete
historiske situation 1 48f
158 2 63f 4 72f 77f 86 7 20
56 93f 173ff 180-187 202ff 8
85ff 100ff 152f 10 99-105
129ff 135f 177-181 190-194
207f 212f 250-255 11 89ff
107ff 170f 174f 12 17ff 24-28
40f 52f 77f 81 89-92 13 92
14 151 15 31ff 34ff 142
180-183

- erfaringer fra den internati-
onale og den russiske revolu-
tionære bevægelse 1 48-52 2
48ff 4 132ff 135ff 5 29ff 47 7
77f 8 141 10 104f 155f 187ff
195f 13 179f 14 150f 15 25f

- former og metoder i proleta-
riatets klassekamp 1 48-53
156-159 5 29ff 7 203f 10 188f
212ff 12 17-21 82f 91f

- den grundlæggende forskel
fra reformistisk taktik 2
79-85 4 47f 101f 105ff 118f 5
43-47 11 89 174ff 15 40f
180-183

- deres internationale betydn-
ing 4 23f 6 50f 10 253f 11
90f 175f 12 11ff 13 180 14
191f 15 29-33

- revolutionens forbundsføl-
ler 4 48ff 99ff 7 24ff 11 88-91
171f 12 40ff 53f 59f 82ff 13
118ff 15 201

- forholdet mellem strategi og
taktik 1 48ff 4 86f 12 80f

- valg af det afgørende kæde-
led, det vigtigste kædeled 2
179 4 73 7 56f 59 10 238ff
15 36ff 102-107

- valg af tidspunktet til det
afgørende slag 2 192f 7 31
48f 8 81ff 84-88 100ff
141-149 150-160 170f 12 40f
82f 15 119f

Strategi og taktik, militær

- se Militærvidenskab og
krigskunst

Strejke

- som form for proletariatets
klassekamp, dens rolle og
betydning 2 17f 3 62f 75 4
150 178 6 42 205 10 134 161

- 11 145 12 50 56f 13 48 163
15 44
- og væbnet opstand 4 18f 74 178 12 17 79
  - økonomisk strejke 4 150
  - politisk strejke 4 74 150 6 18
  - det proletariske partis rolle og opgaver i arbejderklassens strejkekamp 2 18 3 63ff 4 74 6 205 13 163
  - forbindelse mellem politiske og økonomiske strejker 12 79
- Strejker og strejkebevægelse i Vesteuropa og Amerika**
3 65 6 50 7 76 83 98 136 10 134 12 98 13 171
- Studenter og studenterbevægelse i Rusland**
- og arbejderbevægelsen 2 69 88 109f 116f 196
  - socialdemokratiets opgaver 2 76 88f 102 110 114 137 144ff
- Subbotniker, kommunistiske**
11 289-311 13 30 101ff 144 204
- Subjektive faktor i historien**
- se Materialisme, historisk, objektiv og subjektiv faktor i den historiske udvikling
- Subjektivisme**
1 31 129 6 179
- SUKP**
- se også Kommunistiske parti, Sovjetunionens
- SUKP - historie**
- studiet af partiets historie, nødvendighed og betydning 4 23 102ff 12 14
  - periodisering 2 195-198 10 207f 12 17-21 24-27 94
- SUKP og den internationale arbejderbevægelse**
- SUKP som del af det internationale proletariat 2 44 4 20 7 60ff 78ff 85 8 95ff 10 123ff 252ff 11 97f 280ff 13 83-94
  - udnyttelse af den internationale arbejderbevægelses erfaringer 11 117 136f 201f 279ff 12 16
  - betydningen af SUKPs erfaringer for den internationale revolutionære bevægelse 10 124 11 33 161 174f 278 12 11ff 39-45 13 90-94 14 181f 15 26-31 110 128ff
- SUKP, karakteristik af perioderne**
- socialdemokratiets opståen som ideologisk strømning (1883-93) 1 135 2 103 195f
  - tilblivelsesperiode (1894-1904) 1 145-162 205f 2 13ff 21f 32ff 45-50 103 116ff 157-160 195ff 3 160f 171 175f 178ff 183 187 201 4 72 104f 135 6 49 12 15ff 21f 35 13 154ff
  - under den første russiske revolution (1905-07) 4 17-20 55ff 102-112 139-148 159-168 5 28f 33f 135 6 24ff 11 181f 12 17 24f 61
  - reaktionsperioden (1907-10) 5 26 33f 135 7 205 10 104 166 195 12 18 26
  - opsvinget (1910-14) 5 139-144 7 175 205 11 129 12 19 27

- den første verdenskrig og den anden revolution i Rusland (1914-februar 1917) 6 15ff 50 12 19 61 14 202
  - forberedelsen og gennemførelsen af den socialistiske oktoberrevolution (marts-oktober 1917) 7 24ff 27-32 51-80 89f 147 156ff 166 IOlf 198ff 205-210 211-216 8 54f 74 81ff 84-88 96 102 103-145 146f 150-155 156f 158ff 161ff 165ff 170f 9 84f 11 142 148 182f 184ff 195 12 20f 49 78 14 202
  - udfoldelsen af den socialistiske revolution og konsolideringen af sovjetmagten (oktober 1917-18) 10 36ff 39ff 47-51 59ff 95f 104 110 129ff 134f 161-165 182ff 191ff 207f 235f 269 11 170f 174f 246f 255-259 12 48 50f 61f 78 13 57ff 14 200 203 15 25-29 36f 40f 70f IOlf
  - udenlandsk intervention og borgerkrig (1918-20) 11 66 259f 12 20f 13 55 60-64 115-118 15 69 103
  - genopbygning af det økonomiske liv (1921-23) 14 68f 15 31ff 34ff 37-41 69-77 81-85 103f 109ff 120f 138-146
- SUKP, kongresser
- kongressen som partiets højeste organ 3 12-15 16 24f 80 89f 130 142f 186f 4 28f 5 212f 10 129 13 126
  - kongresprotokoller, studiet af dem 3 12f 131 4 24
  - RSDAPs 1. kongres 13.-15. marts 1898, Minsk 2 13 17 49 196
  - RSDAPs 2. kongres, 30. juli-23. august 1903, Bruxelles-London 3 11-204 5 164 210-215 7 129
  - RSDAPs 3. kongres 25. april-10. maj 1905, London 4 23 26-35 37ff 41ff 48ff 73f 81f 84-88 89-93 101-112 129 160 166ff
  - RSDAPs 4. kongres (samlingskongressen), 23. april-8. maj 1906, Stockholm 4 159f 163-168 5 135
  - RSDAPs 5. kongres, 13. maj-1. juni 1907, London
  - RSDAP(b)s 6. kongres, 8. august-16. august 1917, Petrograd 7 211
  - RKP(b)s 7. kongres, 6.-8. marts 1918, Petrograd 10 153-173 174-181 11 219
  - RKP(b)s 8. kongres, 18.-23. marts 1919, Moskva 11 225-270 13 66 91 14 174
  - RKP(b)s 9. kongres, 29. marts-5. april 1920, Moskva 12 37 13 115-132 14 57 72
  - RKP(b)s 10. kongres 8.-16. marts 1921, Moskva 14 129-135 147 174 15 69ff
  - RKP(b)s 11. kongres, 27. marts-2. april 1922, Moskva 15 42-52 66-111
  - RKP(b)s 12. kongres, 17.-25. april 1923, Moskva, forslag til kongressen 15 151 184-203
- Sult, hungersnød
- i europæiske lande under den første verdenskrig og efter 7 18 24 143 11 48-52 95f 172

- kapitalistiske og socialistiske metoder i kampen mod sulten 7 24 77f

Sverdlov, J. M.

(1885-1919)

8 169 13 115

Sveriges venstresocialdemokratiske parti

7 72

Syndikalisme og syndikalister

- se Anarkosyndikalisme

Syndikater

- se Truster og syndikater

Syntese

- se Analyse

Særskilt

- se Enkeltstående, særskilt og alment (generelt)

Teknik

- under kapitalismen 1 39f 45
5 46 6 81f 86 101 116f 121f
149 9 99 10 272 11 30f 14
157

- i overgangsperioden fra ka-
pitalisme til socialisme 9 99
10 272 11 31 304 13 162
195f 14 50ff 157f 173

Teknik i Sovjetrusland

- se Videnskab og teknik i
Sovjetrusland

Teori, revolutionær

1 21-53 55-58 64-81 110f 124
129f 136ff 190f 2 31 39-44
58f 5 169ff 13 192f 206f

- som vejviser (vejledning) til
handling 1 60ff 68 130f 4 46
96 7 147 8 140 12 60 13 192f

- dens betydning i proletaria-
tets klassekamp 1 25 32ff
48-53 55-60 67-73 80f 130f
149 159 2 16 36 40f 45ff
56-60 123f 141f 145f 148 4
22f 46 96 5 79 7 147 11 30
200ff 260f 12 15ff 13 192 14
167f 15 40 62

- og praksis 1 60 70ff 135 161f
2 39-44 49 195ff 4 162 167f
8 103 9 34 37 42 53 87f 12
15f 13 96f 119f 190 206f 14
158f 167f 15 25f 35f 62 129f
198f 16 13-20

- dens skabende karakter
192ff 2 41-44 15 79f 180-183

Terror, individuel

2 65ff 91-95 136-140 151f
180f 188ff 195 200 4 187 12
23

Terror, kontrarevolutionær

7 71 98 11 93f 129 213 12
90 13 121 14 178f

Terror, revolutionær

4 60f 184 8 31 10 229 11
91-94 118 287 12 23 14 178

Tilfældighed

- se Nødvendighed

Tjeka

- se Alrussiske ekstraordi-
nære kommission til kamp
mod kontrarevolution, sabo-
tage og spekulation

Tjekkoslaviske korps'

opstand
11 48 60

Tjernysjevskij, N. G.

(1828-89)
2 41 5 76f 79 201 6 24 10
238 11 91 12 60 15 57

Tofrontskamp

- se Internationale kommuni-
stiske bevægelse, kampen
mod »venstre« og højre-
opportuniste

- se Internationale kommunistiske bevægelse, kamp mellem revolutionære og opportunistiske strømninger
- se Afgivelser i partiet
- Trade-unionisme
  - 2 34f 47 53 57-61 71-114 128f 132 141f 156 196f 3 62f 6 157 9 118 12 40-43 57f 67 87 13 179
- Traditioner, revolutionære
  - 4 163f 7 18 8 50 10 124f 11 92f 12 23
- Trier, Gerson (1851-1918)
  - 7 73
- Trotskij (Bronstein), L. D. (1879-1940)
  - 3 20 23 42f 56 74 85 104f 109 111 117 139 141 147f 154f 199 204f 207 4 24 68 5 215f 220 7 75 8 165 10 31 104 177ff 14 44f 47 54-78 79-89 90-128 15 56 151 152ff 155f
- Trotskisme
  - 3 74 111 5 134-145 153 7 39 8 94 10 104 162 177ff 14 54-78 90-128 15 152f
- Truster og syndikater
  - 1 45 72 78 2 165 6 69 77 80f 93 108f 114 121-127 131 135f 139f 144ff 158ff 166 168f 172 202 7 52 67 98 100 137 169 8 20 25 29 32ff 44 47 120 9 18f 21 55 72 10 81 272f 11 225 13 165
- Tsurupa, A. D (1870-1928)
  - 15 97 107f 138
- Tvang og overbevisning
  - se Overbevisning og tvang
- Tyrkiet
  - 6 35 60 123 188f 7 20 24 53 91 115 13 91 166f 15 133
- Tysk-franske krig 1870-71
  - 1 62 6 114
- Tyskland
  - statsmonopolistisk kapitalisme 6 124-127 7 95 8 32 45 47 120 10 262f 11 230 14 157f
- Tysklands uafhængige socialdemokratiske parti
  - USPD 6 72 11 218ff 230 282f 12 20 23f 29 45 62 64f 95ff 13 162f 177
- Tænkning
  - 1 26-30
- Tænkning og fantasi
  - 2 187

- Uafhængige socialdemokratiske parti, Tysklands
- se Tysklands uafhængige socialdemokratiske parti, USPD
- Udbytning, kapitalistisk
1 37-45 47 67 105 130f 136
140f 5 168 192 6 69f 72f 150f
155 206 7 136 8 17 24 9 91
10 224 11 34f 86 126f 298
13 33 37 48 154f 159f 179
186 189 14 35 45
- Udenrigshandel under kapitalismen
1 234ff 5 171 6 115f 119f
- Udenrigshandel, sovjetstatens
10 217 13 112 14 27f 45
150f 15 38f 67ff 85f 93-97
124f 139 141ff
- Udenrigshandelsmonopol, sovjetisk
10 217
- Udenrigspolitik, sovjetstatens
- grundprincipper 10 17-25
97-103 11 16 13 112ff 14
23-28
- borgerlige staters aggressive politik, fare for ny intervention 10 134ff 157ff 183ff
191f 244 11 16f 73f 76f 88ff
13 112ff 148f 14 16 23ff 30f
36f 189f 15 77 105f 202
- dekretet om freden (26. oktober/8. november 1917) 10
18ff 23ff 34f 42
- fredsakter, sovjetstatens 10
17-25 98-103 127f 187f 11
16 87 12 28 13 112ff 122 14
24
- fredelig sameksistens og økonomisk kappestrid 10
139f 13 112ff 14 26ff 15 53ff
67ff
- dens internationale betydning 10 92f125 11 88f130
- traktater med kapitalistiske lande 10 140 143 12 26f 13
87f 113f 122ff 130 14 23f 26
15 85ff 140f 182f
- Udvikling
- se Evolution
- Udvikling (filosofisk)
1 29f 49 57 66 111-120 3 200
5 44 6 178ff 9 82 102 10 234
237ff 268ff 15 181f
- Ultimatum november 1917
10 39ff
- Ultraimperialisme
- Kautskys teori
6 48 127f 145-149 161-171
- Undervisning, polyteknisk
- se Polyteknisk undervisning

Undervisning, uden for
skolen, i Sovjetrusland
11 250 13 129 14 13-22

Ungarske rådsrepublik
- se Revolution 1919 i Ungarn
og rådsrepublik i Ungarn

Ungdom
- studerende, i Rusland 2 46
51 69 76 89 110 116 137 145
157 192 195f 6 48

Ungdom i revolutionen
og i den revolutionære
bevægelse

2 46f 52 69 89 103 110 116
137 145 192 8 149

Ungdom i Sovjetrusland
11 274 13 20 189-205 15 127

Unionen af Socialistiske
Sovjetrepublikker
- dens dannelse 10 93 11 305
13 148 15 135ff 160-166

Ursamfund, gensordning
1 1016 103 9 18 13 34-36 39

V

- Valgret i Sovjetrusland 115f 128 139f 150 8 29 10
 10 236 11 127ff 131 138f 259 11 216 227 229 248f 13
 154-163 243f 37 118
- Valgret, almindelig - vareproduktion i overgangs-
 - i den borgerlige stat 9 21 50 perioden og under socialis-
 90 11 127 151 13 44ff men 10 259f 11 193 227ff
 - som programkrav for det 12 103 13 66f 14 154ff 167f
 proletariske parti i den bor- 173f 15 118f 122
 gerlig-demokratiske revolu- »Venstre«-kommunisme,
 tion 4 18 25 29 71 123 »venstre«-opposition
 - i den proletariske stat 11 12 12-104
 127 138f 154f 243f »Venstre«-kommunisterne,
 partistridig gruppe
- Valgret, lighed - karakteristik 10 157
 - ikke altid nødvendigt at be- 248-276 11 18f 12 68f
 røre bourgeoisiet valgretten - og Brest-freden 10 96-103
 11 243f 104 129-144 146 147-152
- Vare 157-181 184ff 188 191-201
 237f 2 73f 6 115 247-262 11 171 12 24 26 15
 14
- Varecirkulation »Venstre«-opportuniste
 1 34ff 40 66f 102 234ff 1 80f 5 45f 10 252ff 12 19ff
 46ff 59 62 91f
- Vareomsætning, produktomsætning - i SUKP, RSDAP, RSDAP(b),
 - mellem industri og land- RKP(b) 5 30f 7 10lf 131f 10
 brug (bestanddel af NEP) 15 104f 129ff 135ff 137-144
 20 158-172 174-181 184ff
- Vareøkonomi 191-201 246ff 274ff 12 17f
 - simpel 1 34ff 66ff 10lf 122f 24 26f 14 105ff 121 127f
 133f 182 209ff 236ff 4 52 8 129-135 15 82f 103 109ff
- 4 30 10 81 11 249 13 37
 - kapitalistisk 1 34-38 66f 76f »Venstre«-opportuniste i
 89f 122 135f 182ff 209ff 237f kommunistiske partier
 4 50ff 5 164 168 6 83f 103 12 29-36 39-78 80ff 91ff 99ff

- 102f 13 180f 14 197-206 15
35f
- Venstre-social-
revolutionære
- generel karakteristisk 8 113f
10 110ff 143f 232 240f 247
259ff 263 269f 11 18 22f 71f
  - i Brestfredens periode 10
131 134 143 178 195-249 11
18 71f 171
  - deres kontrarevolutionære
kup (juli 1918) og dets af-
vikling 11 63 71ff 75f 91f
178 184 12 61f 13 26ff
  - partispløtning, sommeren
1918 11 63 71f 178 183f
  - støtte til den udenlandske
militære intervention og
den indre kontrarevolution
11 70ff 75f 184 12 61f 13
13 23 26ff 14 200f
  - overenskomst med dem
1917-18 10 37 47f 50 56ff
59ff 95 110ff 195 12 61f
- Venstrefolk i
II. Internationale
5 43 163-223 6 19 7 32 70-73
75f 98 152 8 95 9 113-117
10 100 11 125 173f 12 54
13 150f
- Verden (filosofisk)
1 26ff 57
- Verdensanskuelse
- småborgerlig 1 80
  - proletarisk, socialistisk 1
22f 49 99 4 151 13 206f
- Verdenskrig, første
- se Krig, imperialistisk
- Verdensomspændende
revolutionsproces
5 37 7 84f 113 136 8 95 150
10 124f 158f 196f 198f 203f
250f 11 33 96ff 170f 278-282
- 12 45f 60f 80f 88f 13 93 14
145f 184 189f 15 181f
- Verdensrevolution
- væsen, karakter og opgaver
6 37 10 124 136 187 11 68
13 91 182 15 37f
  - de kommunistiske partiers
opgaver 7 114f 8 150ff 10
251 11 88f 168f 12 59f 80-93
13 182f
  - og proletariats diktatur 6
37f 10 124f 11 278f 285 12
92 13 148 15 29ff 37
  - udviklingsfaser 4 19 58f 83ff
6 37 7 15 85 8 95 150f 158f
10 123ff 135f 160f 164f 192f
196f 198 239 250ff 11 32f
97f 278ff 13 90-94 15
199-202
  - og fred 7 60 83f 101 159f 10
187 11 68 74f 98 169 15
29ff 37
  - og proletariats hegemoni
6 37 13 198
  - og den nationale befrielses-
bevægelse i kolonierne og
de afhængige lande 13 85f
90-94 148 181 14 191 15
200f
  - resolut kamp mod opportu-
nismen nødvendig for ver-
densrevolutionens sejr 6 20f
45 11 88f 173 284 12 32f 83
13 149f
  - Ruslands proletariats rolle
som fortrop 4 20 6 26 7 85
10 125 197 203f 11 97f 185f
12 11f 13 92ff 197f 15 101f
  - sovjetrepublikken som basis
for verdensrevolutionen, be-
tydningen af dens erfaringer
for befrielsesbevægelses-
ernes internationalisme

- 10 118 123ff 11 32ff 175 13
77f 83 90f 181ff 15 29ff 36ff
UOf 129 201f
- kapitalismens ujævne udvikling og mangfoldigheden af revolutionens veje fra land til land 6 37f 7 85 103 113f 10 124f 159-164 166f 191f 250f 11 91 96f 138f 228f 232f 248f 278ff 284 12 53f 65 80f 86f 14 157f 183f 15 180-183 200ff
  - sejrens forudsætninger og uomgængelighed 6 21f 34-38 42f 71 73 7 72 78f 83f 136 215f 10 160f 250 11 74 97f 169 207f 222ff 228f 12 64f 88-92 13 61ff 77f 85 90-94 113f 117ff 152 174 182 14 190f 15 128f 200f
  - socialistiske revolutions verdenshistoriske betydning som verdensrevolutionens begyndelse og forudsætning 10 71 97ff 133-136 139ff 153 157 190ff 195f 202 250 11 68 74 88 95 97f 174f 12 11ff 21 90 13 92 119f 15 28ff
  - se også Revolution, socialistisk, proletarisk
- Verdenssystem, socialistisk
13 148ff 186f
- Verdensøkonomi
1 234f 6 35ff 69 90 114
121-128 133-139 145-149
151f 163 170 207 7 125 13
147f 165-175
- og Sovjetrusland 15 53f 67
- Versailles-freden 1919
6 7 0 11 105 12 64 13 87
147 167ff 172f 175 15 29f
54 122 128

Videnskab

- borgerlig samfundsvidenskab 1 64 74-80 109 6 69f 93 95f 103 159 175f 13 31ff 35 38 156 191-194 15 57-64
  - under kapitalismen 11 31 13 191-194
  - partiskhed i videnskaben 1 64f 74 132 198 12 68f 13 191ff 15 56-64
  - og praksis 15 191
  - i overgangsperioden og under socialismen 10 262f 271ff 11 3 0ff 13 128f 191-196 15 191
- Videnskab og teknik i Sovjetrusland
10 215 242f 262 273 11 30ff 13 190ff 194ff 14 45 48f 172f 187f 194f 15 60 155ff 191-196

Vikzjel

- Alrussiske eksekutivkomité for jernbaneforbundet 10 35 55f

Vold, revolutionær

- se Magtanvendelse, vold, revolutionær

Voluntarisme

1 106

Værdi

1 34ff 40 66f 78f 214 219f 237

Værdiloven under

kapitalismen

1 34ff 40

Væren, tilværelse

- samfundsmæssig, og samfundsmæssig bevidsthed 1 57 87ff 112f

Væsen og fremtræden

(fænomen)

1 27 6 175 178

Z

Zetkin, Clara (1857-1933)

3 86

Zimmerwald og Kienthal

6 48 204 7 71-76 11 165 12

61

Æ

Ægteskab og familie

1 46 98f 101ff 5 190 11 232

306 13 74f 77 15 63f

0

Økonomi	37ff 43ff 56ff 66 72 83 92
- væsen 11 29	95ff 98 108ff 119ff 136f
- og politik 2 75f 6 144 201 8	Østlige sovjetrepublikker
127 9 82 10 62 13 65 79f 14	- se Armenien, Aserbajdsjan,
20f 67f 103f Ulf	Bukhara
Økonomi, socialistisk	Øverste samfunds-
(generel karakteristik)	økonomiske råd
10 156f 11 297ff 15 176ff	10 62 74-78 91 121 242 11
Økonomisk samfunds-	28ff 199 13 20 14 44f 49f 64f
formation	109
1 31 66 86 103 115 124 13	Økonomiske love
37f	- deres objektive karakter 1
Økonomiske grundlov,	30ff 57f 84-91 112ff 15 31f
monopolistisk kapita-	Økonomiske systemer,
lismes	det socialistiske og
6 78f 116f 134f 139f 7 135f	det kapitalistiske
Økonomiske grundlov,	15 121f124f
socialismens	»Økonomisme«
11 31f	2 13-16 20 3 25f 37 41ff 62f
Økonomiske kriser	68f 73-76 90ff 101-105 119f
1 38 67 77f 218 227f 235 2	133-139 140f 173-180 193 4
83f 6 36 79 85ff 7 16f	

Å

Årvågenhed, revolutionær
10 18 11 100 275 13 23 26f
52f

TITELREGISTER

I titelregistret er kun skriftets hovedtitel og affattelsesår anført, ikke afsnitsoverskrifter eller andre afsnitsmarkeringer. Bind- og sidehenvisningerne gælder 16 binds udgaven 1976-89, yderligere henvisninger, som er markeret: »gi.udg.«. gælder 12 binds udgaven 1948-50. Hvis henvisning til den ældre udgave mangler, findes det pågældende skrift altså ikke i den ældre udgave. Årstal, som er sat i parentes, viser affattelsesåret, årstal uden parentes hører til skriftets titel. Alle titler fra den nye udgave er sat med halvfed skrift.

BIND 1

Karl Marx (1914) s. 21

Friedrich Engels (1895) s. 55

Marxismens tre kilder og tre bestanddele (1913), s. 64, gi. udg. bd. 1 s. 79

Marxismens historiske skæbne (1913) s. 70, gi. udg. bd. 1 s. 87

Marxisme og revisionisme (1908) s. 74, gi. udg. bd. 1 s. 92

Hvad er »folkevennerne«, og hvordan bekæmper de socialdemokraterne (1894) s. 82, gi. udg. bd. 1 s. 107

De russiske socialdemokraters opgaver (1897) s. 145, gi. udg. bd. 1 s. 197

Hvilken arv er det, vi fraskriver os? (1897) s. 163

Kapitalismens udvikling i Rusland (1896-99) s. 201

BIND 2

Vor bevægelses mest nødvendige opgaver (1900) s. 13

Hvad må der gøres? (1902) s. 19, gi. udg. bd. 2 s. 9

BIND 3

Et skridt frem, to skridt tilbage (1904) s. 11, gi. udg. s. 9

BIND 4

- Revolutionen i Rusland begyndt (1905) s. 17**
To slags taktik i den demokratiske revolution (1905) s. 21, gi. udg. bd. 4 s. 7
Socialdemokratiets stilling til bondebevægelsen (1905) s. 139, gi. udg. bd. 4 s. 155
Vore opgaver og arbejderrepræsentanternes sovjet (1905) s. 149
Om partiets reorganisation (1905) s. 159
Partimæssig organisation og partimæssig litteratur (1905) s. 169
Frihed til kritik og enhed i handling (1906) s. 175
Moskvaopstandens lære (1906) s. 178, gi. udg. bd. 4 s. 167
Revolutionens lære (1910) s. 186, gi. udg. bd. 4 s. 187

BIND 5

- Politiske notitser (1908) s. 13, gi. udg. bd. 5 s. 7**
Lev Tolstoj som spejl for den russiske revolution (1890) s. 20
På vej (1909) s. 26
L. N. Tolstoj (1910) s. 35
L. N. Tolstoj og nutidens arbejderbevægelse (1910) s. 40
Divergenser i den europæiske arbejderbevægelse (1910) s. 43
Tolstoj og den proletariske kamp (1910) s. 49
Om nogle karakteristiske træk ved marxismens historiske udvikling (1911) s. 51, gi. udg. bd. 5 s. 18 under titlen Om nogle ejendommeligheder ved marxismens historiske udvikling
L. N. Tolstoj og hans epoke (1911) s. 57
Stolypin og revolutionen (1911) s. 62, gi. udg. bd. 5 s. 25
Om likvidatorismen og likvidatorgruppen (1912) s. 71, gi. udg. bd. 5 s. 37
Til minde om Herzen (1912) s. 73, gi. udg. bd. 5 s. 99
De politiske partier i Rusland (1912) s. 80, gi. udg. bd. 5 s. 108
Det revolutionære opsving (1912) s. 92, gi. udg. bd. 5 s. 123
To utopier (1912) s. 100, gi. udg. bd. 5 s. 133
Godsejernes store og bøndernes lille jordbesiddelse i Rusland (1913) s. 105, gi. udg. bd. 5 s. 139
Omstridte spørgsmål (1913) s. 107, gi. udg. bd. 5 s. 40

Det efterblevne Europa og det fremskredne Asien (1913) s. 128, gi. udg. bd. 5 s. 141

En liberal professor om lighed (1914) s. 130

Om brud på enheden, tilsløret med skrål om enhed (1914) s. 134, gi. udg. bd. 5 s. 68

Objektive tal om styrken i de forskellige strømninger i arbejderbevægelsen (1914) s. 155, gi. udg. bd. 5 s. 221

Om nationernes selvbestemmelsesret (1914) s. 163, gi. udg. bd. 5 s. 144

BIND 6

Krigen og det russiske socialdemokrati (1914) s. 15, gi. udg. bd. 6 s. 7

Om storrussernes nationalstolthed (1914) s. 23, gi. udg. bd. 6 s. 19

Hvad har processen mod den socialdemokratiske Duma-gruppe bevist? (1915) s. 28

Om parolen Europas Forenede Stater (1915) s. 34, gi. udg. bd. 6 s. 25

Kommentar fra redaktionen af Sotsial-Demokrat til RSDAPs centralkomités manifest om krigen (1915) s. 39

Opportunismen og II. Internationales sammenbrud (1916) s. 40, gi. udg. bd. 6 s. 31

Den socialistiske revolution og nationernes selvbestemmelsesret (1916) s. 52

Imperialismen som kapitalismens højeste stadium (1916) bd. s. 66, gi. udg. bd. 6 s. 48

Om dialektik (1915) s. 178

Om Junius-brochuren (1916) s. 183

Den proletariske revolutions militærprogram (1916) s. 198, gi. udg. bd. 6 s. 203

Hele ti »socialistiske« ministre (1916) s. 209

BIND 7

Alle under dette bind anførte værker er skrevet i tidsrummet april- september 1917

Breve fra det fjerne, Første brev, s. 15

Om proletariatets opgaver i den nuværende revolution (April- tesserne) s. 27, gi. udg. bd. 7 s. 7

Breve om taktik, s. 33

Om dobbeltmagten, s. 47, gi. udg. bd. 7 s. 14

Proletariatets opgaver i vor revolution, s. 51, gi. udg. s. 19

Læren af krisen, s. 81

RSDAP(b)s 7. alrussiske konference (April-konferencen) s. 85, gi. udg. bd. 7 s. 61 og 66 (den nye udgave indeholder 13 indlæg og resolutioner, den gamle udgave ovennævnte to)

Indledning til resolutionerne fra RSDAP(b)s 7. alrussiske konference (April-konferencen) s. 139

Den 1. alrussiske kongres af bonderepræsentanter, s. 142, gi. udg. bd. 7 s. 69

Den 1. alrussiske sovjetkongres af arbejder- og soldaterrepræsentanter, s. 144

Den 18. juni, s. 156

Hvad spekulerede kadetterne i, da de forlod regeringen? s. 159

Hvor er magten, og hvor er kontrarevolutionen? s. 161

Tre kriser, s. 166

Skal bolsjevikkernes ledere møde for retten? s. 171

Den politiske situation, s. 173

Brev til redaktionen af Novaja sjisn, s. 176

Brev til redaktionen af Proletarskoje delo, s. 178

Om paroler, s. 180, gi. udg. bd. 7 s. 89

Revolutionens lære, s. 188, gi. udg. bd. 7 s. 99

Til RSDAP(b)s centralkomité, s. 202

Om kompromis'er, s. 205

Udkast til resolution om den nuværende politiske situation, s. 211

BIND 8

Alle under dette bind anførte værker er skrevet eller trykt i tidsrummet september-november 1917.

Den truende katastrofe, og hvordan den skal bekæmpes, s. 15, gi. udg. bd. 8 s. 119

Et af revolutionens grundspørgsmål, s. 53

Den russiske revolution og borgerkrig, s. 60

Revolutionens opgaver, s. 73, gi. udg. bd. 7, s. 185

Bolsjevikkerne skal tage magten, s. 81

Marxisme og opstand, s. 84, gi. udg. bd. 7 s. 177

Af en skribents dagbog, s. 89

Krisen er modnet, s. 95

Vil bolsjevikkerne kunne beholde statsmagten? s. 103

Brev til centralkomiteen, Moskvakomiteen og de bol-

sjevikiske medlemmer af sovjetterne i Petrograd og Moskva, s. 146

En udenforståendes råd, s. 148, gi. udg. bd. 8 s. 198

Brev til de bolsjevikiske kammerater, der deltager i sovjetternes distriktskongres for nordområdet, s. 150

Møde i RSDAP(b)s centralkomité, den 10. (23.) oktober 1917, s. 156, gi. udg. bd. 7 s. 201 (i den gi.udg. findes kun resolutionen)

Møde i RSDAP(b)s centralkomité, den 16. (29.) oktober 1917, s. 158

Brev til medlemmerne af bolsjevikkernes parti, s. 161, gi. udg. bd. 7 s. 202

Brev til RSDAP(b)s centralkomité, s. 165

Brev til Ja. M. Sverdlov, s. 169

Brev til centralkomiteens medlemmer, s. 170, gi. udg. bd. 7 s. 207

Til Ruslands borgere, s. 172

BIND 9

Staten og revolutionen (1917) s. 11, gi. udg. bd. 8 s. 7

BIND 10

Den 2. alrussiske sovjetkongres af arbejder- og soldaterrepræsentanter 25.-26. oktober 1917 s. 17, gi. udg. bd. 9 s. 7

Udkast til dekret om arbejderkontrol (1917) s. 32, gi. udg. bd. 9 s. 25

Radiobudskab fra Folkekommissærernes Råd (1917) s. 34

Indlæg på mødet i RSDAP(b)s centralkomité (1917) s. 35

Resolution fra RSDAP(b)s centralkomité vedrørende oppositionen inden for centralkomiteen (1917) s. 36

Ultimatum fra flertallet i RSDAP(b)s centralkomité til mindretallet (1917) s. 39

Til befolkningen (1917) s. 42

Svar på henvendelse fra bønder (1917) s. 45

Fra Ruslands socialdemokratiske arbejderpartis (bolsjevikkernes) centralkomité (1917) s. 47, gi. udg. bd. 9 s. 27

Bonderepræsentanternes ekstraordinære alrussiske sovjetkongres 10.-25. november (23. november-8. december) 1917, s. 52

Arbejdernes forbund med de arbejdende og udbyttede bønder (1917) s. 59, gi. udg. bd. 9 s. 33

Møde i den alrussiske centrale eksekutivkomité (1917) s. 62

Beretning om Petrograd-arbejdernes økonomiske situation og arbejderklassens opgaver på mødet i arbejdersektionen af arbejder- og soldaterrepræsentanternes sovjet i Petrograd (1917) s. 63

Teser om den konstituerende forsamling (1917) s. 66, gi. udg. bd. 9 s. 37

For brød og fred (1917) s. 71

Tale om nationalisering af bankerne på et møde i den alrussiske centrale eksekutivkomité 14. (27.) december 1917, s. 72

Udkast til dekret om gennemførelsen af bankernes nationalisering (1917) s. 75, gi. udg. bd. 9 s. 44, i den gi. udg. lyder titlen: Udkast til dekret om folkehusholdningens socialisering

Spørgsmål til de delegerede på den russiske hærs første kongres angående demobiliseringen af hæren (1917) s. 79, gi. udg. bd. 9 s. 48

Hvordan skal kappestriden organiseres? (1917) s. 81, gi. udg. bd. 9 s. 50

Deklaration om det arbejdende og udbyttede folks rettigheder (1917) s. 91, gi. udg. bd. 9 s. 63

Udkast til dekret om opløsning af den konstituerende forsamling (1918) s. 94, gi. udg. bd. 9 s. 67

Bidrag til en ulykkelig freds historie (1918) s. 96

Efterord til Teser angående spørgsmålet om øjeblikkelig indgåelse af en separat og annekcionistaisk fred (1918) s. 104

Tale om krig og fred på møde i RSDAP(b)s centralkomité (1918) s. 106

Arbejder-, soldater- og bonderepræsentanternes 3. alrussiske sovjetkongres 10.-18. (23.-31.) januar 1918 s. 109

Udkast til radiobudskab til det tyske riges regering (1918) s. 126

Det socialistiske fædreland er i fare (1918) s. 127

RSDAP(b)s centralkomités stillingtagen til spørgsmålet om en separat og annekcionistaisk fred (1918) s. 129

En hård, men nødvendig lære (1918) s. 133

Sælsomt og uhyrligt (1918) s. 137, gi. udg. bd. 9 s. 82

- På **saglig basis** (1918) s. 145, gi. udg. bd. 9 s. 93
- En alvorlig lære og et alvorligt ansvar** (1918) s. 147, gi. udg. bd. 9 s. 96
- RKP(b) 7. ekstraordinære kongres (1918) s. 153**, gi. udg. bd. 9 s. 103 under ændret titel: Tale om krig og fred på 7. partikongres. I den nye udg. findes desuden Slutord til centralkomiteens politiske beretning.
- Vore dages hovedopgave (1918) s. 182**, gi. udg. bd. 9 s. 132
- IV. ekstraordinære alrussiske sovjetkongres (1918) s. 187**
- Sovjetmagtens nærmeste opgaver** (1918) s. 205, gi. udg. s. 138
- Udkast til plan for videnskabelige og tekniske opgaver (1918) s. 242**
- Seks teser om sovjetmagtens nærmeste opgaver (1918) s. 244**
- Om »venstre« barnagtighed og småborgerlighed (1918) s. 248**
- BIND 11**
- Teser om den aktuelle situation (1918) s. 15**
- Om hungersnøden (1918) s. 20**, gi. udg. bd. 10 s. 7
- Tale på den 1. kongres i det øverste samfundsøkonomiske råd 26. maj 1918 s. 28**
- Bemærkninger til forslag til regulativ for ledelsen af nationaliserede virksomheder (1918) s. 36**
- 5. alrussiske kongres af arbejder-, bonde-, soldater- og rødmistrepræsentanternes sovjetter 4.-10. juli 1918 s. 37**
- Tale på møde i Presnja-distriktet 26. juli 1918 s. 58**
- Tale på fællesmøde i den alrussiske centrale eksekutivkomité, Moskvas sovjet, bedriftskomiteerne og fagforbundene i Moskva 29. juli 1918 s. 60**
- Til alle guvernements- og kredssovjetter (1918) s. 78**
- Kammerater, arbejdere! Op til den sidste, afgørende kamp! (1918) s. 80**, gi. udg. bd. 10 s. 80
- Brev til de amerikanske arbejdere (1918) s. 85**
- Fællesmøde af den alrussiske centrale eksekutivkomité, Moskvas sovjet, bedriftsrådene og fagforbundene 22. oktober 1918 s. 99**
- Værdifulde indrømmelser af Pitirim Sorokin (1918) s. 102**

Tale på »Den Røde Officers dag« 24. november 1918
s. 112, gi. udg. bd. 10 s. 25

Den proletariske revolution og renegaten Kautsky
(1918) s. 113, gi. udg. bd. 10 s. 27

**Kommunistisk Internationales første kongres 2.-6.
marts 1919 s. 207**

RKP(b)s 8. kongres 18.-23. marts 1919 s. 225, gi. udg.
bd. 10 s. 159 og 186, desuden indeholder den nye udgave
Slutord til diskussionen om partiprogrammet

Brev til Petrograds arbejdere om hjælp til østfronten
s. 271, gi. udgave bd. 10 s. 208

**Teser fra RKP(b)s centralkomité i forbindelse med si-
tuationen på østfronten (1919)** s. 272, gi. udg. bd. 10 s.
209

Pas på spionerne! (1919) s. 275, gi. udg. bd. 10 s. 213

Tredje Internationale og dens plads i historien (1919)
bd. 11. s. 276, gi. udg. bd. 10 s. 214

Hilsen til de ungarske arbejdere (1919) s. 284, gi. udg.
bd. 10 s. 225

Et storstilet initiativ (1919) s. 289, gi. udg. bd. 10 s. 231

BIND 12

»Venstre«-kommunismen, en børnesygdom (1920) s. 11,
gi. udg. bd. 11 s. 118 under titlen »Radikalismen«, kommu-
nismens børnesygdom

BIND 13

Alle til kamp mod Denikin! (1919) s. 13, gi. udg. bd. 11
s. 7

Om staten (1919) s. 31

**Brev til arbejderne og bønderne i anledning af sejren
over Koltjak** (1919) s. 49, gi. udg. bd. 11 s. 32

Petrograd-arbejdernes eksempel (1919) s. 57

Resultaterne af partiugen i Moskva og vore opgaver
(1919) s. 60

Økonomi og politik under proletariatets diktatur
(1919) s. 65, gi. udg. bd. 11 s. 45

Sovjetmagten og kvindens stilling (1919) s. 75

Til kamp mod brændselskrisen (1919) s. 79, gi. udg. bd.
11 s. 61

**Beretning på den 2. alrussiske kongres af kommunisti-
ske organisationer fra orientens folk 22. november**

1919 s. 83

Tale på landbrugskommunernes og landbrugsarteller-
nes 1. kongres 4. december 1919 s. 95, gi. udg. bd. 11
s. 66

Brev til Ukraines arbejdere og bønder i anledning af
sejren over Denikin (1919) s. 105, gi. udg. bd. 11 s. 79
Svar på spørgsmål fra Karl Wiegand, Berlin-korre-
spondent for det amerikanske bureau Universal Servi-
ce (1920) s. 112

RKP(b)s 9. kongres (1920) s. 115, gi. udg. bd. 11 s. 90 (i
den ældre udgave er slutordet til beretningen ikke medta-
get)

Fra ødelæggelsen af den gamle ordning til skabelsen
af den nye (1920) s. 143, gi. udg. bd. 11 s. 115

Udkast til teser om det nationale og koloniale spørgs-
mål (1920) s. 147, gi. udg. bd. 11 s. 258

Udkast til teser om landbrugsbrugsspørgsmålet (1920)
s. 153, gi. udg. bd. 11 s. 242

Kommunistisk Internationales 2. kongres 19. juli-17.
august 1920 s. 165, gi. udg. bd. 11 s. 267

Ungdomsforbundenes opgaver (1920) s. 189, gi. udg. bd.
11 s. 270

Om proletarisk kultur (1920) s. 206

BIND 14

Tale på den alrussiske konference med delegerede fra
udvalgene for politisk voksenundervisning i guverne-
menternes og amternes skolevæsen (1920) s. 13

8. alrussiske sovjetkongres 22.-29. december 1920 s.
23

Om fagforeningerne, om den nuværende situation og
om kammerat Trotskijs fejl (1920) s. 54

Krisen i partiet (1921) s. 79

Endnu en gang om fagforeningerne, om den nuværen-
de situation og om kammeraterne Trotskijs og Bu-
kharins fejl (1921) s. 90

RKP(b)s 10. kongres 8.-16. marts 1921 s. 129, gi. udg.
bd. 12 s. 7 og 12

Tale på transportarbejdernes alrussiske kongres
(1921) s. 136, gi. udg. bd. 12 s. 17

Til de kommunistiske kammerater i Aserbajdsjan,
Grusien, Armenien, Dagestan og Bjergrepublikken
(1921) s. 149, gi. udg. bd. 12

Om levnedsmiddelskatten (1921) s. 152, gi. udg. s. 39
Teser til Kommunistisk Internationales 3. kongres
(1921) s. 189, gi. udg. bd. 12 s. 88
Tale til forsvar af Kommunistisk Internationales tak-
tik (1921) s. 197

BIND 15

Nye tider, gamle fejl i ny form (1921) s. 13, gi. udg. bd.
12 s. 99

Om partirensningen (1921) s. 22, gi. udg. bd. 12 s. 111

Til oktoberrevolutionens fireårsdag (1921) s. 25

Om guldets betydning nu og efter socialismens fuld-
stændige sejr (1921) s. 34

Udkast til teser om fagforeningernes rolle og opgaver
under den Nye Økonomiske Politik (1922) s. 42, gi. udga-
ve bd. 12 s. 136 (den ældre udgave bragte resolutionen, som
blev vedtaget efter forelæggelsen af Lenins udkast, resolu-
tionens tekst indeholder enkelte ændringer i forhold til
teserne)

Forslag til direktiv fra RKP(b)s centralkomité til den
sovjetiske delegation på Genuakonferencen (1922) s. 53
Om den kæmpende materialismes betydning (1922) s.
56

Fra RKP(b)s 11. kongres 27. marts-2. april 1922 s. 66,
gi. udg. s. 152 og 212

Om »dobbelt« indordning og lovhåndhævelse (1922) s.
112, gi. udg. s. 215

Beretning på Kominterns 4. kongres 13. november
1922 s. 117, gi. udg. bd. 12 s. 221 (i den ældre udgave er
titlen ændret til Fem års russisk revolution og perpekti-
verne for verdensrevolutionen)

Bemærkninger om vor delegations opgaver i Haag
(1922) s. 131, gi. udg. bd. 12 s. 240

Om dannelsen af USSR (1922) s. 135

Tale på plenarmødet i Moskva-sovjetten 20. november
1922 s. 138

Om monopolet på udenrigshandel (1922) s. 147

Brev til kongressen (1922) s. 151

Dagbogsblade (1923) s. 167, g. udg. bd. 12 s. 246

Om kooperationen (1923) s. 171, gi. udg. bd. 12 s. 253

Om vor revolution (1923) s. 180, gi. udg. bd. 12 s. 263

Hvordan vi skal reorganisere arbejder- og bondein-
spektionen (1923) s. 184, gi. udg. bd. 12 s. 268

**Hellere mindre, men bedre (1923) s. 189, gi. udg. bd. 12
s. 275**

BIND 16

Om boykotten (1906) s. 13, gi. udg. bd. 4 s. 177

Erobret og bogført (1909) s. 21, gi. udg. bd. 10 s. 156

**Arbejdernes stat og partiugen (1919) s. 24, gi. udg. bd.
11 s. 43**

Til vore rødarkister (1919) s. 27, gi. udg. bd. 11 s. 46

**Brev til Tula-arbejderne (1920) s. 28, gi. udg. bd. 11 s.
294**

NOTER

Til

Om Boykotten

- 1) Se Lenin, Samlede værker, 5. udg. (russ.), bd. 11, s. 169 - S. 13.
- 2) Se Lenin, Samlede værker, 5. udg. (russ.), bd. 12, s. 167 - S. 13.
- 3) *Partijnnye Isvestija* - blev udgivet af RSDAPs forenede centralkomité forud for 4. partikongres (Samlingskongressen) i 1906. Der udkom to numre - S. 13.
- 4) *Tovarisjtj* - et tidsskrift der udkom under medarbejderskab af de tidligere økonister Prokopovitj og Kuskova. Det stod for en »venstrefløj« blandt kadetterne. - S. 16.

Til

Brev til Tula-arbejderne

- 1) Nogle medlemmer af præsidiet for RKP's guvernementsbestyrelse i Tula havde skriftligt bedt Lenin udtale sig om, »hvilket af to standpunkter til Sovjetruslands øjeblikkelige situation der er rigt - det standpunkt, at den fredelige opbygning står i forgrunden, eller det andet, at alle kræfter først og fremmest må anspændes for at løse vore militære opgaver.« Brevets forfattere udtalte frygt for, at hvis man satte de økonomiske og opdragende opgaver i forgrunden, således som enkelte medlemmer af partiorganisationen i Tula ville gøre, kunne dette svække arbejdsintensiteten og disciplinen i Tulas våbenfabrikker (Marx-Engels-Lenininstitutets arkiv nr. 5717) - S. 28.

